

**Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů
Plánu odpadového hospodářství
Kraje Vysočina
pro období 2016 až 2025**

Akční plán na roky 2019 až 2025

Květen 2019

Název díla: Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025

Akční plán na roky 2019 až 2025

Zadavatel:

Kraj Vysočina

Objednatel:

Kraj Vysočina

se sídlem:

Jihlava, Žižkova 1882/57, PSČ 587 33

IČO:

70890749

zastoupený:

MUDr. Jiřím Běhounkem, hejtmánem kraje

k podpisu smlouvy pověřen:

Ing. Bc. Martin Hyský, člen Rady Kraje Vysočina pro oblast lesního, vodního hospodářství a zemědělství a pro oblast životního prostředí

bankovní spojení:

Sberbank CZ, a.s., pobočka Jihlava

číslo účtu:

4050005000/6800

zástupci pro věci technické:

Ing. Eva Navrátilová, Ing. Jan Joneš

e-mail:

navratilova.e@kr-vysocina.cz, jones.j@kr-vysocina.cz

tel:

564 602 522, 564 602 501

Zpracovatel:

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

se sídlem:

Javorová 200, Psáry – Dolní Jirčany, 252 44

IČ:

68588879

zástupce:

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

bank. spojení:

ČS, a.s. Jesenice,

číslo účtu:

390163349/0800

Kontaktní e-mail:

martina.vrbova@volny.cz

Tel.:

+420 602 647 833

Obsah

Úvod.....	5
1. Možnosti kraje pro plnění cílů POH KV.....	6
1.1. Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje	6
1.2. Odborná podpora	7
1.3. Podpora spolupráce obcí.....	7
1.4. Komunikační aktivity.....	8
1.5. Aktivity v oblasti předcházení vzniku odpadů.....	8
1.6. Finanční podpora	9
1.7. Výkon státní správy	10
2. Návrh aktivit Kraje Vysočina na podporu plnění cílů POH KV.....	10
3. Popis navrhovaných aktivit a opatření Akčního plánu pro plnění cílů POH	16
3.1. Podpora plnění cílů pro předcházení vzniku odpadů Chyba! Záložka není definována.	
3.2. Podpora plnění cílů pro nakládání s odpady.....	17
3.2.1 Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje	Chyba! Záložka není definována.
3.2.2 Odborná podpora	Chyba! Záložka není definována.
3.2.3 Podpora spolupráce obcí	Chyba! Záložka není definována.
3.2.4 Komunikační aktivity.....	Chyba! Záložka není definována.
3.2.5 Finanční podpora	Chyba! Záložka není definována.
3.2.6 Výkon státní správy	Chyba! Záložka není definována.
4. Přílohy Akčního plánu.....	Chyba! Záložka není definována.
Příloha č. 1: Shrnutí studie k Akčnímu plánu k POH KV.....	22
Příloha č. 2: Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina a stav jeho plnění.....	22
Příloha č. 3: Stav odpadového hospodářství v Kraji Vysočina.....	22
Příloha č. 4: Stav a možnosti plnění cílů POH KV	22
Příloha č. 5: Harmonogram aktivit pro plnění cílů POH KV.....	22
Příloha č. 6: Možnosti řešení regionálního odpadového hospodářství.....	22

Použité zkratky

OH – odpadové hospodářství

NO – nebezpečné odpady

KO – komunální odpad

SKO – směsný komunální odpad

POH – plán odpadového hospodářství

KV – Kraj Vysočina

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

ORP – obec s rozšířenou působností

AOS – autorizovaná obalové společnost

KS – kolektivní systémy

BRKO – biologicky rozložitelný komunální odpad

DSO – dobrovolný svazek obcí

Úvod

Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025 (dále jen „Akční plán“) byl zpracován na základě smlouvy Kraje Vysočina se zpracovatelem.

Cílem je stanovit postup pro přípravu a realizaci aktivit a opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 – 2025 (dále jen „POH KV“) a to včetně odhadu finanční náročnosti opatření.

V rámci Akčního plánu jsou stanoveny aktivity Kraje Vysočina, které podpoří plnění cílů uvedených v Závazné části POH KV. Rovněž jsou stanovena konkrétní opatření k jednotlivým aktivitám vycházející ze Směrné části POH KV.

Některá opatření, zejména pro oblast komunálních odpadů a specifické indikátory pro Kraj Vysočina budou rozpracována do konkrétního zadání pro realizaci opatření

Přílohou Akčního plánu je rámcový časový harmonogram pro přípravu a realizaci opatření. Časový harmonogram zohledňuje požadované změny indikátorů k jednotlivým cílům a rozhodné roky pro plnění některých cílů.

Akční plán vychází ze stavu odpadového hospodářství, jehož popis je uveden v přílohách dokumentu.

Akční plán má být podpůrným nástrojem Kraje Vysočina pro usměrnění a vyhodnocení aktivit a opatření tak, aby byly naplněny cíle POH KV.

Akční plán vychází především z těchto informačních zdrojů:

- Údaje z krajské databáze o odpadech, hodnotící zprávy k POH
- Odborné studie, údaje AOS a KS
- dotazníkové šetření v obcích, uskupeních obcí, svozových firmách

Možnosti kraje pro plnění cílů POH KV

Kraj ve své samostatné působnosti nemá mnoho možností, jak zajistit plnění cílů, které jsou uvedeny v POH KV. Není původcem majoritního množství odpadů v rámci kraje, ani nedisponuje žádným zásadním zařízením pro nakládání s odpady.

Závazná část POH KV byla vydána jako vyhláška Kraje Vysočina č. 1/2016 ze dne 2. 2. 2016 jako obecně závazný právní předpis pro subjekty v kraji (ukládá povinnosti subjektům v kraji). Je závazným podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství obcí a pro rozhodovací a jiné činnosti příslušných správních úřadů.

Řada cílů POH KV se týká komunálních odpadů, jejichž hlavním původcem jsou obce. Samosprávy kraje a obcí jsou rovnocenné a kraj tedy nemůže v rámci této působnosti nařizovat obcím aktivity nutné pro plnění cílů.

Role kraje v OH je především podpůrná a koordinační. Kraj může realizovat některé aktivity související s informační, odbornou, metodickou či finanční podporou subjektů v kraji k plnění jejich úkolů v OH. Možné aktivity jsou popsány v následujícím textu.

Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje

Kraj má k dispozici údaje z krajské databáze o odpadech, která vychází ze zákonné evidence o odpadech. Krajská databáze využívá především regionální data z ISOH, který je na celostátní úrovni spravovaný CENIA. Kromě toho kraj v rámci výkonu státní správy vydává souhlasy k provozu zařízení, která jsou uvedena v registru zařízení pro nakládání s odpady. Součástí výkonu státní správy je také kontrola dodržování podmínek provozu zařízení.

Další údaje lze získat na základě spolupráce s AOS, kolektivními systémy nebo z odborných studií, které má kraj v kompetenci zadat s cílem konkrétních šetření různých oblastí odpadového hospodářství včetně jeho organizace a ekonomiky.

Každoroční zprávy o hodnocení plnění POH (včetně hodnocení indikátorů), které vycházejí z metodického návodu MŽP, neobsahují detailní rozbor stavu OH v kraji.

Kraj může směřovat a podpořit obce a další subjekty k plnění cílů POH. V takovém případě by však měl disponovat aktuálními a podrobnými informacemi, na základě kterých lze nastavit případnou podporu. Typy informací jsou:

Hodnocení produkce, nakládání s odpady, a dalších parametrů

- Detailní vyhodnocování produkce vybraných skupin odpadů (viz POH) až na úroveň ORP (v případě obcí) nebo původců s velkou produkcí. Sledování změn a jejich příčin.
- Aktualizace prognózy vývoje produkce komunálních a dalších vybraných skupin odpadů.
- Hodnocení způsobů nakládání s odpady produkovanými v rámci kraje a to včetně mezikrajových pohybů odpadů a to zejména u skupin, u kterých nejsou plněny cíle, nebo které jsou z pohledu produkce či specifických požadavků na nakládání s nimi důležité v rámci OH kraje.
- Benchmarking (porovnání) výkonů tříděného sběru využitelných komunálních odpadů včetně bioodpadů, produkce SKO v obcích dle ORP a velikostních skupin.
- Hodnocení nákladovosti OH obcí.
- Hodnocení organizace OH (rozvoj meziobecní spolupráce a působnost DSO, působnost svozových firem apod.).

Hodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji

- Hodnocení systémů tříděného sběru odpadů v obcích z hlediska jejich vybavenosti a kapacity (papír, plast, sklo, nápojový karton, kovy, bioodpad, textil, oleje atd.).
- Aktuální přehled o provozovaných sběrných dvorech/sběrných místech zřízených obcemi včetně popisných informací.
- Místa zpětného odběru pro vybrané výrobky včetně pneumatik (spolupráce s kolektivními systémy).
- Přehled o zapojení výkupen odpadů do obecních systémů OH.
- Dotřídovací linky na využitelné složky (skutečné kapacity, technologické vybavení, podíl komunálních a komerčních odpadů apod.).
- Sklárky (skutečné kapacity, životnost sklárky).
- Překládací stanice (kapacity, druhy odpadů).
- Kompostárny a další zařízení pro zpracování bioodpadů (kapacity, vybavení, kvalita výstupů, způsob odbytu výstupních produktů, schopnost zpracovávat kaly atd.).
- Další zařízení pro nakládání s odpady.

Odborná podpora

Na základě hodnocení stavu a vývoje OH v kraji, potřeb obcí a dalších subjektů pro plnění OH, kraj může zajistit zpracování odborných studií a posouzení, případně projektů, které mohou sloužit jako podklad pro metodickou pomoc kraje či přímo pro realizaci konkrétních opatření k dosažení cílů POH. Jedná se o:

- Odborné studie zaměřené na řešení konkrétní problematiky z oblasti nakládání s odpady (technologické možnosti zpracování a využití odpadů, technickoorganizační podmínky opatření, vyhodnocení nákladovosti navrhovaných řešení a jejich dopadů na jednotlivé účastníky OH apod.)
 - o Zajištění prezentace výstupů vhodným cílovým skupinám v OH.
 - o Využití výstupů pro případnou aktualizaci strategických dokumentů kraje a obcí v oblasti OH.
- Informační materiály ke konkrétním opatřením pro skupiny odpadů uvedené v POH KV, které mají majoritní produkci nebo specifické vlastnosti, které ovlivňují nakládání s odpady. Materiály jsou určeny obcím, ostatním původcům, dalším účastníkům odpadového hospodářství, zájmovým organizacím. Při tvorbě některých materiálů je nutné zohlednit metodiky vydávané MŽP či jinými orgány státní správy. Je vhodné vyjít také ze zjištění konkrétních odborných studií (viz výše)
 - o Zajištění prezentace a distribuce informačních materiálů cílovým skupinám.
 - o Pravidelné ověření funkčnosti materiálů ve spolupráci s cílovými skupinami a jejich aktualizace.

Podpora spolupráce obcí

Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracuje s obcemi a městy na přípravě a nastavení optimálního nakládání s odpady ve městech a obcích v Kraji Vysočina, stabilizaci odpadového hospodářství a naplnění prioritních cílů plánu odpadového hospodářství v oblasti nakládání s komunálními odpady. Jednou z hlavních priorit je nalezení řešení pro energetické využití SKO a dalších vhodných odpadů. K tomuto Kraj Vysočina spolupracoval s obcemi a městy na základě smlouvy o spolupráci s názvem Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV).

Meziobecní spolupráce je i do budoucna jednou z hlavních podmínek funkčnosti regionálního systému nakládání s KO a tím k zajištění plnění cílů POH KV, je nutné, aby kraj nadále pokračoval v její podpoře. Možnosti:

- Setkávání s městy ORP (působení ORP při sdružování obcí pro společné řešení OH).
- Setkávání s obcemi (diskuze nad možnostmi a nástroji k podpoře řešení pro zvýšení využití KO a omezení jeho skládkování).
- Informování obcí (dle vývoje OH, s využitím krajských informačních médií a akcí).

Komunikační aktivity

Některé cíle POH KV zejména pro komunální odpady jsou zaměřené na zvyšování informovanosti obcí, veřejnosti a dalších cílových skupin. Tématem je komunikace celého systému nakládání s odpady na úrovni obcí i kraje a informační podpora při realizaci opatření u konkrétních druhů odpadů. Role kraje je zde realizační a také koordinační a podpůrná.

Realizace komunikačních aktivit krajem

- realizace dlouhodobé komunikační kampaně vycházející z cílů a opatření uvedených v závazné a směrné části POH KV a zohledňující časový harmonogram jejich plnění. Kampaň by v obecných principech měla být v souladu s krajskou strategií EVVO (v případě OH se nejedná jen o nástroje ekologické výchovy)
- je vhodné navázat na předchozí aktivity (zejména v rámci spolupráce s AOS a kolektivními systémy) a rozvinout je podle potřeby celého systému nakládání s odpady (komunikace dalších témat kromě třídění odpadů a zpětného odběru)
- realizace některých komunikačních nástrojů – internetová komunikace, podpora některých venkovních akcí, vydávání brožur pro veřejnost s vhodnou tematikou
- informování zastupitelstva kraje o vývoji OH v kraji (zaměření na řešení SKO apod.)
- odborné semináře pro zástupce obcí (samospráva) k vývoji OH

Koordinace a podpora komunikace v obcích

- Vytvoření základních komunikačních sdělení, které souvisí s plněním cílů POH v oblasti komunálních odpadů, a odpovídá harmonogramu činností pro realizaci POH
 - o doporučení na zaměření komunikace na úrovni obce v oblasti OH,
 - o soubor sdělení pro širokou veřejnost a další cílové skupiny na úrovni obcí,
 - o návrhy článků do obecních zpravodajů, které mohou obce doplnit konkrétními údaji.
- Výroba informačních materiálů s tématy OH pro konkrétní aktivity obcí.
- Odborné semináře pro pracovníky obcí nebo jimi podporovaných organizací o způsobu přípravy a realizace obecních komunikačních kampaní.

Aktivity v oblasti předcházení vzniku odpadů

Realizace Programu předcházení vzniku odpadů ČR, která je součástí POH KV, předpokládá řadu aktivit, zajišťovaných krajem, obcemi a dalšími subjekty. Kraj Vysočina je v oblasti podpory aktivit na předcházení vzniku odpadů velmi aktivní. Jeho role je opět zejména v koordinaci aktivit a podpoře odborné i finanční.

Aktivity na krajském úřadu a v příspěvkových organizacích zřizovaných krajem

- Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů při běžném výkonu veřejné správy včetně chodu kanceláří, budov a zařízení, při jednání a různých akcích pořádaných krajem
 - o doplnění návodů a pracovních postupů, jak uplatňovat předcházení vzniku odpadů při běžných činnostech úřadu a příspěvkových organizací, dále pak na venkovních akcích pořádaných krajem,
 - o vzdělávání zaměstnanců kraje a jeho příspěvkových organizací,
 - o doplnění a další rozvoj systému třídění a následného nakládání s odpady v úřadu a krajských příspěvkových organizací.

Realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů krajem

- Pravidelné setkávání koordinační skupiny složené ze zástupců obcí, kolektivních systémů, neziskových organizací, organizací se sociálními a charitativními aktivitami.
- Vytvoření přehledu aktivit na předcházení vzniku odpadů v Kraji Vysočina s ohledem na jednotlivé skupiny odpadů, u kterých se aktivity v předcházení vzniku předpokládají (především komunální odpady, bioodpady, odpady z potravin, výrobky zpětného odběru, stavební odpady). Přehled aktivit vytvořit pro úroveň veřejné správy a pro úroveň průmyslové sféry. Pravidelně doplňovat.
- Informace o předcházení vzniku odpadů jsou součástí komunikační kampaně kraje v oblasti OH včetně využití standardních komunikačních kanálů.
- Prezentace a vyhodnocení aktivit v oblasti předcházení vzniku odpadů na odborných seminářích a konferencích.

Koordinace a podpora aktivit v obcích

- Vytvoření vhodných informačních materiálů v oblasti předcházení vzniku odpadů v obcích
 - o Zajistit zveřejnění a vhodnou distribuci materiálů.
- Výukové semináře pro pracovníky obcí a jejich příspěvkových organizací s tematikou přípravy a realizace opatření pro předcházení vzniku konkrétních skupin odpadů v gesci obcí.
- Zajištění exkurzí a prezentace příkladů dobré praxe v ČR a příp. zahraničí pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník).
- Finanční podpora některých aktivit obcí z grantového programu Fondu Vysočiny.

Finanční podpora

Jedním z nástrojů, kterými disponuje kraj, je možnost finanční podpory některých vhodných aktivit a opatření pro plnění cílů POH. Kraj Vysočina zřídil v r. 2002 Fond Vysočiny jako účelový rozvojový fond na podporu regionálního rozvoje. Výše alokovaných prostředků se pohybuje každoročně mezi 40 – 70 mil Kč. Prostředky jsou pak rozděleny do několika prioritních oblastí. Do oblasti 4: Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov bylo alokováno 8 mil. Kč, z toho do programu Odpady 2018 celkem 3 mil. Kč a v podprogramu Odpady 2019 přes 2 mil. Kč.

Fond Vysočiny je hojně využíván, obce o něm mají všeobecné povědomí. V letech 2017 - 2019 bylo z grantového programu Odpady podpořeno 134 žádostí. Hlavním obsahem žádostí byly informační aktivity, zpevnění ploch pod kontejnery, nákup sběrných nádob nebo kompostérů do domácností.

Finanční podpora je dobře uplatnitelným nástrojem. Vzhledem k předpokládaným aktivitám pro plnění cílů zejména u komunálních odpadů je třeba:

- Stanovit prioritní typy projektů na podporu jednotlivých činností nakládání s odpady, zejména pak na sběr, úpravu a přepravu odpadů.
- Zhodnotit výši alokace pro grantový program Odpady s ohledem na předpokládané typy projektů.

Druhým zdrojem podpory obcí byly dotace Kraje Vysočina pro Sdružení obcí Vysočiny (SOV) na realizaci činností v rámci ISNOV, celkem se jednalo o 3,3 mil. Kč v letech 2014 – 2016.

Dalším finančním nástrojem je spoluúčast kraje na společných projektech s AOS EKO-KOM a kolektivními systémy Elektrowin, Asekol, Ecobat. Projekty jsou zaměřené na technickou podporu (rozšíření sběrné sítě pro zpětný odběr) a zejména pak na komunikační aktivity v oblasti správného nakládání s odpady a předcházení vzniku odpadů. V letech 2016 – 2018 bylo každoročně hrazeno krajem 1,3 mil. Kč na podporu těchto projektů.

Výkon státní správy

Kraj, resp. krajský úřad zastává v přenesené působnosti řadu činností státní správy. V oblasti odpadů jsou to zejména povolovací a kontrolní činnost. Plnění cílů POH je souborem činností, které jsou usměrněny stávajícími právními předpisy, jejichž dodržování je předmětem správy na úrovni obcí a kraje. Doporučuje se realizovat:

- Pravidelné porady s pracovníky ORP nad metodikami a rovněž postupy řešení konkrétních případů s cílem sjednotit stanoviska k řešení.

U některých cílů v POH KV je uvedena jako nástroj kontrolní činnost (v součinnosti s dalšími kontrolními orgány)

Návrh aktivit Kraje Vysočina na podporu plnění cílů POH KV

Navržené aktivity jsou souborem činností a nástrojů, které může ve své působnosti realizovat Kraj Vysočina. Návrh činností přitom zohledňuje postupné plnění jednotlivých cílů POH KV a to včetně těch cílů, pro které jsou dány zákonem o odpadech a dalšími předpisy konkrétní termíny a hodnoty cílů. Jedná se především o cíle na omezení skládkování BRKO, recyklaci vybraných složek KO (papír, plast, sklo, kov), dále cíl pro stavební odpady, pro obalové odpady a výrobky v režimu zpětného odběru.

Zásadní je přitom rok 2020, jak pro recyklaci KO, tak omezení skládkování BRKO. Cíl pro omezení BRKO úzce souvisí s cílem na omezování produkce množství skládkovaného SKO, jehož konečný termín je 2024, ale postupný v r. 2020.

Řada aktivit v Akčním plánu je navržena jako průběžné nebo pravidelně se opakující.

Přehled je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Možnosti realizace aktivit Akčního plánu pro rok 2019 až 2025

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
I. Předcházení vzniku odpadů						
1	Setkávání s partnery a podpora aktivit	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné setkávání s partnery realizujícími aktivity na předcházení vzniku odpadů - informování, příklady dobré praxe - podpora aktivit 	Půdenní workshop	průběžně (čtvrtletně nebo dle potřeby)		- opakovaně dle potřeby
2	Přehled aktivit na předcházení vzniku odpadů	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření přehledu aktivit na předcházení vzniku odpadů zejména pro: <ul style="list-style-type: none"> o Komunální odpady o bioodpady o Potravinové odpady o Výrobky ve zpětném odběru o Stavební odpady - aktivity pro obce a ostatní původce odpadů 	Odborný dokument zohledňující cíle POH KV; tematické informační materiály	3-5 měsíců	130-180 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - aktualizace vhodná v r. 2021 (nový zákon odpadech)
3	Rozšířit webový portál Kraje Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - webový portál Odpady Vysočiny a webový portál EVVO 	Informace o aktivitách v oblasti předcházení vzniku odpadů (možnosti, příklady dobré praxe včetně příkladů z Vysočiny)			<ul style="list-style-type: none"> - průběžně doplňovat a aktualizovat
4	Seminář pro obce a obecní příspěvkové organizace	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s možnostmi předcházení vzniku odpadů na úrovni spotřebitele a obcí - příklady dobré praxe 	Jednodenní seminář pro zástupce obcí a obecních organizací			<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - dle potřeby opakovat

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
5	Příručky a informační materiály pro obce	<ul style="list-style-type: none"> - praktická aplikace předcházení vzniku odpadů zajištěné obcí včetně provozu obecního úřadu - Praktická aplikace předcházení vzniku odpadů do organizací zřizovaných obcí (školy, zájmová zařízení, domovy pro seniory apod.) - předcházení vzniku potravinových odpadů v obci/kraji a jejich příspěvkových organizací 	<p>Jednoduché příručky s názornými příklady řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	3-5 měsíců	40-80 tis. průměrně na materiál, dle rozsahu	- jednorázově
6	Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů krajem při výkonu veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> - konkrétní opatření na předcházení vzniku odpadů při chodu kanceláří, budov, při jednáních a akcích pořádaných krajem 	<p>Aktualizace krajské směrnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání zaměstnanců <p>Doplnění a údržba systému třídění odpadů v úřadu a příspěvkových organizací.</p>	Průběžně		- dle potřeby
7	Možnosti využití upotřebených věcí v rámci KV	<ul style="list-style-type: none"> - možnosti propojení sociálního a odpadového sektoru - ověření možnosti odebírání použitých věcí ve stávající síti zařízení s možností zapojení NNO 	<p>Doporučení a podpora realizace konkrétních projektů</p>		200-250 tis.	- dle potřeby
8	Podpora spolupráce s potravinovou bankou Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - aktualizace/revize dohody - zjištění možností podpory 	<p>Podpora spolupráce</p> <p>Finanční podpora</p>		100-120 tis.	- jednorázově - průběžně dle potřeby
II.	Nakládání s odpady					-
1	Benchmarking produkce vybraných složek KO, nákladů na OH v obcích	<ul style="list-style-type: none"> - porovnání stavu třídění složek KO, produkce SKO a nákladů na OH obcí ve velikostních skupinách obcí, území ORP, kraje v rámci krajů a ČR 	<p>Odborná studie</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití dat AOS EKO-KOM, - benchmarking IURMO (SMO) - vlastní doplnkové šetření v obcích 	3 měsíce, zpracování v období od září do prosince pro vyhodnocení dat za předchozí kalendářní rok	100-120 tis.	- jednorázově - opakovaná aktualizace dle potřeby (doporučeno 1x za 2 roky)

Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů POH Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
2	Hodnocení produkce a způsobů nakládání s vybranými odpady (podrobněji než zákonem předepsané)	<ul style="list-style-type: none"> - podrobné hodnocení produkce a způsobů nakládání s vybranými odpady v KV 	Rozšíření každoročního hodnocení plnění cílů POH. Krajská databáze o odpadech, data AOS, KS, vlastní šetření	2-3 měsíce (celé hodnocení), období od září do prosince pro vyhodnocení dat za předchozí kalendářní rok	90-110 tis. (celé hodnocení)	- každoročně
3	Aktualizace přehledu zařízení pro nakládání s bioodpady, hodnocení způsobu nakládání s kaly u provozovatelů ČOV (6,8)	<ul style="list-style-type: none"> - ověření reálného stavu (počet, vybavení, kapacity) zařízení na zpracování a využití bioodpadů - zjištění stavu nakládání s kaly z ČOV 	Ověrovací šetření v jednotlivých zařízeních dle výstupů studie Ochrana vod — management využití kompostu z r. 2018	3-4 měsíce	150-200 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - opakovaná aktualizace dle potřeby (doporučeno 1x za 2 roky)
4	Podpora odbytu kompostů z odpadů	<ul style="list-style-type: none"> - propagace a podpora projektů odbytu kompostů z odpadů - návrh nástrojů na podporu odbytu kompostu a dalších výstupů ze zařízení - návrh na podporu vybraných vzorových zařízení - pilotní ověření podpory vzorového zařízení 	Podpora projektů Finanční podpora	6-9 měsíců (nástroje 3 měsíce, pilotní projekt až 9 měsíců)	250-350 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - dle potřeby opakovat
5	Vyhodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v KV	<ul style="list-style-type: none"> - zjištění reálného stavu (počet, vybavení, kapacity) u vytipovaného zařízení dle potřeby - zjištění reálného stavu dostupnosti a funkčnosti sběrné sítě pro sběr papíru, plastů, skla, kovů, textilu, olejí, bioodpadů v obcích KV - vyhodnocení dostupnosti a vybavenosti sběrných dvorů 	Šetření v jednotlivých zařízeních dle vydaných souhlasů. Vyhodnocení zařízení podle potřeb POH KV. šetření v obcích doplňkové údaje AOS EKO-KOM, KS vyhodnocení stavu porovnání s hodnotami dostupnosti sběrné sítě ve velikostních skupinách ČR a krajů	4-5 měsíců	250 – 400 tis. Kč dle rozsahu sledovaných zařízení	- jednorázově (dle potřeby)

Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů POH Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
6	Příručka – sběrné dvory, výkupy v systému OH obce	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
7	Příručka – zapojení živnostníků do systému OH obce	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
8	Příručka pro obce a další subjekty o využití stavebních recyklátů	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
9	Informační materiály pro obce s tematikou OH	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborných textů do popularizační formy. Témata dle potřeby (tříděný sběr a recyklace odpadů, sběr a využití bioodpadů, směsný komunální odpad, ekonomika OH obcí, zpoplatnění obyvatele, meziobecní spolupráce atd.) - tisk/jiná forma distribuce do obcí 	Odborné publikace	3-4 měsíce	40-80 tis. průměrně na materiál dle rozsahu	
10	Zhodnocení postojů obyvatele v OH obcí	<ul style="list-style-type: none"> - průzkum veřejného mínění a postojů obyvatele a názorů obcí pro oblast hospodaření s odpady v obcích 	Odborný dokument – průzkum reprezentativního vzorku obyvatele, zástupců samospráv obcí	3-5 měsíců	150 - 200 tis.	- jednorázově (opakovat dle potřeby)
11	Realizace komunikační kampaně	<ul style="list-style-type: none"> - informační kampaň pro předcházení vzniku odpadů zaměřená na veřejnost - informační kampaň pro veřejnost podle hierarchie nakládání s odpady (dle aktuální potřeby) 	Obsahuje návrh konkrétních nástrojů včetně jejich případné vizualizace. Realizace konkrétních činností v rámci kampaně	2-3 roky	600-800 tis. s využitím prostředků AOS, KS a dalších spolupracujících partnerů	- průběžně
12	Konference, semináře pro zástupce obcí	<ul style="list-style-type: none"> - téma: rozvoj aktivit v předcházení vzniku odpadů, vývoj OH a stěžejních skupin odpadů - vychází s komunikační strategie a jsou samostatnou částí komunikační kampaně 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze, prezentace příkladů dobré praxe.			

Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů POH Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
13	Konference, semináře pro další cílové skupiny (koordinátory a realizátory EVVO)	<ul style="list-style-type: none"> - téma: rozvoj aktivit v předcházení vzniku odpadů, vývoj OH a stěžejních skupin odpadů - vychází s komunikační strategie a jsou samostatnou částí komunikační kampaně 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze, prezentace příkladů dobré praxe.			
14	Spolupráce s obcemi v Kraji Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - jednání s obcemi, městy ORP, SOV a dalšími uskupeními obcí s cílem dosáhnout plnění cílů POH 	Nastavení optimálního nakládání s odpady s ohledem na očekávané legislativní změny.			- jednorázově (opakovat dle potřeby)
15	Spolupráce s ostatními kraji	<ul style="list-style-type: none"> - výměna zkušeností s postupy vhodnými pro plnění cílů POH - výměna zkušeností při tvorbě strategií v odpadovém hospodářství - výměna informačních materiálů a návrhů aktivit v OH 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze.			

Popis navrhovaných aktivit a opatření Akčního plánu pro plnění cílů POH

V této kapitole jsou podrobněji charakterizovány činnosti, které může realizovat Kraj Vysočina na podporu plnění cílů POH KV v období platnosti plánu a které byly uvedeny v předchozí kap. 2 (tabulka č. 1).

Zvlášť jsou uvedeny činnosti pro oblast předcházení vzniku odpadů a činnosti pro oblast nakládání s odpady.

Podrobný popis stavu plnění jednotlivých cílů a návrh opatření a aktivit pro Akční plán jsou uvedeny v přílohách č. 4 a 5 k Akčnímu plánu.

3.1. Podpora plnění cílů pro předcházení vzniku odpadů

Organizace

- Pravidelné setkávání a diskuze s partnery o činnostech pro předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina
 - vytvoření přehledu aktivit na předcházení vzniku odpadů v Kraji Vysočina (především pro komunální odpady, bioodpady, odpady z potravin, výrobky zpětného odběru, stavební odpady),
 - koordinace a hodnocení aktivit pro oblast předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina.

Komunikace

- Doplnit informace o předcházení vzniku odpadů do celokrajské komunikační kampaně kraje v oblasti OH včetně využití standardních komunikačních kanálů.
- Rozšířit portál Odpady Vysočiny o oblasti předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina nebo vytvořit samostatný portál.

Jedná se o informace obecného charakteru o možnostech aktivit zaměřených na předcházení vzniku odpadů. Součástí jsou informace o konkrétních projektech v ČR a zahraničí včetně příkladů dobré praxe z obcí, měst včetně Kraje Vysočina.

Informační a vzdělávací podpora

- Prezentace a vyhodnocení aktivit v oblasti předcházení vzniku odpadů na specializovaných odborných seminářích a konferencích
 - výukové semináře pro pracovníky obcí a organizací obcí,
 - zajištění exkurzí a prezentace příkladů dobré praxe v ČR a příp. zahraničí pro zástupce obcí,
 - konference a tematické semináře.
- Vytvoření vhodných informačních materiálů a příruček v oblasti předcházení vzniku odpadů pro jednotlivé cílové skupiny a zajistit zveřejnění a vhodnou distribuci metodik
 - příručka pro obce – praktická aplikace opatření na předcházení vzniku odpadů,
 - příručka pro organizace zřizované obcemi (školská zařízení, zájmová zařízení, domovy pro seniory apod.) – praktická aplikace předcházení vzniku odpadů,
 - informační materiály pro spotřebitele - předcházení vzniku potravinových odpadů, obalových odpadů apod.,

- příručka pro příspěvkové organizace zřizované obcemi/krajem (školská zařízení, domovy pro seniory apod.); - praktické postupy pro předcházení vzniku potravinových odpadů,
- příručka pro obce – praktické postupy pro předcházení vzniku odpadů v rámci obecních úřadů.

Úřad a příspěvkové organizace kraje

- Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů při běžném výkonu veřejné správy včetně chodu kanceláří, budov a zařízení, při jednání a různých akcích pořádaných krajem
 - doplnění krajského manuálu, jak uplatňovat předcházení vzniku odpadů při běžných činnostech úřadu a příspěvkových organizací zřizovaných krajem, dále pak na venkovních akcích pořádaných krajem,
 - vzdělávání zaměstnanců kraje a příspěvkových organizací,
 - doplnění systému třídění a následného nakládání s odpady s důrazem na jeho recyklaci v úřadu a krajských příspěvkových organizací.

Ostatní aktivity

- Studie definující možnosti propojení sociálního sektoru s „odpadovým“ s ohledem na sběr a využití upotřebeného zboží na území Kraje Vysočina.
- Ověření možností odebírání opotřebeného a použitelného zboží/výrobků v rámci stávající struktury obecních systémů (mobilních svozy odpadů, sběr v rámci sběrných dvorů), vč. možnosti ověření zapojení zájmových a neziskových organizací;
- Podpora spolupráce s Potravinovou bankou Vysočina, o.s.

Finanční podpora

- Finanční podpora některých aktivit obcí a dalších organizací z grantového programu Fondu Vysočiny
 - Zařazení podpory do programu Odpady.

3.2. Podpora plnění cílů pro nakládání s odpady

Je rozdělena podle typů aktivit (viz kap. 1), které může kraj zajistit nebo vykonávat. U každé aktivity je uveden výčet navrhovaných konkrétních činností pro jednotlivé skupiny odpadů, které jsou v Akčním plánu zohledněny, včetně sítě zařízení.

3.2.1. Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje

Hodnocení produkce, nakládání s odpady, a dalších parametrů

KO

- Benchmarking (porovnání) výkonů tříděného sběru využitelných komunálních odpadů včetně bioodpadů, produkce SKO v obcích dle ORP a velikostních skupin. Porovnání s velikostními skupinami v kraji, ČR.
- Hodnocení nákladovosti OH obcí se zaměřením na hlavní položky OH – SKO, tříděný sběr, bioodpady, sběrné dvory apod. Porovnání v rámci ORP a velikostních skupin. Porovnání s velikostními skupinami v kraji, ČR.
- Hodnocení organizace OH (vyhodnocení rozvoje meziobecní spolupráce, působnosti DSO a dalších společných organizací obcí, působnost svozových firem apod.).

Všechny odpady v rozsahu POH KV

Cílem je rozšířit standardní hodnocení plnění POH a soustavy indikátorů (povinné za zákona) o další údaje a informace, které umožní sledovat reálnou situaci v OH v kraji.

- Detailní vyhodnocování produkce vybraných skupin odpadů (viz POH) až na úroveň ORP (v případě obcí) nebo původců s velkou produkcí. Sledování změn a jejich příčin.
- Aktualizace prognózy vývoje produkce komunálních a dalších vybraných skupin odpadů.
- Hodnocení způsobů nakládání s odpady produkovanými v rámci kraje a to včetně mezikrajových pohybů odpadů a to zejména u skupin, u kterých nejsou plněny cíle, nebo které jsou z pohledu produkce či specifických požadavků na nakládání s nimi důležité v rámci OH kraje.

Hodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji

Recyklovatelné složky KO

- Vyhodnocení sběrné sítě povinných (papír, plast, sklo, kovy, nápojový karton) a dalších komodit (textil, oleje) v obcích kraje – sběrné nádoby, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa zřízená obcí, ostatní způsoby sběru včetně výkupen, výnosy a účinnost jednotlivých způsobů sběru
 - vlastní šetření (odborná studie),
 - datová podpora AOS EKO-KOM.
- Revize kapacity a vybavenosti dotřídovacích linek na úpravu papíru a plastů zejména z komunálních sběrů a dalších zařízení na úpravu recyklovatelných komunálních odpadů (výkupny apod.).

SKO

- Zhodnocení sítě zařízení pro nakládání s SKO na území kraje a v okolních krajích – skládky (kapacity, životnost, dostupnost), překládací stanice, ZEVO a další technologie a záměry projektů.

Bioodpady

- Vyhodnocení sběrné sítě pro oddělený sběr bioodpadů v obcích Kraje Vysočina (odborná studie). Studie bude sloužit i jako podklad pro případnou finanční podporu obcí v této oblasti.
- Aktualizace přehledu zařízení a jejich kapacit pro zpracování bioodpadů (i z hlediska vhodnosti pro zpracování kalů z ČOV) na území Kraje Vysočina.

Výrobky ve zpětném odběru

- Vyhodnocování zajištění míst zpětného odběru elektrozařízení, baterií, pneumatik na území Kraje Vysočina
 - spolupráce a datová podpora KS.

Kaly z ČOV

- Hodnocení způsobů nakládání s kaly u provozovatelů ČOV na území kraje a podpora možností jejich využití.

Sítě zařízení

- Hodnocení skutečně provozovaných zařízení pro nakládání s odpady na území Kraje Vysočina (šetření u provozovatelů zařízení, obcí, zhodnocení možností nakládání s odpady v okolních krajích) vyjma zařízení, která jsou hodnocena v samostatných studiích (viz výše)

3.2.2. Odborná podpora

Odborné studie/projekty

Jsou zaměřené na řešení konkrétní problematiky z oblasti nakládání s odpady (technologické možnosti zpracování a využití odpadů, technickoorganizační podmínky opatření, vyhodnocení nákladovosti navrhovaných řešení a jejich dopadů na jednotlivé účastníky OH apod.). Studie zpracovává většinou externí dodavatel. Kraj je využije pro:

- prezentaci výstupů vhodným cílovým skupinám v OH,
- aktualizaci strategických dokumentů kraje a obcí v oblasti OH.

Odborné studie/projekty by měly vycházet z témat, která byla uvedena v rámci aktivit na hodnocení stavu OH v kraji. Další možné studie (projekty):

Biodpady

- návrh a ověření nástrojů na podporu odbytu kompostu a dalších výstupů ze zařízení,
- podpora vzorových zařízení na kompostování biodpadů s cílem propagovat správné technologické postupy vedoucí k dosažení vysoké kvality kompostů, které jsou aplikovány do půdy

Informační materiály

Informační materiály jsou určeny obcím, ostatním původcům, dalším účastníkům odpadového hospodářství, zájmovým organizacím. Při tvorbě některých materiálů je nutné zohlednit metodiky vydávané MŽP či jinými orgány státní správy. Je vhodné vyjít také ze zjištění konkrétních odborných studií (viz výše). Kraj je využije pro prezentaci cílovým skupinám. Je třeba dbát na pravidelné ověření funkčnosti materiálů ve spolupráci s cílovými skupinami a jejich aktualizace.

KO

- Informační příručky o spolupráci obcí při sdílení sběrných dvorů (využití sběrného dvora jiné obce), zapojení výkupen do systému OH obce (s využitím metodických pokynů MŽP a dalších zdrojů).
- Vytvoření příručky pro obce na možnosti zapojení živnostníků do systému OH obce (s příklady dobré praxe), zveřejnění a distribuce do obcí.
- Vytvoření informačních materiálů s tématy z odpadového hospodářství obcí
 - tříděný sběr a recyklace složek KO,
 - sběr a využití biodpadů,
 - ekonomika OH obcí a zpoplatnění obyvatel,
 - možnosti využití SKO, význam překládacích stanic,
 - význam a možnosti meziobecní spolupráce v OH.

Stavební a demoliční odpady

- Zpracování příručky pro obce a příspěvkové organizace kraje o možnostech využití stavebních recyklátů ve stavbách veřejného charakteru

3.2.3. Podpora spolupráce obcí

Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracoval s obcemi a městy na základě smlouvy o spolupráci s názvem Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV). Meziobecní spolupráce je jedním z předpokladů k zajištění plnění cílů POH KV v oblasti KO, proto je nutné, aby kraj i nadále pokračoval ve spolupráci s obcemi. Je nutné připravit a dle potřeby opakovat:

- Jednání s obcemi, městy ORP, SOV a dalšími uskupeními obcí o možnostech dosažení cílů POH KV s cílem nalézt optimální řešení i s ohledem na předpokládaný vývoj legislativy
 - definování možností spolupráce a podpory kraje.

3.2.4. Komunikační aktivity

Komunikace celého systému nakládání s odpady na úrovni obcí i kraje a informační podpora při realizaci opatření u konkrétních druhů odpadů je důležitou součástí plnění cílů POH KV. Role kraje je realizační a také koordinační a podpůrná.

Realizace komunikačních aktivit krajem

1. Krajská komunikační kampaň

Všechny skupiny odpadů

- Vyhodnocení postojů obyvatel a samospráv obcí Kraje Vysočina k systému OH (využití pro přípravu komunikační strategie a hodnocení účinnosti komunikačních kampaní).
- Realizace dlouhodobé krajské komunikační kampaně (s využitím spolupráce s AOS, KS apod.).

Biodpady

- Vyhodnocení účasti obyvatel na třídění biodpadů a domácím, komunitním kompostování, vyhodnocení postojů samospráv obcí.
- Začlenění biodpadů do celokrajské komunikační kampaně (včetně preventivních opatření).

Výrobky ve zpětném odběru

- Zajistit ve spolupráci s kolektivními systémy dostatečné informování:
 - o místech a možnostech zpětného odběru vybraných výrobků včetně aktivit v oblasti předcházení vzniku elektrozařízení,
 - o možnostech zpětného odběru pneumatik pro občany a další původce pneumatik – začlenění informací do hlavní celokrajské kampaně.

Kaly z ČOV

- Zajistit ve vztahu ke kvalitě kalů a možnostem jejich zpracování informování veřejnosti k oddělenému sběru léčiv, chemických prostředků a dalších odpadů (včetně olejů) mimo kanalizační síť. Informování o nevhodnosti kuchyňských drtičů. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

Vozidla s ukončenou životností (autovraky)

- Možnosti a způsoby sběru autovraků na území Kraje Vysočina a možnosti opětovného využití dílů z autovraků – široká veřejnost. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

Nebezpečné odpady

- Informace o nutnosti odděleného sběru a speciálního nakládání s nebezpečnými odpady s ohledem na jejich vlastnosti a vliv na lidské zdraví a životní prostředí – široká veřejnost. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

Odpady ze zdravotní a veterinární péče

- Informace o správném soustředování a nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče – zdravotní a veterinární zařízení. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

Specifické skupiny nebezpečných odpadů

- Informace o výskytu a bezpečném nakládání s odpady s PCB, perz. org. látek, azbestu – široká veřejnost. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

Odpady z kuchyní a stravoven

- Způsoby sběru, svozu a dalšího nakládání se stolními oleji a tuky, BRO z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu – široká veřejnost, původci. Specifická sdělení na krajském informačním portálu o odpadech.

2. Prezentace, odborné semináře, konference, exkurze pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)

- Prezentace celkového vývoje OH a některých vybraných strategických skupin odpadů a oblastí (např. SKO, využitelné složky apod.) – zástupci samosprávy kraje a obcí.
- Prezentace stavu a vývoje OH v oblasti třídění a recyklace KO, výměna zkušeností na odborných seminářích a konferencích.
- Prezentace výsledků nakládání s bioodpady, výměna zkušeností na odborných seminářích a konferencích.

Koordinace a podpora komunikace v obcích

- Výroba informačních materiálů s tématy OH pro konkrétní aktivity obcí.
- Odborné semináře pro pracovníky obcí nebo jimi zřizovaných organizací.

3.2.5. Finanční podpora

Jedním z nástrojů, kterými disponuje kraj, je možnost finanční podpory některých vhodných aktivit a opatření pro plnění cílů POH prostřednictvím Fondu Vysočiny. Dalším nástrojem jsou různé přímé dotace na konkrétní projekty, či finanční spoluúčast v projektech, v jejichž rámci realizuje kraj konkrétní aktivity (např. projekty s AOS a kolektivními systémy).

Pro čerpání finanční podpory je vhodné:

- Stanovit prioritní typy projektů na podporu jednotlivých činností nakládání s odpady, zejména pak na sběr, úpravu a přepravu odpadů.
- Zhodnotit výši alokace pro grantový program Odpady s ohledem na předpokládané typy projektů.

Fond Vysočiny

- Podpora projektů optimalizace sběrné sítě v obcích s cílem zlepšit využití sběrné sítě a zvýšit výkon tříděného sběru, zefektivnit náklady (náklady na projekt odvozené od počtu obyvatel, nejedná se o nákup sběrných nádob).
- Podpora informačních a komunikačních aktivit obcí v oblasti OH z Fondu Vysočiny.
- Podpora informačních aktivit k nakládání s bioodpady včetně prevenčních činností.
- Nákup domácích kompostérů do obcí.
- Podpora na vytvoření a propagaci vzorových zařízení na zpracování bioodpadů.

3.2.6. Výkon státní správy

Doporučuje se:

- Pravidelné porady (dle potřeby ve spolupráci s MŽP pro pracovníky ORP nad metodikami a postupy řešení konkrétních případů s cílem sjednotit stanoviska k řešení.
- Kontrola se zaměřením na nakládání s bioodpady a nebezpečné odpady.

4. Přílohy Akčního plánu

Podklady pro vytvoření Akčního plánu k POH KV a podrobnější informace k aktivitám, doporučenému harmonogramu plnění Akčního plánu jsou uvedeny v přílohách k Akčnímu plánu

Příloha č. 1: Shrnutí studie k Akčnímu plánu k POH KV

Příloha č. 2: Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina a stav jeho plnění

Příloha č. 3: Stav odpadového hospodářství v Kraji Vysočina

Příloha č. 4: Stav a možnosti plnění cílů POH KV

Příloha č. 5: Harmonogram aktivit pro plnění cílů POH KV

Příloha č. 6: Možnosti řešení regionálního odpadového hospodářství

Příloha č.1:

Shrnutí studie k Akčnímu plánu k POH KV

Cílem bylo stanovit postup pro přípravu a realizaci aktivit a opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 – 2025 (dále jen „POH KV“)

V rámci Akčního plánu jsou navrženy aktivity Kraje Vysočina, které podpoří plnění cílů uvedených v Závazné části POH KV. Rovněž jsou stanovena konkrétní opatření k jednotlivým aktivitám vycházející ze Směrné části POH KV.

V Akčním plánu je navržen časový harmonogram pro přípravu a realizaci opatření. Časový harmonogram zohledňuje požadované změny indikátorů k jednotlivým cílům a rozhodné roky pro plnění některých cílů.

Akční plán vychází především z těchto informačních zdrojů:

- Údaje z krajské databáze o odpadech, hodnotící zprávy k POH
- Odborné studie, údaje AOS a KS
- dotazníkové šetření v obcích, uskupeních obcí, svozových firmách

1. Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina

Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 – 2025 byl zpracován v průběhu roku 2015 a byl schválen na jednání Zastupitelstva Kraje Vysočina dne 2. 2. 2016.

POH KV byl přijat jako dlouhodobá strategie pro hospodaření a nakládání s hlavními skupinami odpadů, které jsou produkovány na území Kraje Vysočina, a pro které jsou stanoveny zákonné cíle v zákoně o odpadech a dalších právních normách.

POH KV se skládá z Analytické, Závazné a Směrné části.

Závazná část obsahuje 1 cíl pro oblast předcházení vzniku odpadů a 28 krajských cílů pro nakládání s odpady. Z toho je:

- 9 cílů směřovaných na komunální odpady a jejich složky,
- 3 cíle na nebezpečné odpady,
- 5 cílů na obaly a vybrané výrobky v režimu zpětného odběru,
- 6 cílů pro jednotlivé skupiny odpadů,
- 5 cílů souvisejících se zařízeními a aktivitami v nakládání s odpady

Akční plán navrhuje opatření a aktivity pro cíle uvedené v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Přehled cílů POH KV

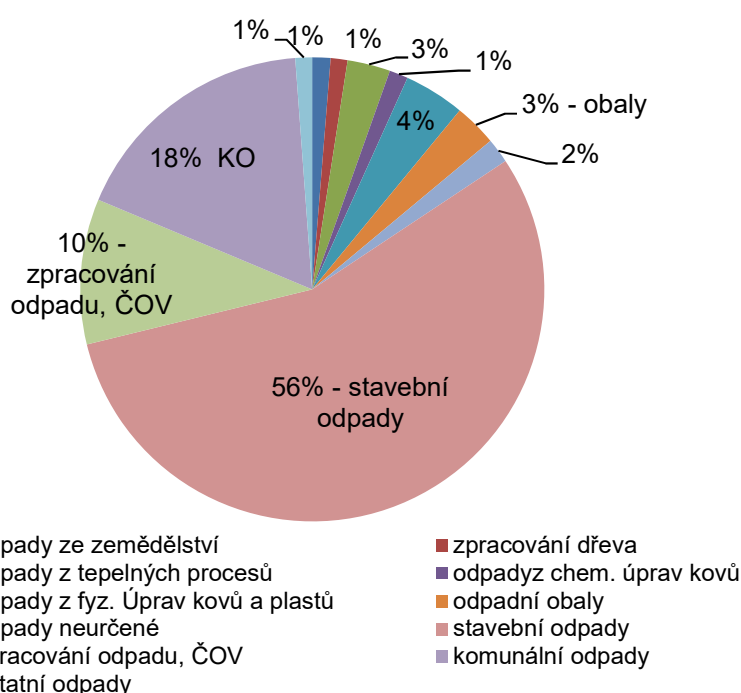
počet	oblast	Stav plnění
1	předcházení vzniku odpadů	plněn, 10 opatření
4	komunální odpady včetně živnostenských	plněny s výhradami nebo nejsou hodnoceny
2	SKO (směsný komunální odpad)	1cíl plněn, 1 nehodnocen
3	BRKO (biologicky rozložitelný kom. odpad)	1 cíl plněn, 1 plněn s výhradami, 1 neplněn
1	stavební odpady	cíl plněn
3	nebezpečné odpady	2 cíle nejsou plněny, 1 s výhradami

5	zpětný odběr obalů, výrobků, pneumatik. Autovraky	Cíle plněny nebo nejsou hodnoceny
6	specifické skupiny odpadů (kaly, oleje, BRO z kuchyní, PCB apod.)	plněny s výhradami nebo nejsou hodnoceny
1	komplexní a efektivní síť zařízení	není hodnocen

2. Stav odpadového hospodářství Kraje Vysočina

- Celková produkce odpadů byla 1,499 mil. t (r. 2017). Ostatní odpady (1,431 mi. t) tvoří většinu produkovaných odpadů. Nebezpečné odpady tvoří jen 4,5 % z celkové produkce. Podíl jednotlivých skupin odpadů ukazuje graf č. 1.

Graf č. 1: Složení odpadů produkovaných v Kraji Vysočina (r. 2017)

Zdroj: krajská databáze o odpadech

- Produkce odpadů narůstá. Vývoj celkové produkce odpadů ukazuje tabulka č. 2. Většina produkovaných odpadů se využívá.

Tabulka č. 2: Vývoj produkce a nakládání s odpady v KV

rok	2015	2016	2017
Odpady celkem (tis. t)	1 303	1 368	1 499
V kg/ob	2 558	2 687	2 946
využito	88,7%	91,0%	91,8%
skládkováno	11,3%	9,0%	8,1%

Zdroj: krajská databáze o odpadech

- Celková produkce odpadů z obcí je 221 tis. t, tj. 14,8 % z celkové produkce odpadů v kraji
- Komunální odpady - produkce 262,8 tis. t, z toho 184 tis. t z obcí (70 %) – r. 2017. Včetně obalových odpadů je produkce v obcích 193 tis. t (379 kg/ob). Produkce KO

narůstá. Dle vypočtených indikátorů hodnocení POH se skládá 44 % KO, zbytek se využívá. Skutečné nakládání s KO a jeho hlavními skupinami produkovanými v KV ukazuje tabulka č. 3. V případě započtení obalových odpadů z tříděného sběru se využití KO, tj. papíru, plastů, skla, kovů, nápojových kartonů, bioodpadů, textilu, dřeva se využití KO z obcí pohybuje kolem 41 %. Zbytek KO z obcí se skládá.

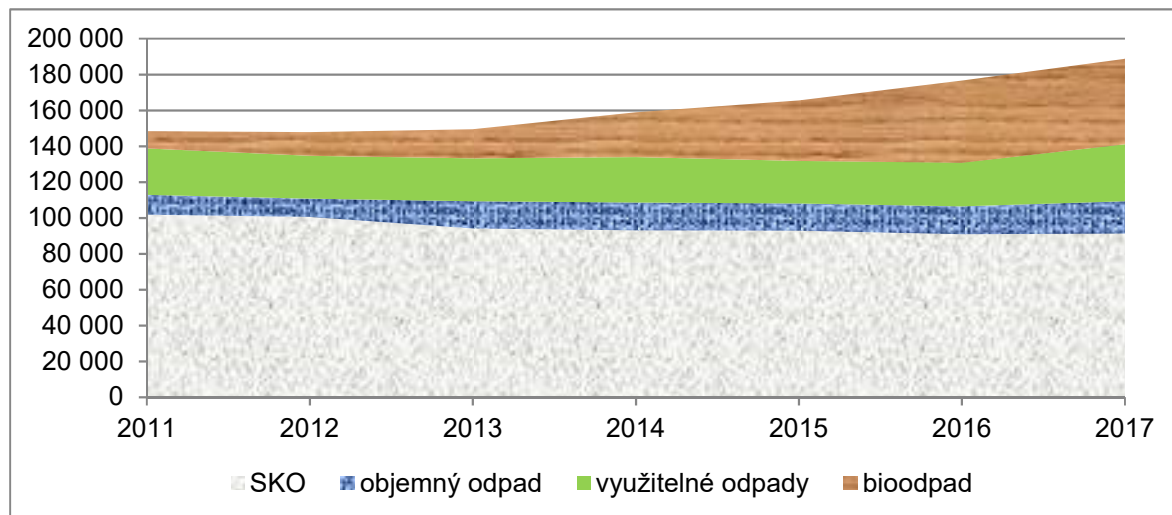
Tabulka č. 3: Produkce hlavních skupin KO v KV a jejich využití (r. 2017)

	Celkem KO	v %	z obcí	v %
KO celkem	262 814	100%	183 966	70%
KO (včetně obalů)	305 179	100%	192 770	63%
SKO	111 559	42%	91 285	50%
Objemný odpad	19 080	7%	17 974	10%
Bioodpad	60 065	23%	47 776	26%
Využitelné složky (včetně obalů)	55 193	18%	31 805	16%
Využití (včetně obalů a bioodpadů)		38%		41%

Zdroj: krajská databáze o odpadech

- Obce jsou dobře vybaveny pro oddělený sběr využitelných složek, včetně bioodpadů. Výkony odděleného sběru jsou velmi vysoké (KV patří dlouhodobě mezi nejlepší kraje v ČR). Produkce sbíraných bioodpadů se pohybuje kolem 117 kg/ob. Vývoj produkce hlavních složek KO v obcích ukazuje graf č. 2.

Graf č. 2: Vývoj produkce hlavních složek KO v obcích

Z grafu je zřejmé, že i přes narůstající oddělený sběr a využití bioodpadů a využitelných složek se produkce SKO a objemných odpadů nijak zásadně nesnižuje. Celková produkce komunálních odpadů naopak roste.

- Většinu obcí v kraji obsluhují firmy vlastněné obcemi a městy. Náklady na OH patří spíše k nižším v ČR.
- Síť zařízení pro sběr a úpravu odpadů je dostatečná. Je nutné zvýšit kapacitu dotřídovacích linek a modernizovat jejich vybavení. Chybí překládací stanice pro přepravu SKO a dalších odpadů do ZEVO. Potenciální zařízení pro využití SKO z území kraje je SAKO Brno.
- Kraj a obce jsou aktivní v informování a osvětě obyvatel.

- Obce spolupracují s AOS na zajištění zpětného odběru obalů. V obcích jsou místa zpětného odběru vybraných výrobků, obce rovněž spolupracují s kolektivními systémy.
- V některých částech kraje je dobře rozvinuta meziobecní spolupráce. Obce spolupracovaly s krajem na základě smlouvy o spolupráci s názvem Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV).

3. Akční plán k POH KV

Akční plán je rozdělen do oblastí, pro které jsou stanoveny cíle v Závazné části POH KV. U každé oblasti je uveden:

- přehled cílů,
- stav jejich plnění a stručná charakteristika dosavadních činností
- návrh opatření a aktivit
- časový harmonogram

Navržená opatření a aktivity vycházejí z možností Kraje Vysočina. Kraj není původcem zásadního množství odpadu, ani provozovatelem zařízení pro nakládání s odpady. Jeho role v OH je zejména podpůrná a koordinační. Kraj může zajišťovat a vykonávat pro podporu plnění cílů POH následující aktivity:

- Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje
 - Hodnocení produkce, nakládání s odpady, a dalších parametrů
 - Hodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji
- Odborná podpora
 - Odborné studie (technologie, organizace a náklady OH apod.), příručky pro obce, podniky a další účastníky OH
- Podpora spolupráce obcí
 - Podpora kraje společného postupu obcí při plnění cílů POH KV
- Komunikační aktivity
 - Realizace komunikačních aktivit krajem (i ve spolupráci s AOS, KS a dalšími subjekty)
 - Koordinace a podpora komunikace v obcích (informační materiály, semináře)
- Aktivity v oblasti předcházení vzniku odpadů
 - Aktivity na krajském úřadu a v příspěvkových organizacích zřizovaných krajem
 - Realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů krajem
 - Plán aktivit, koordinace činností ve spolupráci s obcemi, KS a AOS, neziskovými organizacemi, organizacemi se sociálními a charitativními aktivitami
 - Informační materiály, semináře, konference
 - Koordinace a podpora aktivit v obcích
- Finanční podpora
 - Využití stálého krajského grantového programu
 - Specifické dotace
 - Společné projekty s AOS, KS a dalšími organizacemi

• Výkon státní správy

- Společné porady s pracovníky ORP na sjednocení postupů při výkonu státní správy v oblasti OH

3.1. Předcházení vzniku odpadů

Cíl a jeho plnění

cíl	Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů
Stav plnění	plněn bez výhrad
Realizované aktivity	<p>Finanční podpora - Fond Vysočiny (r. 2016 – 1,4mil. Kč, 2017 – 3 mil. Kč)</p> <ul style="list-style-type: none"> – nákup kompostérů, – pořízení nebo pronájem nádob na textil, pořízení VOK a nádob na využitelné složky KO – interiérové nádoby a sady tašek na třídění odpadů – informování občanů a propagace předcházení vzniku odpadů, opětovném použití a správném třídění odpadů (např. využití výrobků a materiálů vyrobených z recyklovaných materiálů, uspořádání výměnné burzy knih, hraček, oblečení, zelené slavnosti, apod.) – Repase a opravy stávajících kontejnerů na tříděný odpad – zpevnění ploch a vybudování kontejnerových stání pro kontejnery/nádoby na tříděný odpad nebo k opětovnému použití <p>Spolupráce s kolektivními systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jízda do stanice Recyklace, Baterkománie, Jsem zpět, Recyklohraní <p>Vzdělávací a informační akce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Krajská konference ekologické výchovy pro školní koordinátory EVVO se zaměřením na odpady – Konference příkladů dobré praxe (2018) – Seminář pro zástupce samospráv Dejte odpadům druhou šanci

Doporučené činnosti a harmonogram pro další období

aktivita	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Rok														
2019														
2020														
2021														
2022														
2023														
2024														
2025														

Organizace

1. Setkávání s partnery
2. Přehled aktivit na předcházení vzniku odpadů
3. Podpora aktivit pro oblast předcházení vzniku

Komunikace

4. Informace o předcházení vzniku odpadů v celokrajské komunikační kampani kraje
5. Rozšířit a doplňovat portál Odpady Vysočiny o oblasti předcházení vzniku

Informační a vzdělávací podpora

6. Výukové semináře, exkurze
7. Konference
8. Příručky a informační materiály v oblasti předcházení vzniku

Úřad a příspěvkové kraje

9. Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů při činnosti kraje
10. Vytvoření manuálu pro kraj. úřad
11. Vzdělávání zaměstnanců úřadů a institucí

Ostatní aktivity

12. Ověření a podpora možností využití upotřebených věcí
13. Podpora spolupráce s Potravinovou bankou Vysočina

Finanční podpora

14. Finanční podpora obcí a dalších organizací z Fondu Vysočiny

OBLAST NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Tato část Akčního plánu řeší opatření a aktivity v oblasti nakládání s odpady. Akční plán je zaměřen na tyto skupiny odpadů:

- Komunální odpady (včetně živnostenských)
- Směsný komunální odpad (SKO)
- Bioodpady (BRKO)
- Obaly a obalové odpady
- Vybrané výrobky (odpadní elektrická a elektronická zařízení, baterie a akumulátory)
- Pneumatiky
- Kaly z ČOV
- Vytvoření sítě zařízení pro nakládání s odpady
- Podpora ostatních skupin odpadů

Harmonogram pro opatření a aktivity u jednotlivých skupin odpadů je souhrnný vždy pro určité oblasti činnosti Kraje Vysočina. Harmonogram je uveden jako samostatná kapitola.

3.2. Komunální odpady (včetně živnostenských)

Cíle a jejich plnění

Cíle (dle POH KV)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zavedení tříděného sběru minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů. 2. Zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností (a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností) na nejméně 50 % do r. 2020 (postupné cíle – 2016 – 46 %, 2018 – 48 %) 3. Zvyšování informovanosti o obecním a krajském systému pro nakládání s komunálními odpady 6. Podpora zavedení systému společného nakládání s komunálními a živnostenskými odpady v obcích
Stav plnění	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plněn 2. Plněn s výhradami 3. Plněn 6. Nehodnocen

Stávající stav	<p>Cíl 1</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sběr skla, plastů – 100 % obcí, sběr papíru 99 % obcí, sběr kovů 58 % obcí (kovy vykážány do systému EKO-KOM) – Převládá nádobový sběr, doplňkem jsou sběrné dvory/sběrná místa, u kovů 82 % přes výkupny – Instalováno 24,7 tis. sběrných nádob, hustota sběrné sítě 73 obyvatel/sb. místo – Obce mají smlouvu s AOS EKO-KOM, a.s. (686 obcí, 507 2014 obyvatel) <p>Cíl 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – Produkce využit. odpadů včetně textilu a dřeva – 55,2 tis. t celkem, 31.8 tis. t z obcí (62,5 kg/ob.) – Výtěžnost tříděného sběru 52 kg/ob. (72,7 kg/ob. s kovy) – Vypočtená míra recyklace – různé metodiky (38% x 47%) <p>Cíl 3</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktivity kraje v projektech s EKO-KOM, a.s. (soutěž pro obce My třídíme nejlépe, seminář Hrotovice „Dejme odpadům druhou šanci“, putovní výstava „Hierarchie nakládání s odpady“, „Recyklovaná móda“) a kolektivními systémy Asekol, Elektrowin, Ecobat <p>Cíl 6</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kraj nemá přehled a informace o zapojení živnostníků
-----------------------	--

3.3. Směsný komunální odpad (SKO)

Cíle a jejich plnění

Cíle (dle POH KV).	<p>4. Významné omezení skládkování směsného komunálního odpadu a jeho využití (zejména energetické) ve vhodných zařízeních</p> <p>5. Snížení produkce směsných komunálních odpadů</p> <p>S ohledem na zákaz skládkování od r. 2024 se jedná o zásadní strategické cíle, které mají zásadní vliv i na plnění cíle na omezení skládkování BRKO v r. 2020.</p>
Stav plnění	<p>4. Nebyl posuzován v hodnotící zprávě (cíl ale není plněn)</p> <p>5. Plněn s výhradami</p>
Stávající stav	<p>Cíl 4, 5</p> <ul style="list-style-type: none"> – SKO se většinou skládá. – Produkce SKO za rok 2017 je 111,6 tis. t, z toho 91,3 tis. t z obcí (179 kg/ob.). Ve srovnání s ČR nízká produkce (průměr ČR 196 kg/ob.) – Produkce v obcích pomalu klesá – od r. 2012 o cca 2 % meziročně (za 5 let o 18 kg/ob.). Pokles ale neodpovídá nárůstu odděleně sbíraných bioodpadů a využitelných odpadů.

3.4. Bioodpady

Cíle a jejich plnění

Cíle (dle POH KV)	<p>7. Zavedení a/nebo rozšíření odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů v obcích.</p> <p>8. Rozvoj infrastruktury k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů</p> <p>9. Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky</p>
Stav plnění	<p>7. Cíl plněn s výhradami v hodnotící zprávě (cíl ale je plněn)</p> <p>8. Plněn</p> <p>9. Není dlouhodobě plněn</p>
Stávající stav	<p>Cíl 7</p> <ul style="list-style-type: none"> – Systémy sběru byly hodnoceny naposledy v r. 2015. Lze předpokládat, že všechny obce mají systém sběru bioodpadů v OZV – Systém je doplněn domácím kompostováním – Kraj Vysočina nemá komunikační strategii ani kampaň o nakládání s bioodpady <p>Cíl 8</p> <ul style="list-style-type: none"> – na území KV je dostatek kapacit na zpracování bioodpadů (59 kompostáren, 3 bioplynové stanice). Celková kapacita všech těchto zařízení se pohybuje kolem 112 tis.t/rok, což převyšuje stávající evidovanou produkci odděleně sbíraných bioodpadů. – Vybavenost zařízení a možnosti výroby certifikovaných kompostů a zpracování kalů z ČOV byla provedena v rámci výzkumného projektu Ochrana vod (ZERA) v r. 2018. <p>Cíl 9</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podíl skládkovaných BRKO se sice postupně snižuje, ale potvrzuje se, že pro plnění cíle je zásadní vyřešit využití SKO a objemných odpadů – V r. 2017 bylo skládkováno cca 57 % z požadovaného množství podle produkce r. 1995- Cíl pro rok 2020 je přitom 35 %.

3.5. Obaly a obalové odpady

Cíl a jeho plnění

Cíl	15. Podpora dosažení požadované míry recyklace a využití obalových odpadů.
Stav plnění	Cíl je plněn
Stávající stav	<ul style="list-style-type: none"> – Obce KV jsou dlouhodobě zapojené do systému zpětného odběru a využití odpadů z obalů, provozovaného AOS EKO-KOM, a.s. (více než 97 % obcí, více než 99 % obyvatel Kraje Vysočina). – Ve spolupráci s AOS rozšiřují sběrnou síť, informují obyvatele formou komunikačních kampaní a využívají další typy projektů na zlepšení systému tříděného sběru komunálních a obalových odpadů

3.6. Vybrané výrobky (odpadní elektrická a elektronická zařízení, baterie a akumulátory)

Cíle a jejich plnění

Cíle	15. Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení. 16. Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních přenosných baterií akumulátorů
Stav plnění	16. – plněn 17. - plněn
Stávající stav	<ul style="list-style-type: none"> - Obce KV dlouhodobě spolupracují s kolektivními systémy (především Asekol, s.r.o., Elektrowin, a.s., Ekolamp, s.r.o., Rema, a.s.) - Kolektivní systémy vytvářejí síť míst zpětného odběru a to i ve spolupráci s obcemi (sběrné dvory, sběrná místa určená obcí, sběrné nádoby na území obce). Společně informují obyvatele formou komunikačních kampaní a využívají další typy projektů na zlepšení systému zpětného odběru. - Kraj Vysočina spolupracuje s kolektivními systémy Asekol a Elektrowin na společných projektech, jejichž součástí je rozvoj sběrné sítě a především informování obyvatel o zpětném odběru a využití elektrozařízení včetně prevenčních aktivit.

3.7. Odpadní pneumatiky

Cíl a jeho plnění

Cíl	19. Podpora zvýšení úrovně tříděného sběru odpadních pneumatik
Stav plnění	19. - nehodnocen
Stávající stav	<ul style="list-style-type: none"> - Na území KV vytvořil systém ELTMA síť pneuservisů a autoservisů, které jsou místy bezplatného zpětného odběru. - Přes existující síť je stále poměrně velké množství pneumatik produkováno v režimu odpadů. Zbytečně se tak zatěžují náklady především sběrné dvory obcí

3.8. Kaly z čistíren odpadních vod

Cíl a jeho plnění

Cíl	20. Zvýšení využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod
Stav plnění	20. - plněn
Stávající stav	<ul style="list-style-type: none"> - Většina kalů je využívána především v zemědělství - Do budoucna mohou použití kalů ztížit zvýšené kvalitativní požadavky na jejich zpracování

3.9. Vytvoření sítě zařízení pro nakládání s odpady

Cíl a jeho plnění

Cíl	26. Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území Kraje Vysočina
Stav plnění	26. – nehodnocen (nejsou k dispozici podrobné informace)
Stávající stav	<ul style="list-style-type: none"> - Na území KV je vytvořena dostatečná síť zařízení pro nakládání s většinou odpadů, které jsou řešeny v rámci POH. - Doplnění je nutné u sítě sběrných dvorů/stálých sběrných míst. Bude nutné posílit také kapacitu dotřídovacích linek na papír, plast. - Zásadním zařízením, které není v KV umístěno, je ZEVO, které by zajistilo energetické využití SKO a dalších vhodných odpadů. Pro zajištění

	energetického využití odpadů je nutné vybudování logistické sítě překládacích stanic, které umožní efektivní přepravu odpad do vhodných ZEVO mimo KV
--	--

3.10. Podpora ostatních skupin odpadů

Jedná se o tyto skupiny odpadů:

- Autovraky (cíl č.18)
- Nebezpečné odpady (cíle č.11-13)
- odpady ze zdravotní a veterinární péče (cíl č.22)
- odpady s PCB, perz. org. látek, azbestu (cíl č.23)
- stolními oleji a tuky, BRO z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu (cíle č.21, 24)
- stavební a demoliční odpady (cíl č. 10)

3.11. Harmonogram činností v oblasti nakládání s odpady

Kontrola a hodnocení stavu OH

aktivita	1	2	3	4
Rok				
2019				
2020				
2021				
2022				
2023				
2024				
2025				

Hodnocení produkce, nakládání s odpady, a dalších parametrů

1. Benchmarking produkce vybraných složek KO (včetně výkonu tříděného sběru využitelných komunálních odpadů a bioodpadů), nákladů v OH obcí výkonů
2. Hodnocení produkce a způsobu nakládání s vybranými skupinami odpadů dle POH

Hodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji

3. Vyhodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady (revize kapacity a vybavenosti dotřídňovacích linek na papír, plast, zařízení pro nakládání s SKO, sběrná síť v obcích, sběrné dvory)
4. Aktualizace přehledu zařízení pro zpracování bioodpadů (včetně způsobu nakládání s kaly z ČOV)

Odborná podpora, podpora obcí

aktivita	1	2	3	4	5	6	7
Rok							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							

Odborná podpora

Odborné studie/projety

1. Zhodnocení možností a nástrojů na podporu odbytu kompostů z odpadů, podpora vzorových zařízení

Informační materiály, příručky

2. Příručka o spolupráci obcí při sdílení sběrných dvorů, zapojení výkopen do systému OH obce
3. Příručka pro obce na možnosti zapojení živnostníků do systému OH obce
4. Příručka pro obce a instituce kraje o možnostech využití stavebních recyklátů ve stavbách veřejného charakteru
5. Informační materiály pro obce s tematikou OH

Podpora spolupráce obcí

6. Jednání s obcemi za účelem plnění cílů POH KV

Spolupráce s kraji

7. Spolupráce s ostatními kraji, výměna zkušeností při plnění cílů POH

Komunikace a informování

aktivita	1	2	3	4
Rok				
2019				
2020				
2021				
2022				
2023				
2024				
2025				

Realizace komunikačních aktivit krajem

Krajská komunikační kampaň

1. Vyhodnocení postojů obyvatel a samospráv obcí k systému OH
2. Realizace krajské komunikační kampaně

Prezentace, odborné semináře, konference, exkurze pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)

3. Semináře, konference pro zástupce obcí
4. Semináře, konference pro další cílové skupiny

Finanční podpora, státní správa

aktivita	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rok									
2019									
2020									
2021									
2022									
2023									
2024									
2025									

Finanční podpora

1. Podpora projektů optimalizace sběrné sítě v obcích

2. Podpora informačních a komunikačních aktivit obcí v oblasti OH
3. Podpora informačních aktivit k nakládání s bioodpady včetně prevenčních činností
4. Zpracování projektové dokumentace na překládací stanici odpadů ve vlastnictví obcí nebo jimi vlastněných organizací
5. Nákup domácích kompostérů do obcí
6. Podpora na vytvoření a propagaci vzorových zařízení na zpracování bioodpadů

Výkon státní správy

7. Pravidelné porady s pracovníky ORP nad metodikami a postupy řešení konkrétních případů s cílem sjednotit stanoviska k řešení
8. Kontrola provozu skládek a zařízení na zpracování bioodpadů a nebezpečných odpadů
9. Kontrola zařízení ke sběru a výkupu odpadů ve spolupráci s ostatními kontrolními orgány

Přehled navržených aktivit a opatření v Akčním plánu je obsažen v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Možnosti realizace aktivit Akčního plánu pro rok 2019 až 2025

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
I. Předcházení vzniku odpadů						
1	Setkávání s partnery a podpora aktivit	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné setkávání s partnery realizujícími aktivity na předcházení vzniku odpadů - informování, příklady dobré praxe - podpora aktivit 	Půdní workshop	průběžně (čtvrtletně nebo dle potřeby)		- opakovaně dle potřeby
2	Přehled aktivit na předcházení vzniku odpadů	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření přehledu aktivit na předcházení vzniku odpadů zejména pro: <ul style="list-style-type: none"> o Komunální odpady o bioodpady o Potravinové odpady o Výrobky ve zpětném odběru o Stavební odpady - aktivity pro obce a ostatní původce odpadů 	Odborný dokument zohledňující cíle POH KV; tematické informační materiály	3-5 měsíců	130-180 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - aktualizace vhodná v r. 2021 (nový zákon odpadech)
3	Rozšířit webový portál Kraje Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - webový portál Odpady Vysočiny a webový portál EVVO 	Informace o aktivitách v oblasti předcházení vzniku odpadů (možnosti, příklady dobré praxe včetně příkladů z Vysočiny)			<ul style="list-style-type: none"> - průběžně doplňovat a aktualizovat
4	Seminář pro obce a obecní příspěvkové organizace	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s možnostmi předcházení vzniku odpadů na úrovni spotřebitele a obcí - příklady dobré praxe 	Jednodenní seminář pro zástupce obcí a obecních organizací			<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - dle potřeby opakovat

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
5	Příručky a informační materiály pro obce	<ul style="list-style-type: none"> - praktická aplikace předcházení vzniku odpadů zajištěné obcí včetně provozu obecního úřadu - Praktická aplikace předcházení vzniku odpadů do organizací zřizovaných obcí (školy, zájmová zařízení, domovy pro seniory apod.) - předcházení vzniku potravinových odpadů v obci/kraji a jejich příspěvkových organizací 	<p>Jednoduché příručky s názornými příklady řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	3-5 měsíců	40-80 tis. průměrně na materiál, dle rozsahu	- jednorázově
6	Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů krajem při výkonu veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> - konkrétní opatření na předcházení vzniku odpadů při chodu kanceláří, budov, při jednáních a akcích pořádaných krajem 	<p>Aktualizace krajské směrnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání zaměstnanců <p>Doplnění a údržba systému třídění odpadů v úřadu a příspěvkových organizací.</p>	Průběžně		- dle potřeby
7	Možnosti využití upotřebených věcí v rámci KV	<ul style="list-style-type: none"> - možnosti propojení sociálního a odpadového sektoru - ověření možnosti odebírání použitých věcí ve stávající síti zařízení s možností zapojení NNO 	<p>Doporučení a podpora realizace konkrétních projektů</p>		200-250 tis.	- dle potřeby
8	Podpora spolupráce s potravinovou bankou Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - aktualizace/revize dohody - zjištění možností podpory 	<p>Podpora spolupráce</p> <p>Finanční podpora</p>		100-120 tis.	- jednorázově - průběžně dle potřeby
II.	Nakládání s odpady					-
1	Benchmarking produkce vybraných složek KO, nákladů na OH v obcích	<ul style="list-style-type: none"> - porovnání stavu třídění složek KO, produkce SKO a nákladů na OH obcí ve velikostních skupinách obcí, území ORP, kraje v rámci krajů a ČR 	<p>Odborná studie</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití dat AOS EKO-KOM, - benchmarking IURMO (SMO) - vlastní doplnkové šetření v obcích 	3 měsíce, zpracování v období od září do prosince pro vyhodnocení dat za předchozí kalendářní rok	100-120 tis.	- jednorázově - opakovaná aktualizace dle potřeby (doporučeno 1x za 2 roky)

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
2	Hodnocení produkce a způsobů nakládání s vybranými odpady (podrobněji než zákonem předepsané)	<ul style="list-style-type: none"> - podrobné hodnocení produkce a způsobů nakládání s vybranými odpady v KV 	Rozšíření každoročního hodnocení plnění cílů POH. Krajská databáze o odpadech, data AOS, KS, vlastní šetření	2-3 měsíce (celé hodnocení), období od září do prosince pro vyhodnocení dat za předchozí kalendářní rok	90-110 tis. (celé hodnocení)	- každoročně
3	Aktualizace přehledu zařízení pro nakládání s bioodpady, hodnocení způsobu nakládání s kaly u provozovatelů ČOV (6,8)	<ul style="list-style-type: none"> - ověření reálného stavu (počet, vybavení, kapacity) zařízení na zpracování a využití bioodpadů - zjištění stavu nakládání s kaly z ČOV 	Ověrovací šetření v jednotlivých zařízeních dle výstupů studie Ochrana vod — management využití kompostu z r. 2018	3-4 měsíce	150-200 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - opakovaná aktualizace dle potřeby (doporučeno 1x za 2 roky)
4	Podpora odbytu kompostů z odpadů	<ul style="list-style-type: none"> - propagace a podpora projektů odbytu kompostů z odpadů - návrh nástrojů na podporu odbytu kompostu a dalších výstupů ze zařízení - návrh na podporu vybraných vzorových zařízení - pilotní ověření podpory vzorového zařízení 	Podpora projektů Finanční podpora	6-9 měsíců (nástroje 3 měsíce, pilotní projekt až 9 měsíců)	250-350 tis.	<ul style="list-style-type: none"> - jednorázově - dle potřeby opakovat
5	Vyhodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v KV	<ul style="list-style-type: none"> - zjištění reálného stavu (počet, vybavení, kapacity) u vytipovaného zařízení dle potřeby - zjištění reálného stavu dostupnosti a funkčnosti sběrné sítě pro sběr papíru, plastů, skla, kovů, textilu, olejí, bioodpadů v obcích KV - vyhodnocení dostupnosti a vybavenosti sběrných dvorů 	Šetření v jednotlivých zařízeních dle vydaných souhlasů. Vyhodnocení zařízení podle potřeb POH KV. šetření v obcích doplňkové údaje AOS EKO-KOM, KS vyhodnocení stavu porovnání s hodnotami dostupnosti sběrné sítě ve velikostních skupinách ČR a krajů	4-5 měsíců	250 – 400 tis. Kč dle rozsahu sledovaných zařízení	- jednorázově (dle potřeby)

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
6	Příručka – sběrné dvory, výkupy v systému OH obce	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
7	Příručka – zapojení živnostníků do systému OH obce	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
8	Příručka pro obce a další subjekty o využití stavebních recyklátů	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborného textu do publikace - tisk publikace/jiná forma distribuce 	Odborná publikace	2-3 měsíce	50-80 tis.	
9	Informační materiály pro obce s tematikou OH	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování odborných textů do popularizační formy. Témata dle potřeby (tříděný sběr a recyklace odpadů, sběr a využití bioodpadů, směsný komunální odpad, ekonomika OH obcí, zpoplatnění obyvatele, meziobecní spolupráce atd.) - tisk/jiná forma distribuce do obcí 	Odborné publikace	3-4 měsíce	40-80 tis. průměrně na materiál dle rozsahu	
10	Zhodnocení postojů obyvatele v OH obcí	<ul style="list-style-type: none"> - průzkum veřejného mínění a postojů obyvatele a názorů obcí pro oblast hospodaření s odpady v obcích 	Odborný dokument – průzkum reprezentativního vzorku obyvatele, zástupců samospráv obcí	3-5 měsíců	150 - 200 tis.	- jednorázově (opakovat dle potřeby)
11	Realizace komunikační kampaně	<ul style="list-style-type: none"> - informační kampaň pro předcházení vzniku odpadů zaměřená na veřejnost - informační kampaň pro veřejnost podle hierarchie nakládání s odpady (dle aktuální potřeby) 	Obsahuje návrh konkrétních nástrojů včetně jejich případné vizualizace. Realizace konkrétních činností v rámci kampaně	2-3 roky	600-800 tis. s využitím prostředků AOS, KS a dalších spolupracujících partnerů	- průběžně
12	Konference, semináře pro zástupce obcí	<ul style="list-style-type: none"> - téma: rozvoj aktivit v předcházení vzniku odpadů, vývoj OH a stěžejních skupin odpadů - vychází s komunikační strategie a jsou samostatnou částí komunikační kampaně 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze, prezentace příkladů dobré praxe.			

Akční plán pro realizaci opatření k plnění cílů POH Kraje Vysočina pro období 2016 až 2025 – příloha č. 1

Č.	Název aktivity	Obsah	Způsob zpracování	Doba zpracování	Předpokládané náklady	Frekvence
13	Konference, semináře pro další cílové skupiny (koordinátory a realizátory EVVO)	<ul style="list-style-type: none"> - téma: rozvoj aktivit v předcházení vzniku odpadů, vývoj OH a stěžejních skupin odpadů - vychází s komunikační strategie a jsou samostatnou částí komunikační kampaně 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze, prezentace příkladů dobré praxe.			
14	Spolupráce s obcemi v Kraji Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> - jednání s obcemi, městy ORP, SOV a dalšími uskupeními obcí s cílem dosáhnout plnění cílů POH 	Nastavení optimálního nakládání s odpady s ohledem na očekávané legislativní změny.			- jednorázově (opakovat dle potřeby)
15	Spolupráce s ostatními kraji	<ul style="list-style-type: none"> - výměna zkušeností s postupy vhodnými pro plnění cílů POH - výměna zkušeností při tvorbě strategií v odpadovém hospodářství - výměna informačních materiálů a návrhů aktivit v OH 	Odborné akce, 1-2 denní, s možností exkurze.			

Příloha č. 2

Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina a stav jeho plnění

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (dále také jen „zákon o odpadech“) stanoví v §43 povinnost pro kraje vypracovat plán odpadového hospodářství. Kraj zpracovává plán odpadového hospodářství v samostatné působnosti.

Krajský plán odpadového hospodářství musí být v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství České republiky (dále je „POH ČR“). Závazná část POH ČR je také podkladem pro státní správu v oblasti odpadového hospodářství a rovněž podkladem při zpracování územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

Rozsah POH ČR a podmínky jeho zpracování a schvalování jsou stanoveny v §42 a rovněž v §§41 a 41a zákona o odpadech. Závazná část POH ČR pro období 2015 - 2024 byla vyhlášena nařízením vlády č. 352/2014 Sb. na konci roku 2014.

Podle zákona o odpadech jsou kraje povinny do 18 měsíců od vyhlášení nového POH ČR zpracovat a schválit vlastní plán odpadového hospodářství. Na zpracování, projednávání a schvalování plánů odpadového hospodářství se dle zákona nevztahuje správní řád. Plán se zpracovává na 10 let.

Nedílnou součástí plánu odpadového hospodářství kraje je program předcházení vzniku odpadů (dále jen „Program“), i když zákon o odpadech stanoví explicitně (§41a) povinnost zpracovat program pouze pro ČR.

Program předcházení vzniku odpadů ČR byl schválen v říjnu 2014 vládou ČR usnesením č. 869/2014. Návrhová část Programu je součástí nařízení vlády č. 352/2014 Sb. a je tudíž pro kraje závazná.

Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016 – 2025 byl zpracován v průběhu roku 2015 a byl schválen na jednání Zastupitelstva Kraje Vysočina dne 2. 2. 2016.

POH KV byl přijat jako dlouhodobá strategie pro hospodaření a nakládání s hlavními skupinami odpadů, které jsou produkovány na území Kraje Vysočina, a pro které jsou stanoveny zákonné cíle v zákoně o odpadech a dalších právních normách.

1. Struktura POH KV

Struktura POH KV vychází ze zákonných požadavků, které jsou uvedeny v §43 zákona o odpadech. Plán odpadového hospodářství se skládá z analytické, závazné a směrné části.

POH KV obsahuje všechny povinné části, přičemž jejich obsah je doplněn a rozšířen o specifické detailní informace, specifické cíle a nástroje k jejich řešení. Rovněž tak je upravena a doplněna soustava indikátorů sloužících k vyhodnocování cílů POH KV.

1.1 Analytická část POH KV

Analytická část popisuje vývoj a stávající stav odpadového hospodářství v kraji. Pro hodnocení byla použita data ze zákonné evidence odpadů, data z ČSU, doplňující informace AOS EKO-KOM, kolektivních systémů zpětného odběru vybraných výrobků, odborných organizací a dalších subjektů, zabývajících se činnostmi v oblasti předcházení vzniku a nakládání s odpady.

Vývoj hlavních ukazatelů (především produkce odpadů, způsoby nakládání s nimi) byl hodnocen v časové řadě 2005 – 2013. Údaje za rok 2014 nebyly v době zpracování POH k dispozici. Pro hodnocení byly použity údaje z krajské databáze o odpadech, která obsahuje prvotní údaje původců s ohlašovací povinností. Data se mohou částečně lišit od upravených údajů, které pak následně uvádí CENIA v ISOH (Informační databáze o odpadech) pro Kraj Vysočina. Údaje v analytické části je potřeba vnímat zejména z pohledu popisu vývojových trendů.

V r. 2013 bylo vyprodukováno na území kraje cca 874 tis. t odpadů. Většinu odpadů tvořily odpady kat. ostatní, nebezpečné odpady představovaly pouze cca 6 % produkce. Využito bylo cca 80% odpadů, 18 % odpadů (155 tis. t.) bylo skládkováno.

V analytické části jsou popsány skupiny odpadů, které jsou stanoveny zákonem (komunální odpady a jejich složky, obalové odpady, výrobky s ukončenou životností, nebezpečné odpady, stavební odpady, odpady s obsahem PCB a perzistentních organických znečišťujících látek, odpadní oleje, odpady ze zdravotní a veterinární péče, kaly z čistíren odpadních vod, odpady z azbestu),

Velká pozornost je věnována především komunálním odpadům, ke kterým se vztahuje cca třetina všech cílů POH KV, které jsou uvedeny v závazné části. U komunálních odpadů je řešena celková produkce a nakládání s nimi, dále recyklovatelné komunální odpady, biologicky rozložitelné odpady, směsný komunální odpad, živnostenské odpady. Součástí je vyhodnocení ekonomiky odpadového hospodářství obcí.

Důležitou částí analytické části je kapitola, která se zabývá vyhodnocením sítě zařízení pro nakládání s odpady na území kraje. Jedná se o sběrnou síť v obcích a to včetně sběrných dvorů a sběrných míst, dále pak o zařízení pro úpravu odpadů a využití surovin z nich vyrobených, zařízení pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů, zařízení pro nakládání se stavebními odpady, s nebezpečnými odpady, zařízení pro zpracování odpadů z výrobků v režimu zpětného odběru, zařízení pro odstraňování odpadů a zařízení pro přepravu odpadů. Hodnocení je podkladem pro posouzení dostatečnosti kapacit jednotlivých typů zařízení pro nakládání s odpady produkovány v kraji ve vazbě na budoucí období.

Součástí analytické části je také popis aktivit Kraje Vysočina, obcí a dalších subjektů při organizaci hospodaření s komunálními odpady, jejímž cílem bylo zajištění plnění cílů předchozího POH především v oblasti využití komunálních odpadů a omezení jejich skládkování. Jedná se o přípravu regionálního integrovaného systému nakládání s odpady (ISNOV). Kraj Vysočina ve spolupráci s obcemi nechal zpracovat několik koncepčních materiálů, které se zabývaly komplexním řešením nakládání především s komunálními odpady, s důrazem na směsný komunální odpad, který se většinou skládkuje. Důležitou podmínkou pro realizaci strategie ISNOV je úzká spolupráce obcí, která je v POH KV zohledněna.

V analytické části byl stanoven odhad vývoje produkce hlavních skupin komunálních odpadů a to především z důvodů stanovení dostatečných opatření, které povedou k omezení skládkování a zvýšení podílu využitých odpadů. Prognóza je podkladem pro případné doplnění kapacit klíčových zařízení pro nakládání s odpady v kraji.

Samostatnou kapitolou je popis a zhodnocení aktivit zaměřených na předcházení vzniku odpadů v kraji. Informace jsou podkladem pro program předcházení vzniku odpadů, který je součástí POH KV.

1.2 Závazná část POH KV

Závazná část POH KV vychází ze závazné části POH ČR, jak to požaduje zákon o odpadech. Je rozdělena na část, která se zabývá Programem předcházení vzniku odpadů, a na část, která je věnována zásadám pro nakládání s odpady a aktivitami s tím souvisejícími.

1. Realizace Programu předcházení vzniku odpadů ČR na úrovni Kraje Vysočina

Uvádí hlavní cíl a dílčí cíle, které jsou součástí národního programu. Na úroveň kraje je pak stanoveno 10 opatření, které jsou výčetem zásad, které je nutné dodržovat při realizaci aktivit v této oblasti. Opatření jsou zaměřena obecně na omezování produkce odpadů a dále pak na vybrané odpady (např. snižování nebo stabilizace produkce bioodpadů, potravinových odpadů, komunálních a stavebních odpadů), výrobky v režimu zpětného odběru (zejména na jejich opětovné použití) a další aktivity, které souvisí s ekologickou výchovou a informováním veřejnosti.

Přehled opatření je uveden v tabulce č.1

Tabulka č. 1: Opatření pro realizaci předcházení vzniku odpadů v POH KV

Číslo opatření	Název opatření
Indikovaný celorepublikový cíl (dle POH ČR)	Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.
1	Koordinovaný přístup v oblasti předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina.
2	Podpora informační základny o oblasti předcházení vzniku odpadů v rámci Kraje Vysočina.
3	Podpora a propagace předcházení vzniku odpadů na území samospráv s ohledem na stabilizaci a snižování produkce komunálního odpadu.
4	Informační a technická podpora zajišťující prodloužení životnosti některých výrobků, zajišťující zpětný odběr některých výrobků, vč. přípravy na opětovné využití; zejména v případě oděvů, textilu, obuvi, nábytku, nádobí, kobereců, elektrických a elektronických zařízení v rámci Kraje Vysočina.
5	Informační podpora vedoucí ke snižování produkce odpadů z potravin.
6	Informační a technická podpora domácího a komunitního kompostování za účelem podpory snižování produkce biologicky rozložitelných odpadů a ukládání těchto odpadů na skládky.
7	Podpora směřující k propagování informací o předcházení vzniku odpadů v rámci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty „EVVO“ na území Kraje Vysočina.
8	Podpora přístupů zohledňujících udržitelný rozvoj a environmentální aspekty se zaměřením na předcházení vzniku odpadů v rámci veřejné správy (krajská a obecní úroveň).
9	Informační a technická podpora vedoucí ke stabilizaci produkce stavebních a demoličních odpadů.
10	Spolupráce územních samospráv s neziskovým sektorem na propagaci předcházení vzniku odpadů.

Zdroj: POH KV, 2016

2. Nakládání s odpady, organizace OH, síť zařízení

Zásady pro nakládání s odpady – odpovídají zásadám uvedeným v POH ČR.

Zásady pro nakládání s vybranými druhy odpadů – stanovují zásady a cíle pro vybrané druhy odpadů, které jsou dány zákonnými požadavky na rozsah POH kraje. Pro každý

druh/skupinu odpadů jsou uvedeny indikované celorepublikové cíle a k nim zásady, které jsou součástí POH ČR a jsou závazné pro kraj. Pak následují krajské cíle, které modifikují republikové požadavky na úroveň kraje.

Každý krajský cíl je určen číslem a názvem. U každého cíle jsou uvedeny indikované celorepublikové cíle, ze kterých krajský cíl vychází. Některé celorepublikové cíle jsou určeny povinným osobám, na které se nakládání s danými druhy odpadů nebo výrobků vztahuje. Kraje ani obcí se takové cíle netýkají, mohou pouze podpořit jejich plnění, pokud je to možné.

Dále jsou uvedena opatření jako soubor podmínek pro realizaci cíle. Je také uvedeno, kdo je zodpovědný za realizaci opatření. Každý cíl je dále popsán indikátorem, pro který je určena cílová hodnota vyjádřená číselně nebo popisem. Je popsán také způsob stanovení, resp. výpočtu indikátoru. Velká část indikátorů je dána a vychází ze soustavy indikátorů v POH ČR, některé indikátory jsou stanoveny specificky pro Kraj Vysočina.

V POH KV je stanoveno celkem 28 krajských cílů. Z toho 9 cílů (32 %) je směřovaných na komunální odpady a jejich složky, 3 cíle na nebezpečné odpady, 5 cílů na obaly a vybrané výrobky v režimu zpětného odběru, 6 cílů pro jednotlivé skupiny odpadů, 5 cílů souvisejících se zařízeními a aktivitami v nakládání s odpady. Přehled krajských cílů (bez uvedení celorepublikových cílů) je v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Krajské cíle pro odpady v POH KV

Číslo cíle	Název cíle
1	Zavedení tříděného sběru minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů.
2	Zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností (a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností) na nejméně 50 % do r. 2020.
3	Zvyšování informovanosti o obecním a krajském systému pro nakládání s komunálními odpady.
4	Významné omezení skládkování směsného komunálního odpadu a jeho využití (zejména energetické) ve vhodných zařízeních
5	Snížení produkce směsných komunálních odpadů.
6	Podpora zavedení systému společného nakládání s komunálními a živnostenskými odpady v obcích.
7	Zavedení a/nebo rozšíření odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů v obcích.
8	Rozvoj infrastruktury k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů.
9	Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky.
10	Zvýšení míry přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití nejméně na 70 % do r. 2020.
11	Snížování měrné produkce nebezpečných odpadů.
12	Zvyšování podílu materiálově využitých nebezpečných odpadů.
13	Minimalizace negativních účinků při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí.

14	Odstranění starých zátěží, kde se nacházejí nebezpečné odpady.
15	Podpora dosažení požadované míry recyklace a využití obalových odpadů.
16	Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.
17	Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních přenosných baterií akumulátorů.
18	Informování o sběru vybraných vozidel s ukončenou životností (vybraných autovraků) a o možnostech opětovného použití dílů z vybraných vozidel s ukončenou životností (vybraných autovraků) na území kraje.
19	Podpora zvýšení úrovně tříděného sběru odpadních pneumatik.
20	Zvýšení využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod.
21	Zvýšení materiálového a energetického využití odpadních olejů.
22	Minimalizace negativních účinků při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.
23	Podpora zlepšení nakládání a minimalizace nepříznivých účinků na lidské zdraví a životní prostředí ve vazbě na specifické skupiny nebezpečných odpadů (odpady a zařízení s obsahem polychlorovaných bifenylů; odpady s obsahem perzistentních organických znečišťujících látek; odpady s obsahem azbestu).
24	1. Snížení produkce a podpora správného nakládání s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu.
25	Kontrolní činnost u zařízení ke sběru a výkupu odpadů.
26	Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území Kraje Vysočina.
27	Omezení odkládání odpadů mimo míst k tomu určených.
28	Podpora obcí k naplňování cíle k omezení odkládání odpadů mimo míst k tomu určených.

Zdroj: POH KV, 2016

1.3 Směrná část POH KV

Směrná část je souborem opatření a nástrojů, které mají vést ke splnění cílů POH KV. Její základní obsah je dán zákonem o odpadech (§43). Směrná část POH KV je rozdělena, podobně jako Závazná část, na část I – Předcházení vzniku odpadů a část II, která se týká nakládání s vybranými druhy odpadů.

Část I – Předcházení vzniku odpadů

Navrhuje nástroje k plnění každého z 10 opatření, která jsou uvedena v závazné části POH KV pro realizaci národního programu předcházení vzniku odpadů.

Pro každé opatření jsou vždy uvedeny nástroje v podobě aktivit, které bude realizovat KV, obce anebo další subjekty. Kromě nástrojů je uvedeno také doporučení pro konkrétní realizační projekty především v gesci KV.

Část II – Nakládání s vybranými druhy odpadů

Navrhuje nástroje k opatřením, která jsou uvedena pro jednotlivé skupiny odpadů řešené v závazné části POH KV. U vybraných odpadů (zejména složky komunálních odpadů) jsou

navrženy činnosti technicko – organizačního charakteru pro cílové skupiny dle odpovědnosti za realizaci konkrétních opatření.

V případě potřeby doplnění sítě vhodných zařízení pro nakládání s konkrétními skupinami odpadů jsou navržena kritéria (technologická, kapacitní, příp. lokalizace) pro nově zřizovaná nebo rekonstruovaná zařízení na území kraje. U některých skupin odpadů jsou navrženy také záměry na vybudování zařízení.

Součástí je charakteristika výchozího stavu produkce a nakládání s konkrétní skupinou odpadů a to včetně vybavenosti území vhodnými zařízeními. Ke složkám komunálních odpadů je uvedena také prognóza produkce do r. 2020 – 2025.

Směrná část je zejména u skupiny komunálních odpadů velmi návodná pro obce a města při směřování dalšího rozvoje jejich odpadového hospodářství.

1.1. Závaznost POH KV pro obce

POH KV byl schválený zastupitelstvem kraje (usnesení 0048/01/2016/ZK) a následně zveřejněn na webových stránkách Kraje Vysočina (www.kr-vysocina.cz). Závazná část POH KV byla vyhlášena obecně závaznou vyhláškou č.1/2016 dne 2. února 2016.

Obecně závazná vyhláška je vydávaná zastupitelstvem kraje v jeho samostatné působnosti. Podle zákona o krajích (č. 129/2000 Sb.) může kraj ukládat povinnosti fyzickým a právnickým osobám v případě, kdy jej k tomu zmocňuje zákon.

Obce a ostatní podnikající fyzické a právnické osoby, které jsou původci podle zákona o odpadech, mají povinnost plnit zákonné cíle v oblasti odpadového hospodářství a vyhláška kraje se závaznou částí POH je pro ně také závazná.

Obce, které produkují více než 1000 t ostatních odpadů nebo 10 t nebezpečných odpadů, mají povinnost zpracovat svůj POH, přičemž jeho závazná část musí odpovídat závazné části POH příslušného kraje.

Obce, které k zabezpečení svých povinností při nakládání s komunálním odpadem vytvořily dobrovolný svazek obcí, mohou na základě písemné dohody zpracovat společný plán odpadového hospodářství obce, který nahrazuje jednotlivé plány odpadového hospodářství obce. Tuto možnost využily na území Kraje Vysočina obce Svazku pro komunální služby, které mají společný POH.

K povinnostem krajského úřadu patří podle zákona o odpadech, že krajský úřad sděluje své připomínky k návrhu plánu odpadového hospodářství obce,

Obecně vzato ale zákon o odpadech neobsahuje žádné ustanovení, které by stanovilo konkrétní přestupek a sankci s tím spojenou za nezpracování nebo neplnění POH na úrovni kraje a obce.

Vymahatelnost POH a splnění všech cílů je tedy sporné, zvláště pak v případě celorepublikových cílů, které kraj ani obce nemohou plnit (např. cíle vázané na výrobce a producenty některých konkrétních typů odpadů a výrobků), anebo v případě cílů, které nejsou plněny dlouhodobě ani na úrovni ČR (např. cíl k omezení skládkování BRKO).

2. Přehled plnění cílů POH KV

Stav plnění jednotlivých cílů a vývoj indikátorů je hodnocen v každoročních zprávách (Hodnocení plnění POH KV), které jsou zveřejňovány na internetových stránkách kraje. Stav plnění za rok 2016 je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Přehled plnění cílů POH KV (2017)

Pořadové číslo	Název cíle	Plnění cíle	Akční plán Ano/ne
		Stav indikátoru	
Realizace Programu předcházení vzniku odpadů ČR na úrovni Kraje Vysočina			
Hlavní cíl	Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.	Cíl je plněn	ano
Krajské cíle pro nakládání s odpady			
1.	Zavedení tříděného sběru minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů.	Cíl je plněn	ano
Indikátory	<i>Podíl obcí, které zajišťují oddělený sběr min. papíru, plastů, skla a kovů.</i>	100 %	
2.	Zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností (a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností) na nejméně 50 % do r. 2020.	Cíl je plněn	ano
Indikátory	<i>Míra opětovného využití a recyklace papíru, plastu, kovu a skla obsažených v komunálních odpadech původem z obcí.</i>	53,7 %	
3.	Zvyšování informovanosti o obecním a krajském systému pro nakládání s komunálními odpady.	Cíl je plněn bez výhrad	ano
Indikátory	<i>Popis stavu</i>	ano	
4.	Významné omezení skládkování směsného komunálního odpadu a jeho využití (zejména energetické) ve vhodných zařízeních.	<i>Plnění cíle nebylo posuzováno</i>	ano
Indikátory	<i>Míra ukládaného směsného komunálního odpadu na skládky</i>	<i>Není stanovena</i>	
5.	Snížení produkce směsných komunálních odpadů.	Cíl je plněn	ano
Indikátory	<i>Vývoj produkce směsných komunálních odpadů.</i>	<i>pokles</i>	
6.	Podpora zavedení systému společného nakládání s komunálními a živnostenskými odpady v obcích.	Cíl je plněn	ano
Indikátory	<i>Počet obcí s možností zapojení živnostenských odpadů do systému nakládání s KO</i>	<i>Není uvedeno</i>	
7.	Zavedení a/nebo rozšíření odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů v obcích.	Cíl je plněn s výhradami	ano
Indikátory	<i>Podíl obcí, které zajišťují oddělený sběr biologicky rozložitelných odpadů.</i>	<i>Není uvedeno</i>	
8.	Rozvoj infrastruktury k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů.	Cíl je plněn	ano

Pořadové číslo	Název cíle	Plnění cíle	Akční plán Ano/ne
		Stav indikátoru	
<i>Indikátory</i>	<i>Kapacita zařízení na využití bioodpadů z odděleného sběru.</i>	<i>Není uvedeno</i>	
9.	Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky.	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu ukládaného na skládky vzhledem ke srovnávací základně 1995.</i>	56,1 %	
10.	Zvýšení míry přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití nejméně na 70 % do r. 2020.	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Podíl využitých stavebních a demoličních odpadů.</i>	114 %	
11.	Snížování měrné produkce nebezpečných odpadů.	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Vývoj produkce nebezpečných odpadů v kg/obyvatel/rok</i>	<i>nárůst</i>	
12.	Zvyšování podílu materiálově využitých nebezpečných odpadů.	Cíl je plněn s výhradami	ne
<i>Indikátory</i>	<i>Podíl materiálově využitých nebezpečných odpadů.</i>	<i>pokles</i>	
13.	Minimalizace negativních účinků při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	<i>kontroly</i>	
14.	Odstranění starých zátěží, kde se nacházejí nebezpečné odpady.	Cíl je plněn	ne
<i>Indikátory</i>	<i>Počet starých zátěží</i>	<i>nezjišťován</i>	
15.	Podpora dosažení požadované míry recyklace a využití obalových odpadů.	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	<i>Spolupráce s AOS</i>	
16.	Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	<i>Spolupráce s KS</i>	
17.	Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních přenosných baterií akumulátorů.	<i>Plnění cíle nebylo posuzováno</i>	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	<i>Spolupráce s KS</i>	

Pořadové číslo	Název cíle	Plnění cíle	Akční plán Ano/ne
		Stav indikátoru	
18.	Informování o sběru vybraných vozidel s ukončenou životností (vybraných autovraků) a o možnostech opětovného použití dílů z vybraných vozidel s ukončenou životností (vybraných autovraků) na území kraje.	<i>Plnění cíle nebylo posuzováno</i>	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu</i>	<i>neuveдено</i>	
19.	Podpora zvýšení úrovně tříděného sběru odpadních pneumatik.	<i>Plnění cíle nebylo posuzováno</i>	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu</i>	<i>Informační podpora</i>	
20.	Zvýšení využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod.	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	Vše využito	
21.	Zvýšení materiálového a energetického využití odpadních olejů.	<i>Plnění cíle nebylo posuzováno</i>	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Podíl využitých odpadních olejů</i>	<i>Není uvedeno</i>	
22.	Minimalizace negativních účinků při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu.</i>	<i>popis</i>	
23.	Podpora zlepšení nakládání a minimalizace nepříznivých účinků na lidské zdraví a životní prostředí ve vazbě na specifické skupiny nebezpečných odpadů (odpady a zařízení s obsahem polychlorovaných bifenylů; odpady s obsahem perzistentních organických znečišťujících látek; odpady s obsahem azbestu).	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu</i>	<i>popis</i>	
24.	Snížení produkce a podpora správného nakládání s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu.	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Vývoj produkce biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven.</i>	<i>Produkce narůstá</i>	
25.	Kontrolní činnost u zařízení ke sběru a výkupu odpadů.	Cíl je plněn	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu</i>	<i>Provádění kontrol</i>	
26.	Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území Kraje Vysočina.	Cíl je plněn s výhradami	ano
<i>Indikátory</i>	<i>Počet zařízení a jejich kapacita ve vztahu k produkci odpadů.</i>	<i>Počet zařízení</i>	

Pořadové číslo	Název cíle	Plnění cíle	Akční plán Ano/ne
		Stav indikátoru	
27.	Omezení odkládání odpadů mimo míst k tomu určených.	Cíl je plněn	ne
<i>Indikátory</i>	<i>Popis stavu</i>	<i>popis</i>	
28.	Podpora obcí k naplňování cíle k omezení odkládání odpadů mimo míst k tomu určených.	Cíl je plněn	ne
<i>Indikátory</i>	<i>popis stavu (vyhrazené finanční prostředky z veřejných zdrojů, ...).</i>	<i>popis</i>	

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2017, 2018

Z tabulky vyplývá, že dlouhodobě není plněn cíl 9, který je zaměřen na snižování množství BRKO ukládaného na skládky, a cíle 11 a 12, které jsou vztaženy k omezení produkce a zvýšení materiálového využití nebezpečných odpadů (byť je zpracovatel hodnocení POH za rok 2017 vyhodnotil jako částečné plnění).

Některé cíle nebyly hodnoceny nebo pro ně nejsou stanoveny krajské indikátory, kterými se stav hodnotí.

Z hlediska možností vlivu kraje na dosažení stanovených cílů se Akční plán, který navrhuje aktivity v časovém harmonogramu, zaměřuje především na cíle související s předcházením vzniku odpadů na úrovni obcí, komunálními odpady (včetně výrobků ve zpětném odběru) a zajištění dostatečné sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji. I když je většina těchto cílů plněna nebo plněna s výhradami, je potřeba i do budoucna udržovat a rozvíjet aktivity na podporu plnění těchto cílů.

Zásadní jsou pak činnosti, které souvisí s omezením míry skládkovaného SKO a dalších odpadů vzhledem k zákonnému zákazu skládkování SKO, využitelných a recyklovatelných odpadů od r. 2024.

Příloha č. 3

Stav odpadového hospodářství v Kraji Vysočina

1. Stručná charakteristika KV

Kraj Vysočina s rozlohou 6 795,7 km² (8,6 % rozlohy ČR) patří k nadprůměrné velkým krajům. Je pokrytý pahorkatinou Českomoravské Vysočiny. Na jeho území se nacházejí 2 CHKO (Žďárské vrchy, Železné hory). Jedná se o kraj s významnou zemědělskou výrobou.

V současné době žije na území kraje 508 976 (stav k 30. červnu 2018), Kraj patří k méně lidnatým krajům České republiky (cca 5 % obyvatelstva ČR) s nízkou hustotou zalidnění (75 obyvatel/km²). Vývoj počtu obyvatel v kraji ukazuje tabulka č. 1. V posledních letech dochází k nárůstu podílu seniorů (20 % obyvatel kraje) oproti ekonomicky aktivní vrstvě obyvatel.

Tabulka č. 1 : Vývoj počtu obyvatel v Kraji Vysočina

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem	510 209	509 895	509 475	508 952	508 916
v tom ve věku 0–14 let	75 488	76 104	76 722	77 329	77 987
15–64 let	344 450	340 867	337 491	333 665	330 572
65 a více let	90 271	92 924	95 262	97 958	100 357

Zdroj: ČSÚ

Území Kraje Vysočina je rozděleno celkem na 704 samosprávných obcí. Nejčteněji jsou zastoupeny obce s méně než 500 obyvateli (77 % obcí, 20 % obyvatel kraje). Statut města má v současnosti 34 obcí kraje.

Území Kraje Vysočina se administrativně člení na 5 okresů, 15 správních obvodů ORP a 26 obvodů pověřených obecních úřadů.

Zastoupení obcí a obyvatel ve velikostních skupinách v roce 2017 ukazuje tabulka č. 2 a č. 3.

Tabulka č. 2: Zastoupení obcí ve velikostních skupinách v Kraji Vysočina

Název kraje, okresu	Celkem	Počet obcí ve velikostních skupinách									Města	Městysy
		do 199	200-499	500-999	1000-1999	2000-4 999	5000-9999	10000-19999	20000-49999	50000-99999		
Kraj Vysočina	704	331	208	98	36	14	9	4	3	1	34	42
Havlíčkův Brod	120	52	32	22	7	3	3	-	1	-	8	8
Jihlava	123	61	37	12	6	3	3	-	-	1	5	9
Pelhřimov	120	71	25	12	6	4	-	2	-	-	9	4
Třebíč	167	74	58	21	8	4	1	-	1	-	6	10
Žďár nad Sázavou	174	73	56	31	9	-	2	2	1	-	6	11

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3: Zastoupení počtu obyvatel ve velikostních skupinách obcí v Kraji Vysočina

Název kraje, okresu	Celkem	Počet obyvatel ve velikostních skupinách									Města	Městysy
		do 199	200-499	500-999	1000-1999	2000-4 999	5000-9999	10000-19999	20000-49999	50000-99999		
Kraj Vysočina	508 952	39 998	63 960	68 794	50 052	48 109	58 248	48 597	80 635	50 559	287 941	48 618
Havlíčkův Brod	94 579	6 262	9 600	15 156	9 481	9 804	21 131	-	23 145	-	55 404	8 506

Jihlava	112 649	7 236	11 967	8 695	8 875	8 980	16 337	-	-	50 559	70 648	12 460
Pelhřimov	71 977	7 556	7 058	8 494	7 835	14 140	-	26 894	-	-	45 619	3 749
Třebíč	111 651	9 429	18 019	14 391	10 856	15 185	7 441	-	36 330	-	58 668	11 548
Žďár nad Sázavou	118 096	9 515	17 316	22 058	13 005	-	13 339	21 703	21 160	-	57 602	12 355

Zdroj: ČSÚ

Rozdělení kraje na správní území ORP je uvedeno v tabulce č. 4. K početně (počet obyvatel) nejvýznamnějším územím ORP patří Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod a Pelhřimov. Nejmenším územím ORP je Pacov a Náměšť nad Oslavou.

Tabulka č. 4: Správní území ORP v Kraji Vysočina (stav 2017)

správní obvod ORP	počet obcí	z toho obce se statutem města	počet obyvatel
Bystřice nad Pernštejnem	39	1	19 926
Havlíčkův Brod	56	4	52 280
Humpolec	25	1	17 488
Chotěboř	31	2	22 050
Jihlava	79	4	100 018
Moravské Budějovice	47	2	23 298
Náměšť nad Oslavou	27	1	13 338
Nové Město na Moravě	30	1	19 330
Pacov	24	1	9 514
Pelhřimov	71	7	44 975
Světlá nad Sázavou	32	2	19 840
Telč	45	1	13 040
Třebíč	93	3	75 015
Velké Meziříčí	57	2	36 020
Žďár nad Sázavou	48	2	42 820

Zdroj: ČSÚ

2. Produkce a nakládání s odpady

Vývoj celkové produkce odpadů na území Kraje Vysočina je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Celková produkce všech odpadů v Kraji Vysočina (v tunách)

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Odpady celkem	876 400	860 180	884 125	873 725	1 151 150	1 303 110	1 367 720	1 499 197
Ostatní odpady	778 422	767 573	818 842	820 618	1 079 630	1 243 770	1 294 120	1 430 963
Nebezpečné odpady	97 978	92 607	65 283	53 107	71 510	59 340	73 610	68 233

Zdroj: POH KV, Vyhodnocení plnění POH KV za rok 2016, krajská databáze

Údaje v tabulce nelze porovnat, protože údaje od roku 2014 pocházejí z dopočtené databáze, kdežto údaje do roku 2013 byly hodnoceny z primární krajské databáze, která pracuje s daty z ročních hlášení původců. Lze pouze konstatovat, že celková produkce odpadů v kraji neustále narůstá.

Nebezpečné odpady tvoří v současné době cca 4,5 % z celkové produkce odpadů (rok 2017) a jejich produkce meziročně kolísá.

V následující tabulce č. 6 je uvedena produkce všech odpadů podle skupin.

Tabulka č. 6: Vývoj produkce všech odpadů podle skupin (t/rok) v kraji Vysočina

kód	název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	2	95	2	33	0	8	1	968
2	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	8668	8542	12355	16760	20 349	18 927	25 937	18967
3	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	11991	14349	13257	14166	15 772	14 385	13 922	17565
4	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	1759	1277	1384	1482	1 532	1 651	1 809	1848
5	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	99	117	127	154	213	112	109	37
6	Odpady z anorganických chemických procesů	12930	635	229	226	443	911	411	413
7	Odpady z organických chemických procesů	1633	1851	2002	2470	4 132	3 146	3 617	3527
8	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	2229	2213	2272	2356	3 131	2 585	2 627	2508
9	Odpady z fotografického průmyslu	53	47	36	33	36	39	34	27
10	Odpady z tepelných procesů	45484	35829	38196	41137	41 929	45 279	41 743	44984
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	30535	15745	16930	13717	15 254	14 940	17 953	19478
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	74125	71795	65363	61159	62 767	61 516	64 311	63451
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	3738	4049	4376	5217	4 723	5 445	5 653	6304
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	221	203	237	241	252	203	145	153
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	36836	37192	36093	38235	40 918	43 572	42 122	44538

16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	20051	20160	17750	17296	17 744	18 044	21 577	26050
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	319418	352252	338690	358407	600 955	714 443	713 999	832356
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího	1243	1386	1716	1602	1 530	1 536	1 703	1696
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z ČOV pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	71435	60711	59885	78762	99 775	127 449	141 595	151513
20	Komunální odpady včetně složek z odděleného sběru	233950	231721	273222	220271	228 072	238 702	259 655	262814
50	Odpady vzniklé zpracováním elektroodpadů	0	11	1	0	0	0	0	0
CELKEM (t)		876400	860180	884125	873725	1159525	1312893	1358922	1499197
z toho Z OBCÍ (t)		172 731	172 780	171 767	174 231	185 068	190 837	212 712	221 196
CELKEM (kg/ob)		1 703,2	1 680,2	1 729,5	1 712,5	2 274,0	2 577,0	2 670,0	2 945,9
z toho Z OBCÍ (kg/ob)		335,7	337,5	336,0	341,5	363,0	374,6	417,9	434,6

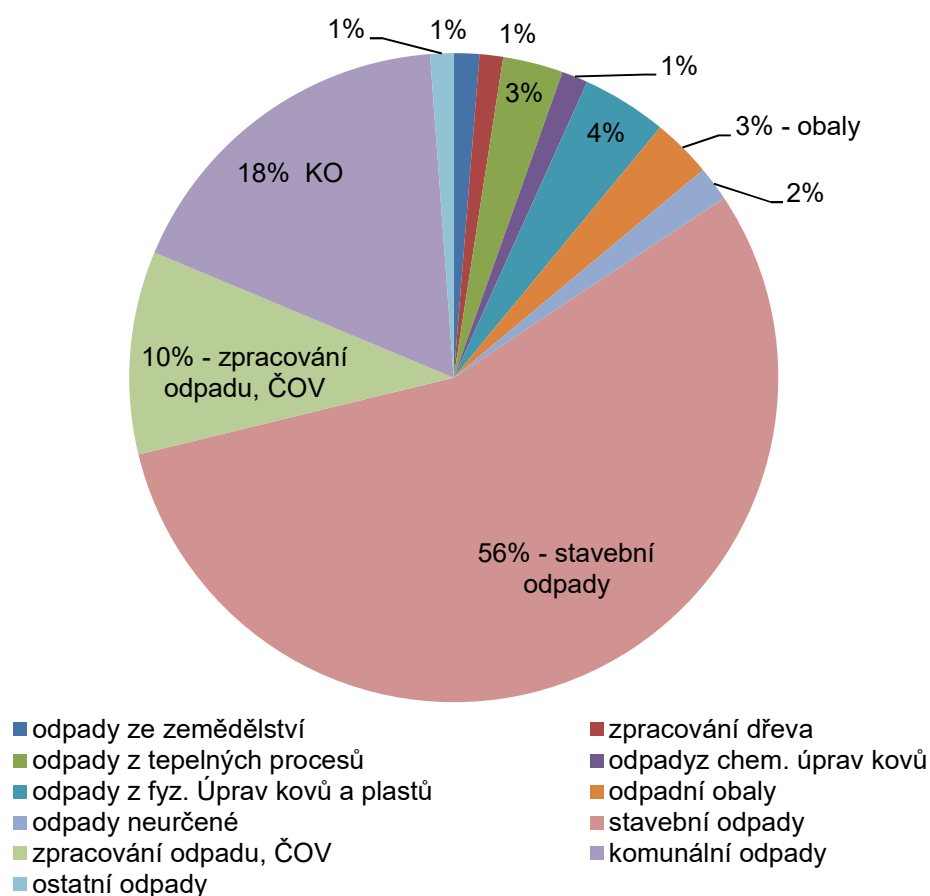
Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Nejvýznamnější skupinou produkovaných odpadů v Kraji Vysočina je skupina 17 - stavební a demoliční odpady. Představuje 55,5 % všech produkovaných ostatních odpadů (tj. cca 832,4 tis. t v roce 2017).

Další významnou skupinou je skupina 20 - komunální odpady (cca 17,5 % ze všech produkovaných ostatních odpadů, tj. 262,8 tis. t v roce 2017). Mezi významné skupiny patří také skupina 19 - odpady ze zařízení na zpracování odpadů, z ČOV a úpravy vody (více než 10 % z celkové produkce, tj. 151,5 tis. t), skupina 12 - odpady z tváření kovů a plastů, 10 - odpady z tepelných procesů, skupina 15 – odpadní obaly. V r. 2017 tvořilo těchto pět skupin odpadů více než 93 % z celkové produkce ostatních odpadů.

Produkce odpadů z obcí, za které nesou obce odpovědnost jako původci podle zákona o odpadech, se pohybuje kolem 221 tis. tun ročně (r. 2017). Odpady z obcí představují 14,8 % z celkové produkce všech odpadů v Kraji Vysočina. Produkci odpadů podle významu skupin ukazuje graf č. 1.

Graf č. 1: Produkce odpadů v Kraji Vysočina podle skupin (r. 2017)

Největší růst produkce je zaznamenán u stavebních odpadů (sk. 17) – oproti r. 2013 (AČ POH KV) byl jejich nárůst o 132 % (17 % mezi rokem 2016 a 2017). Další skupinou s takto výrazným růstem je sk. 19 – odpady ze zpracování odpadů, ČOV (od r. 2013 nárůst o 92 %, mezi r. 2016 a 2017 nárůst 7 %). Významnou skupinou z hlediska růstu jsou komunální odpady, jejichž produkce vzrostla od r. 2013 o 19 %, produkce meziročně trvale roste.

V hodnotících zprávách (Vyhodnocení plnění POH KV) jsou způsoby nakládání stanoveny dle metodiky MŽP. Hodnotí způsoby nakládání se všemi odpady, které byly zpracovány na zařízeních v rámci kraje a to bez ohledu na to, zda tyto odpady pochází od původců z území Kraje Vysočina nebo zda byla část produkovaných odpadů zpracována na zařízeních v jiných krajích. Dle této metodiky je uveden vývoj hlavních způsobů nakládání s odpady v tabulce č.7.

Tabulka č. 7: Vývoj způsobů nakládání s odpady (v %) v Kraji Vysočina dle metodiky MŽP

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Energetické využití	0,14 %	0,62 %	0,95 %	1,4 %	1,8 %	1,4 %	1,6 %	0,93 %
Materiálové využití	39,9 %	53,6%	76,9 %	81,0 %	70,8 %	64,7 %	85,9 %	94,6 %
Skládování	24,5 %	19,8 %	17,1 %	15,8 %	11,4 %	9,9 %	9,4 %	8,7 %
Spalování	0,2 %	0,19 %	0,21 %	0,29 %	0,21 %	0,16 %	0,13 %	0,15 %

Zdroj: Vyhodnocení plnění POH KV za rok 2017, krajská databáze o odpadech

2.1. Produkce a nakládání s odpady kategorie Nebezpečné

Vývoj produkce nebezpečných odpadů je uveden v tabulce č. 8. Nebezpečné odpady představují cca 4,5 % z celkové produkce všech odpadů v kraji.

Tabulka č. 8: Produkce nebezpečných odpadů podle skupin (t/rok) v Kraji Vysočina

kód	název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene		0			0	0	0	0
2	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	45	31	16	65	41	105	59	65
3	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	8	6	3	3	3	4	281	6
4	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	0	0	0	0	1	0	1	0
5	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	99	117	121	154	213	110	109	37
6	Odpady z anorganických chemických procesů	12 928	630	226	222	443	911	411	413
7	Odpady z organických chemických procesů	113	126	110	54	64	110	48	40
8	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	1 530	1 692	1 908	1 963	2 745	2 194	2 174	2 059
9	Odpady z fotografického průmyslu	47	44	28	30	32	36	32	26
10	Odpady z tepelných procesů	1 997	843	965	781	1 309	1 457	1 129	1 207
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	30 094	15 283	16 498	13 257	14 750	14 400	17 502	19 039
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	7 803	9 847	11 009	9 819	9 859	10 541	9 751	10 176
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	3 738	4 049	4 376	5 217	4 717	5 445	5 652	6 303
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	221	203	237	241	252	203	145	153
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	2 424	2 422	2 419	2 611	3 276	3 345	3 328	3 915
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	9 427	9 005	9 404	8 519	10 213	9 106	9 358	8 884
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	16 578	40 855	13 287	6 296	19 989	7 818	19 671	11 604
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího	1 134	1 160	1 456	1 309	1 312	1 306	1 479	1 544
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z ČOV pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro	8 278	4 872	1 746	1 938	1 925	1 541	1 657	2 337

	spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely								
20	Komunální odpady včetně složek z odděleného sběru	1 513	1 421	1 472	627	707	626	784	424
50	Odpady vzniklé zpracováním elektroodpadů		0	1	0	0	0	0	0
	CELKEM	97 978	92 607	65 283	53 107	71851	59 259	73 572	68 233
	z toho Z OBCÍ	550	559	728	694	687	660	737	918

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Produkce nebezpečných odpadů značně kolísá. Od r. 2013 produkce nebezpečných odpadů spíše narůstá.

Nejvýznamnější skupinou jsou odpady skupiny 11 – odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů (téměř 28 % z celkové produkce v r. 2017). Dalšími významnými skupinami je skupina 17 – stavební a demoliční odpady (17 %), skupina 12 – odpady z tváření a úpravy kovů a plastů (téměř 15 %), skupina 16 – odpady neurčené (13 %). Tyto čtyři skupiny tvoří téměř 73 % produkce všech nebezpečných odpadů.

Nebezpečné odpady z obcí tvoří pouze 1,3 % z celkové produkce nebezpečných odpadů v kraji. Většina ostatních nebezpečných odpadů pochází především z průmyslových výroby a ze stavebnictví.

Způsoby nakládání s nebezpečnými odpady na území Kraje Vysočina ukazuje tabulka č. 9. V rámci KV se nakládá s cca 11 tis. t (tj. cca 16 % produkovaných odpadů). Nelze tedy spolehlivě určit způsoby nakládání s většinovým produkovaným nebezpečným odpadem, který je zpracováván nebo odstraňován na zařízeních mimo území KV. Tabulka č. 9 ukazuje, jakým způsobem bylo naloženo s těmi nebezpečnými odpady, které byly zpracovány na zařízeních na území KV.

Tabulka č. 9: Vývoj nakládání s nebezpečnými odpady na území Kraje Vysočina

Rok	Energetické využití	Materiálové využití	Skládkování	Spalování
2010	0,0%	62,6%	16,4%	21,0%
2011	0,0%	76,2%	8,6%	15,1%
2012	0,0%	36,1%	21,8%	42,1%
2013	0,0%	60,0%	10,9%	29,2%
2014	0,0%	55, %	12,7%	32%
2015	0,0%	61, %	12 %	26,9%
2016	0,0%	5 %	18,1%	30%
2017	0,0%	71,1%	9,5%	19,4%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

3. Komunální odpady

Komunální odpady (dále také „KO“) jsou tvořeny komunálními odpady od fyzických osob v obcích a dále odpady podobnými komunálními od podnikajících fyzických a právnických osob. Jsou velmi důležitou skupinou odpadů, na kterou ve vztahuje velká část cílů POH KV.

KO jsou tvořeny jednotlivými druhy odpadů, které se liší svými vlastnosti a možným zpracováním. Specifické jsou recyklovatelné odpady získávané odděleným sběrem (papír, plast, sklo apod.), které mohou být evidenčně zařazeny do skupiny 20 nebo do podskupiny 15 01, Proto je pro výpočet produkce recyklovatelných odpadů nutné započítat také odpady 1501 z obcí.

3.1. Produkce a nakládání s komunálními odpady

V tabulce č.10 je uveden vývoj produkce komunálních odpadů od r. 2010. Je uvedeno také množství a podíl komunálních odpadů z obcí. Odpady podobné komunálním tvořily 30 % v r. 2017. Za tyto komunální odpady nejsou odpovědné obce.

Tabulka č. 10: Produkce komunálních odpadů (sk. 20) v Kraji Vysočina (v tunách)

rok	celkem (t)	z obcí (t)	podíl v %
2010	233 950	153 120	65 %
2011	231 721	151 581	65 %
2012	273 222	151 272	55 %
2013	220 271	151 053	69 %
2014	228 072	158 983	70%
2015	238 702	165 069	69%
2016	259 655	178 437	69%
2017	262 814	183 966	70%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Produkce komunálních odpadů z obcí (bez započtení odpadních obalů) v posledních letech výrazně narůstá, pohybuje se kolem cca 184 tis. tun (r. 2017).

Produkce odpadů podobných komunálním je závislá na činnosti ostatních původců a s tím spojeného evidovaného množství odpadů. Celková produkce KO (skupina 20 dle Katalogu odpadů) se pohybuje kolem 263 tis. t ročně.

Produkcí jednotlivých druhů komunálních odpadů včetně odpadů podskupiny 15 01 ukazuje tabulka č. 11.

Tabulka č. 11: Produkce komunálních a obalových odpadů v Kraji Vysočina (v tunách)

kód	název odpadu	2016			2017		
		celkem	z obcí	% obce	celkem	z obcí	% obce
200101	Papír a lepenka	10 562,5	5 920,8	56,1%	11 420,1	6 452,8	56,5%
200102	Sklo	4 675,3	4 218,4	90,2%	5 217,4	4 739,5	90,8%
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	703,2	0,0	0,0%	751,7	0,1	0,0%
200110	Oděvy	474,7	473,2	99,7%	803,8	791,9	98,5%
200111	Textilní materiály	150,6	143,9	95,6%	150,2	147,9	98,5%
200113	Rozpouštědla	13,1	13,1	99,7%	13,2	13,0	98,4%
200114	Kyseliny	1,7	1,6	91,2%	1,7	1,6	92,5%
200115	Zásady	0,0	0,0		0,0	0,0	
200117	Fotochemikálie	0,0	0,0		0,1	0,0	0,0%
200119	Pesticidy	0,47	0,46	98,5%	0,0	0,0	0,0%

200121	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	2,8	0,0	0,8%	1,7	0,1	5,6%
200123	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodíky	1,3	0,0		11,1	0,0	
200125	Jedlý olej a tuk	91,8	11,0	11,9%	91,7	18,6	20,2%
200126	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	9,8	9,7	99,5%	8,9	8,9	99,9%
200127	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	201,0	189,3	94,2%	195,4	193,0	98,7%
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 20 01 27	0,0	0,0		0,0	0,0	
200129	Detergenty obsahující nebezpečné látky	0,4	0,0	3,8%	0,1	0,0	
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29	0,0	0,0		0,0	0,0	
200131	Nepoužitelná cytostatika	0,2	0,2	100,0%	0,1	0,04	43,0%
200132	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31	12,8	0,5	3,6%	16,8	0,4	2,4%
200133	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	19,3	0,6	3,2%	8,4	1,0	11,3%
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 20 01 33	0,1	0,0	0,0%	0,0	0,0	
200135	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23	514,8	0,9	0,2%	89,1	0,0	0,0%
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	3 150,5	1,8	0,1%	5 569,8	1,7	0,0%
200137	Dřevo obsahující nebezpečné látky	1,4	0,0	0,0%	5,8	0,8	13,7%
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	3 454,4	3 223,3	93,3%	3 862,8	3 533,4	91,5%
200139	Plasty	5 193,4	4 840,3	93,2%	5 406,4	5 123,5	94,8%
200140	Kovy	15 992,1	1 849,5	11,6%	19 692,4	2 376,0	12,1%
200141	Odpady z čištění komínů	0,0	0,0		0,0	0,0	
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	0,0	0,0		0,0	0,0	
200201	Biologicky rozložitelný odpad	56 176,8	45 842,6	81,6%	59 313,5	47 775,9	80,5%
200202	Zemina a kameny	20 480,2	1 853,5	9,0%	13 325,1	3 651,4	27,4%
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	2 604,4	1 136,8	43,7%	1 647,6	1 294,8	78,6%
200301	Směsný komunální	110 517,8	90 876,9	82,2%	111 558,8	91 285,2	81,8%

	odpad						
200302	Odpad z tržišť	117,1	117,1	100,0%	143,1	143,1	100,0%
200303	Uliční smetky	4 374,2	2 116,3	48,4%	4 316,1	1 619,2	37,5%
200304	Kal ze septiků a žump	585,4	0,0	0,0%	637,5	0,0	0,0%
200306	Odpad z čištění kanalizace	491,7	8,9	1,8%	579,3	0,0	0,0%
200307	Objemný odpad	19 079,5	15 586,3	81,7%	17 974,0	14 792,3	82,3%
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	0,5	0,0		0,0	0,0	
	KO celkem	259 655,4	178 437,2	68,7%	262 813,7	183 965,8	70,0%
150101	Papírové a lepenkové obaly	21 634,7	2 314,1	10,7%	22 920,1	3 192,7	13,9%
150102	Plastové obaly	10 127,1	2 190,1	21,6%	10 299,6	2 820,9	27,4%
150103	Dřevěné obaly	1 651,0	0,0	0,0%	1 803,6	4,9	0,3%
150104	Kovové obaly	144,0	24,5	17,0%	194,2	27,1	13,9%
150105	Kompozitní obaly	632,7	108,6	17,2%	641,3	114,1	17,8%
150106	Směsné obaly	1 887,6	0,6	0,0%	1 995,1	12,2	0,6%
150107	Skleněné obaly	2 677,0	2 402,1	89,7%	2 722,8	2 468,3	90,7%
150109	Textilní obaly	0,9	0,0	0,0%	0,9	0,0	0,0%
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	1 464,1	156,7	10,7%	1 776,9	162,8	9,2%
150111	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	8,1	1,9	23,8%	10,8	1,0	9,3%
	Obaly celkem	40 227,3	7 198,8	17,9%	42 365,4	8 804,0	20,8%
	Sk. 20 + sk.15 celkem	299 882,7	185 635,9	61,9%	305 179,1	192 769,8	63,2%
	Kg/obyvatel	589,2	364,7		599,7	378,8	

Zdroj: krajská databáze o odpadech

Produkce KO včetně komunálních obalových odpadů se pohybuje kolem 305 tis t/rok (r.2017), tj. cca 600 kg/obyvatel. Produkce z obcí (193 tis. t, 379 kg/obyvatel) přitom představuje 63 % z celkové produkce KO (včetně obalů).

Produkčně nejvýznamnějším odpadem je směsný komunální odpad (dále také „SKO“). Celkově tvoří 37 % komunálního odpadu (včetně obalových odpadů z obcí) všech původců. V případě obcí představuje směsný komunální odpad cca 47 % všech produkovaných KO (včetně obalových odpadů). Z obcí pochází 82 % veškerého SKO

Produkčně významnou skupinou je biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a zeleně – tvoří více než 19 % všeho komunálního odpadu (včetně obalových odpadů). U obcí představuje 25 % produkovaných odpadů. Další významnou skupinou je objemný odpad, který tvoří téměř 6 % KO, u obcí je to 8 %. Z obcí pochází 82 % veškerého objemného odpadu

Významné jsou recyklovatelné odpady z odděleného sběru (včetně výkupu). Plasty, papír, sklo, kompozitní obaly a kovy tvoří cca 16 % z celkové produkce KO (při započtení obalů je to 17 %). V KO z obcí využitelné složky tvoří 10 %, při započtení obalů 14 %. Využitelný je textil a dřevo – při započtení těchto odpadů tvoří odděleně sbírané využitelné složky KO (včetně obalů) 18 % (16 % z obcí).

Způsoby nakládání s komunálními odpady skupiny 20, které jsou produkovány v Kraji Vysočina, ukazuje tabulka č. 12. Jedná se o nakládání s celou skupinou 20 bez rozlišení původu odpadů, jelikož způsob evidence nakládání s odpady rozdělení neumožňuje.

Tabulka č. 12: Způsoby nakládání s komunálním odpadem (sk. 20)

	EV	MV	SKL	SP
2010	0%	19%	80%	0%
2011	2%	27%	71%	0%
2012	3%	35%	62%	0%
2013	3%	39%	58%	0%
2014	2,8%	40,8%	56,3%	0%
2015	2,1%	47,4%	50,5%	0%
2016	2,0%	58,5%	39,4%	0%
2017	2,1%	56,7%	41,2%	0%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Vysvětlivky: EV – energetické využití, MV – materiálové využití, SKL – skládkování, SP - spalování

Pro porovnání je uveden přehled způsobů nakládání s KO dle hodnotících zpráv k POH (Vyhodnocení plnění POH KV za rok 2016, 2017) – viz tabulka č. 13.

Tabulka č. 13: Způsoby nakládání s komunálním odpadem na území Kraje Vysočina

	EV	MV	SKL	SP
2010	0,0 %	17,7 %	66,4 %	0,04 %
2011	1,7 %	24,4 %	59,7 %	0,03 %
2012	2,5 %	36,1 %	57,5 %	0,02 %
2013	2,9 %	37,0 %	54,4 %	0,04 %
2014	2,5 %	36,8 %	50,0 %	0,03 %
2015	1,9 %	44,4 %	46,7 %	0,04 %
2016	2,1 %	62,4 %	41,9 %	0,02 %
2017	2,05 %	60,4 %	41,4 %	0,03 %

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV za rok 2016, 2017

V posledních letech se podíl skládkovaných komunálních odpadů snižuje. Přesto se pohybuje kolem 41 %, tj. cca 107 tis. t (2017). K vyššímu využití odpadů přispívá i zvyšující se množství odděleně sbíraných bioodpadů a jejich následné využití.

Při porovnání údajů o produkci a nakládání s KO v krajské databázi o odpadech je zřejmé, že část komunálních odpadů produkováných v KV je nyní dovážena za účelem jejich dalšího nakládání do KV. Podíl KO dovážených mimo KV je zobrazen v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Porovnání produkce a nakládání s komunálními odpady (sk. 20) v Kraji Vysočina

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Produkce KO	231 721	273 222	220 271	228 072	238 702	259 655	262 814
Nakládání s KO v KV	194 047	211 317	208 732	216 792	235 441	296 686	280 402

Podíl v %	84%	77%	95%	95%	99%	114%	107%
-----------	-----	-----	-----	-----	-----	------	------

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

3.2. Recyklovatelné komunální odpady

Materiálově využitelné, resp. recyklovatelné komunální odpady je skupina odpadů, které se sbírají odděleně a které lze po úpravě využít jako druhotné suroviny pro výrobu nových výrobků. Patří sem papír, plasty, sklo, kovy, nápojové kartony, textil, dřevo apod. Recyklovatelné odpady je zakázáno ukládat na skládku.

Produkce recyklovatelných komunálních odpadů v Kraji Vysočina je uvedena v tabulce č. 15. Jedná se o recyklovatelné KO sk. 20 a rovněž o odpadní obaly z podskupiny 15 01, které jsou sbírány v obecních systémech tříděného sběru.

Tabulka č. 15: Produkce recyklovatelných komunálních odpadů (t/rok)

kód	název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
200101	Papír a lepenka	10 417	12 627	10 786	11 059	10 519	11 018	10 562	11 420
200102	Sklo	3 634	4 891	4 027	4 049	3 678	3 945	4 675	5 217
200110	Oděvy	4	133	76	298	277	349	475	804
200111	Textilní materiály	28	46	93	82	199	252	151	150
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	666	968	2163	2881	2 587	2 960	3 454	3 863
200139	Plasty	3 695	4 362	4 016	4 116	3 929	4 088	5 193	5 406
200140	Kovy	22 831	30 667	26 406	32 754	28 588	20 283	15 992	19 692
150101	Papírové a lepenkové obaly	2 246	1 788	2 067	2296	3 367	3 039	2 314	3 193
150102	Plastové obaly	1 044	1 046	1 969	2061	2 412	2 681	2 190	2 821
150103	Dřevěné obaly		8		0		3		5
150104	Kovové obaly	89	88	35	32	27	42	25	27
150105	Kompozitní obaly	132	119	112	121	114	107	109	114
150107	Skleněné obaly	2 345	1 892	1 960	2052	2 482	2 634	2 402	2 468
	celkem	47 131	58 625	53 710	61 801	58 179	51 401	47 543	55 181
	z obcí	22 883	25 774	23 927	23 938	27 904	26 765	27 709	31 805

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

V tabulce č. 16 je zobrazena produkce recyklovatelných KO z obcí a od ostatních původců.

Tabulka č. 16: Produkce jednotlivých druhů recyklovatelných komunálních odpadů podle původu (t/rok)

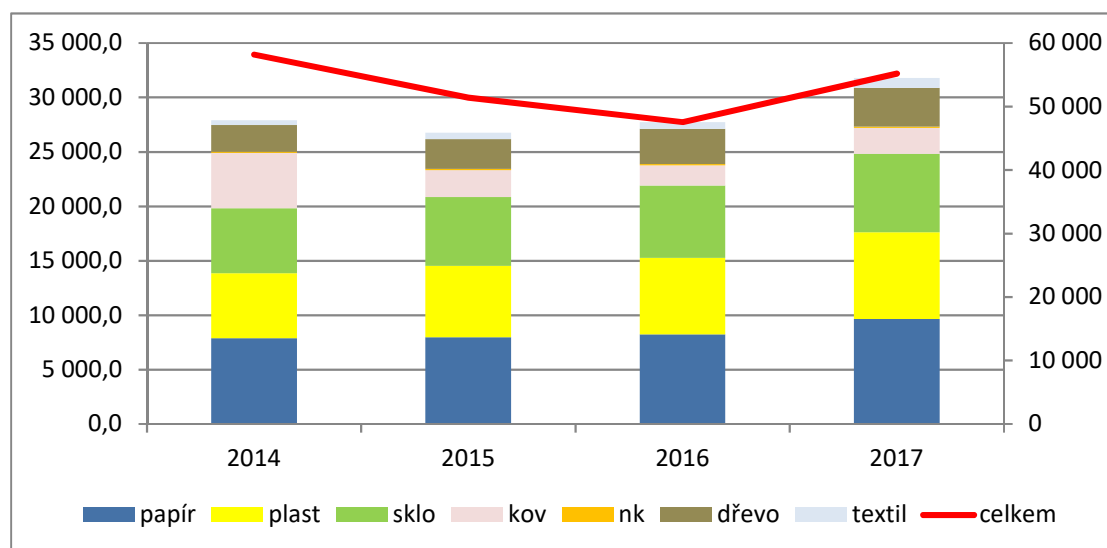
kód	název	2016			2017		
		celkem	z obcí	%	celkem	z obcí	%
200101	Papír a lepenka	10 562,5	5 920,8	56,1%	11 420,1	6 452,8	56,5%
200102	Sklo	4 675,3	4 218,4	90,2%	5 217,4	4 739,5	90,8%
200110	Oděvy	474,7	473,2	99,7%	803,8	791,9	98,5%
200111	Textilní materiály	150,6	143,9	95,6%	150,2	147,9	98,5%
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	3 454,4	3 223,3	93,3%	3 862,8	3 533,4	91,5%

200139	Plasty	5 193,4	4 840,3	93,2%	5 406,4	5 123,5	94,8%
200140	Kovy	15 992,1	1 849,5	11,6%	19 692,4	2 376,0	12,1%
150101	Papírové a lepenkové obaly	2 314,1	2 314,1	100%	3 192,7	3 192,7	100%
150102	Plastové obaly	2 190,1	2 190,1	100%	2 820,9	2 820,9	100%
150103	Dřevěné obaly	0,0	0,0	100%	4,9	4,9	100%
150104	Kovové obaly	24,5	24,5	100%	27,1	27,1	100%
150105	Kompozitní obaly	108,6	108,6	100%	114,1	114,1	100%
150107	Skleněné obaly	0,6	0,6	100%	12,2	12,2	100%
150109	Textilní obaly	2 402,1	2 402,1	100%	2 468,3	2 468,3	100%
	Celkem (t)	47 543,2	27 709,6	58,3%	55 193,4	31 805,1	57,6%
	Celkem (kg/ob)	93,4	54,4		108,5	62,5	

Zdroj: krajská databáze o odpadech

Produkce recyklovatelných složek KO a obalových odpadů z obcí se neustále zvyšuje. Vývoj ukazuje graf č. 2

Graf č. 2: Vývoj produkce odděleně sbíraných recyklovatelných KO (včetně obalových odpadů) z obcí a celkem

Zdroj: Krajská databáze o odpadech

Produkce odděleně sbíraných recyklovatelných odpadů z obcí neustále roste. Celková produkce těchto složek v KO je závislá na aktivitách ostatních původců a zařazování odděleně sbíraných odpadů do skupiny 20.

Textil uvedený v tabulce je evidován jako odpad. Část textilu je ale sbírána v režimu předcházení vzniku odpadů, tj. jako upotřebený textil pro účely charity. Produkce tohoto sběru není většinou součástí evidence odpadů.

Pro účely porovnání aktivit obcí v oblasti tříděného sběru se používá ukazatel tzv. výtěžnosti tříděného sběru (v kg/obyvatel/rok), který udává průměrné množství sebraného papíru, plastů, skla, nápojových kartonů a kovů na obyvatele v roce. Vývoj výtěžnosti tříděného sběru ukazuje tabulka č. 17.

Tabulka č. 17: Vývoj výtěžnosti tříděného sběru papíru, plastů, skla, NK a kovů (kg/obyvatel/rok) v obcích Kraje Vysočina

Rok	Papír	Plast	Sklo směsné	Sklo bílé	Sklo Celkem	Nápojový karton	Kov	Celkem	Celkem bez kovů
2010	15,6	10,1	7,7	4,7	12,4	0,3	16,4	54,8	38,4
2011	16,5	11,0	7,6	5,5	13,2	0,4	20,6	61,7	41,1
2012	17,0	11,6	7,2	5,3	12,4	0,4	26,1	67,4	41,4
2013	16,5	12,5	6,9	5,4	12,3	0,4	22,7	64,5	41,7
2014	18,0	12,7	6,9	5,5	12,5	0,4	28,2	71,9	43,6
2015	18,1	13,5	7,2	5,7	13,0	0,4	19,5	64,5	45,0
2016	20,1	15,3	7,3	6,2	13,5	0,5	18,3	67,7	49,4
2017	21,3	16,2	7,8	6,2	14,0	0,5	20,7	72,7	52,0

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, EKO-KOM, a.s.

Sběrná síť

Sběr využitelných složek komunálních odpadů v Kraji Vysočina je historicky zaveden jako komoditní, tj. že pro sběr jednotlivých materiálových komodit jsou určeny samostatné sběrné prostředky. Jedním z cílů POH KV je zavedení odděleného sběru papíru, plastu, skla a kovů ve všech obcích kraje. Vývoj sběru komodit v obcích kraje (resp. zapojených v systému EKO-KOM) ukazuje tabulka č. 18.

Tabulka č. 18: Vývoj sběru využitelných složek KO v obcích Kraje Vysočina (počet obcí/rok)

Rok	Papír	Plast	Sklo směsné	Sklo čiré	Sklo celkem	Nápojový karton	Kov
2010	613	669	664	518	668	577	107
2011	624	673	673	548	674	582	117
2012	631	675	675	545	676	584	212
2013	632	677	675	550	677	583	223
2014	638	678	675	552	677	587	235
2015	662	682	680	557	682	591	273
2016	677	685	683	561	685	600	311
2017	681	686	686	568	686	608	395

Zdroj: POH KV, 2016, EKO-KOM, a.s.

Z tabulky vyplývá, že se ve všech obcích sbírají plasty a sklo. Papír je prokazatelně sbírán v 99 % obcí. U sběru kovů jsou k dispozici údaje z obcí, které vykazují kovy do systému EKO-KOM. 58 % obcí má funkční systém na sběr kovů. V některých obcích se sbírají kovy prostřednictvím výkupen, které ale nejsou vždy součástí obecního systému nakládání s odpady.

Podíly množství sbíraných odpadů dle komodit v různých systémech sběru v obcích ukazuje tabulka č. 19.

Tabulka č. 19: Tříděný sběr v obcích podle způsobů sběru (r. 2017)

	Nádobový sběr	Pytlový sběr	Sběrný dvůr/místo	Výkupna	Mobilní sběr	Ostatní
papír	71,1%	0,2%	8,3%	6,8%	0,9%	12,8%

plast	90,9%	3,1%	5,5%	0,0%	0,1%	0,5%
sklo	93,0%	0,0%	7,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nápoj. karton	96,5%	2,9%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%
kov	0,9%	0,0%	14,4%	82,4%	0,7%	1,6%

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z tabulky je zřejmé, že převládajícím způsobem sběru využitelných složek KO v obcích KV je nádobový sběr. Pouze u kovových odpadů jsou i nadále nejvýznamnější výkupny (cca 82 % veškerých kovových odpadů z obcí). U všech komodit, zejména u papíru a kovů nabývají na významu sběrné dvory, kde lze tyto odpady odložit. Pytlový sběr je používán velmi málo, zejména pro komodity plast a nápojový karton (6-7 % obcí KV). U papíru jsou významné také školní (případně jiné doplňkové sběry). Seshbír se přes ně cca 13 % veškerého papíru.

Vývoj počtu sběrných nádob v obcích je uveden v tabulce č. 20. Kraj Vysočina patří k nejlépe vybaveným krajům v ČR, sběrná síť je v průměru velmi dobře dostupná pro obyvatele. V tabulce je uveden také ukazatel tzv. hustoty sběrné sítě, která uvádí počet obyvatel na průměrné sběrné místo, resp. stanoviště (tj. 1 kontejner plast, 1 kontejner papír, 1 kontejner směsné sklo). V posledních letech se počet nádob výrazněji zvyšuje a to zejména z důvodů zavádění sběru od domácností (door to door) v některých obcích.

Tabulka č. 20: Vývoj počtu sběrných nádob v obcích v Kraji Vysočina

Rok	Papír	Plast	Sklo směsné	Sklo čiré	Sklo celkem	Nápojový karton	Kov	Celkem	Hustota sběr.sítě
2010	3 773	5 574	3669	2629	6 298	98	63	15 806	118
2011	3 901	5 764	3698	2879	6 577	100	61	16 403	115
2012	4 083	6 091	3786	2910	6 696	97	64	17 031	110
2013	4 179	6 282	3817	2963	6 780	117	69	17 427	107
2014	4 421	6 486	3879	2999	6 878	111	79	17 975	103
2015	4 715	6 842	3 950	3 066	7 016	122	139	18 834	98
2016	5 949	8 473	4 057	3 099	7 156	120	217	21 915	82
2017	6 845	9 948	4 164	3 197	7 361	121	490	24 765	73

Zdroj: POH KV, 2016, EKO-KOM, a.s.

Nakládání s recyklovatelnými odpady

Převládajícím způsobem nakládání s recyklovatelnými odpady je jejich materiálové využití. Jen malá část se využívá energeticky. Využití recyklovatelných odpadů je závislé na poptávce po druhotných surovinách na mezinárodním trhu s nimi. V posledním roce došlo k významnému omezení vývozu zejména plastových komunálních odpadů do Číny, která patřila mezi nejvýznamnější odběratele odpadů z Evropy. S odbytem části plastů se v současné době potýkají všechny odpadové firmy i v Kraji Vysočina.

Část odpadů, která se v Kraji Vysočina zpracovává, pochází také z jiných krajů. Jedná se zejména o papír a dřevo, protože na území kraje jsou významní zpracovatelé těchto komodit.

3.3. Biologicky rozložitelné komunální odpady

Do biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále také BRKO) patří papír a lepenka, biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven, část odpadů oděvů a textilních materiálů, dřevo, biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a parků, část směsného

komunálního odpadu, odpadu z tržišť a objemného odpadu ve skupině 20 a částečně v podskupině 15 01.

Pro BRKO je stanoven zásadní cíl POH KV, který předpokládá omezení BRKO ukládaného na skládky do r. 2020. Kraj Vysočina (obdobně jako většina ostatních krajů v ČR) cíl pro rok 2010 a 2013 nesplnil.

Produkce BRKO je dána součtem podílu biologicky rozložitelné složky jednotlivých druhů komunálních (příp. obalových) odpadů. Produkce takových odpadů je ukázána v tabulce č. 21.

Tabulka č. 21: Produkce odpadů s podílem BRKO v Kraji Vysočina (t/rok)

kód	název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
150101	Papírové a lepenkové obaly	2 246	1 788	2 067	2 296	3 367	3 039	2 314	3 193
200101	Papír a lepenka	10 417	12 627	10 786	11 059	10 519	11 018	10 562	11 420
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	548	595	649	643	1 060	681	703	752
200110	Oděvy	4	133	76	298	277	349	475	804
200111	Textilní materiály	28	46	93	82	199	252	151	150
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	605	968	2 163	2 881	2 587	2 960	3 454	3 863
200201	Biologicky rozložitelný odpad	8 491	12 331	16 242	20 629	31 826	40 941	56 177	59 314
200301	Směsný komunální odpad	133 792	136 294	181 387	113 928	112 312	117 495	110 518	111 559
200302	Odpad z tržišť	25 481	198	190	132	116	129	117	143
200307	Objemný odpad	11 371	13 312	12 541	17 691	18 258	18 595	19 080	17 974
	celkem	192 983	178 292	226 194	169 640	180 521	195 458	203 551	209 171

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Produkce odpadu obsahujícího BRKO je evidována na cca 209 tis. tun za rok (r. 2017). Okolo 80 % z celkového množství odpadů s obsahem BRKO produkují obce a subjekty zapojené do systému obcí a zbývajících 20 % připadá na ostatní původce komunálního odpadu působící na území obcí (viz tabulka č. 22).

Tabulka č. 22: Produkce odpadů s podílem BRKO podle původu

		2016			2017		
		celkem	obce	% z obcí	celkem	obce	% z obcí
150101	Papírové a lepenkové obaly	2 314	2 314	100%	3 193	3 193	100%
200101	Papír a lepenka	10 562	5 921	56%	11 420	6 453	57%
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	703,2	0	0%	751,7	0,1	0%
200110	Oděvy	475	473	100%	804	791,9	99%
200111	Textilní materiály	151	144	96%	150	147,9	98%
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	3 454	3 223	93%	3 863	3 533,4	91%
200201	Biologicky rozložitelný odpad	56 176,8	45 843	82%	59 313,5	47 775,9	81%
200301	Směsný komunální odpad	110 518	90 877	82%	111 558,8	91 285,2	82%

200302	Odpad z tržišť	117	117	100%	143,1	143,1	100%
200307	Objemný odpad	19 080	15 586	82%	17 974,0	14 792,3	82%
	Celkem (t)	203 551	166 514	82%	209 171	168 115	80%
	Celkem (kg/ob)	399	327		411	330	

Zdroj: krajská databáze o odpadech

Největší podíl odpadů s obsahem BRKO tvoří směsný komunální odpad (53 %), biologicky rozložitelný odpad (28 %) a objemný odpad (17 %). Ostatní odpady tvoří cca 10 % hmotnosti evidovaných odpadů s obsahem BRKO.

V obcích Vysočiny se dlouhodobě sbírá odděleně rostlinný bioodpad (většinou odpad ze zahrad a z veřejné zeleně). Produkce tohoto odpadu ještě vzrostla se zavedením zákonné povinnosti sběru bioodpadů v obcích od r. 2015. Tento odpad je využíván v síti kompostáren různého druhu, včetně komunitních.

Pro hodnocení plnění cíle POH KV na odklon BRKO od skládkování je uveden v tabulce č.23 přepočten podílů biologicky rozložitelných odpadů ve skupinách odpadů, které patří k BRKO. Produkce BRKO se vypočítává podle metodiky MŽP (matematické vyjádření soustavy indikátorů)

Tabulka č. 23: Stanovení produkce BRKO v Kraji Vysočina

Kód odpadu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
20 01 01; 150101 z obcí	12 662	14 414	12 853	13 355	13 887	14 056	12 877	14 613
20 01 08	548	595	649	643	1 060	681	703	752
20 01 10	3	80	57	223				
20 01 11	14	23	70	62	149	189	113	113
20 01 38	605	968	2 163	2 881	2 587	2 960	3 454	3 863
20 02 01	8 491	12 331	16 242	20 629	31 826	40 941	56 177	59 314
20 03 01	85 627	87 228	87 066	54 686	44 925	46 998	44 207	44 624
20 03 02	20 385	159	143	99	87	3 543	3 281	3 237
20 03 07	5 686	6 656	3 762	5 307	5 477	5 578	5 724	5 392
Celkem	134 020	122 455	123 004	97 885	99 998	114 947	126 536	131 906
kg/obyv.	260,5	239,2	240,6	191,9	196,1	225,6	248,6	259,2

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Biologická složka směsného komunálního odpadu činí 34 % (r. 2017) z celkové produkce BRKO. Díky nárůstu sběru bioodpadů v obcích narůstá také podíl těchto odpadů (45 % z produkce BRKO).

Plnění cíle je pravidelně vyhodnocováno v hodnotících zprávách o plnění POH KV. Pro rozhodné roky v předcházejícím období bylo plnění cíle následující (viz tabulka č. 24).

Tabulka č. 24: Hodnocení plnění cíle na odklon BRKO od skládkování

Rok	Limit	Skutečné skládkování	Podíl v %
2010	112 kg/obyv.	125,4 kg/obyv.	84,7
2013	74 kg/obyv.	105,4 kg/obyv.	70,6

Zdroj: Vyhodnocení plnění POH KV

Další vývoj indikátoru je uveden v tabulce č. 25.

Tabulka č. 25: Vývoj podílu BRKO ukládaného na skládku v Kraji Vysočina

Rok vyhodnocení	Podíl BRKO ukládaného na skládku (%)	Množství BRKO ukládaného na skládku (kg/ob)
2014	70,15	103,82
2015	68,76	101,76
2016	57,08	84,48
2017	56,1	83,1
Cíl 2020		51,8

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2017

Vzhledem k tomu, že podstatnou část BRKO tvoří směsný komunální a objemný odpad, které se většinou skládkují, nelze předpokládat, že bez zásadní změny nakládání s těmito odpady bude cíl splněn.

3.4. Směsný komunální odpad

Směsný komunální odpad je odpadem, který zůstane po vytřídění vhodných recyklovatelných odpadů, bioodpadů, nebezpečných složek KO apod. Směsný komunální odpad (dále také „SKO“) je heterogenní směsí odpadů různých materiálů a vlastností.

SKO nelze běžnými metodami recyklovat. Nejefektivnějším způsobem je jeho přímé energetické využití ve vhodných zařízeních, která jsou uzpůsobena spalování KO. Pro SKO jsou stanoveny cíle v POH KV, které souvisí zejména s omezením jeho produkce a zajištění využití.

Vývoj produkce SKO je uveden v tabulce č. 26.

Tabulka č. 26: Vývoj produkce SKO v Kraji Vysočina (t/rok)

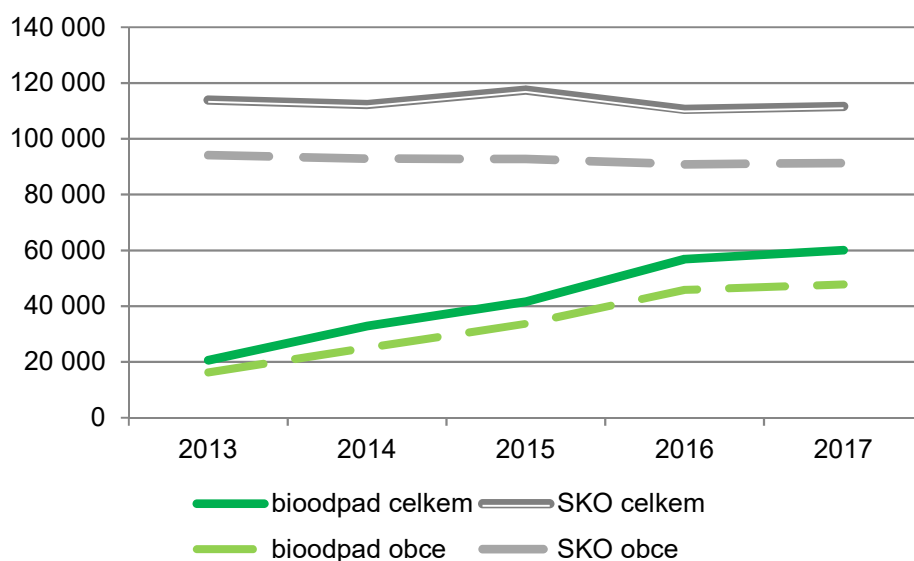
	Celkem (t)	z obcí (t)	v %
2010	133 792	112 904	84 %
2011	136 294	101 697	75 %
2012	181 387	100 534	55 %
2013	113 928	94 163	83 %
2014	112 311	92 944	83%
2015	117 495	92 753	79%
2016	110 518	90 877	82%
2017	111 559	91 285	82%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

Od r. 2012 dochází k postupnému snižování produkce SKO. Produkce v uvedené období klesá průměrně o 2 % meziročně, celkově poklesla od r. 2012 do r. 2017 o cca 18 kg/obyvatel. Produkce SKO z obcí se v r. 2017 pohybovala kolem 91 tis. t (tj. 179,4 kg/obyvatel), což je výrazně méně, než je průměr ČR (195 kg/obyvatel).

Zajímavé je porovnání vývoje produkce SKO a odděleně sbíraných bioodpadů (viz graf č.3).

Graf č. 3: Vývoj produkce SKO a odděleně sbíraných bioodpadů

Zdroj: Krajská databáze o odpadech

Z grafu je zřejmé, že neplatí zcela úměra mezi poklesem produkce SKO a nárůstem množství odděleně sbíraných bioodpadů. Předpokladem pro zavedení povinného odděleného sběru bioodpadů v obcích byla snaha o zásadní snížení produkce SKO a tím omezení skládkovaného BRKO. V odděleném sběru se však vyskytuje do r. 2015 neevidovaný rostlinný odpad ze zahrad a veřejné zeleně. Bioodpadu z domácností je sbíráno minimum.

SKO produkovaný v Kraji Vysočina je většinou skládkován. V posledních letech se mírně zvyšuje podíl energetického využití, což je způsobeno přepravou SKO a jeho využitím v ŽEVO SAKO Brno. Způsoby nakládání uvádí tabulka č. 27.

Tabulka č. 27: Způsoby nakládání s SKO

Rok	Materiálové využití	Skládkování	Spalování	Energetické využití
2010	0 %	100 %	0 %	0 %
2011	0 %	100 %	0 %	0 %
2012	2 %	98 %	0 %	0 %
2013	7 %	93 %	0 %	0 %
2014	7%	93%	0 %	0 %
2015	7%	93%	0 %	0 %
2016	7%	93%	0 %	0 %
2017	5%	95%	0 %	0 %

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

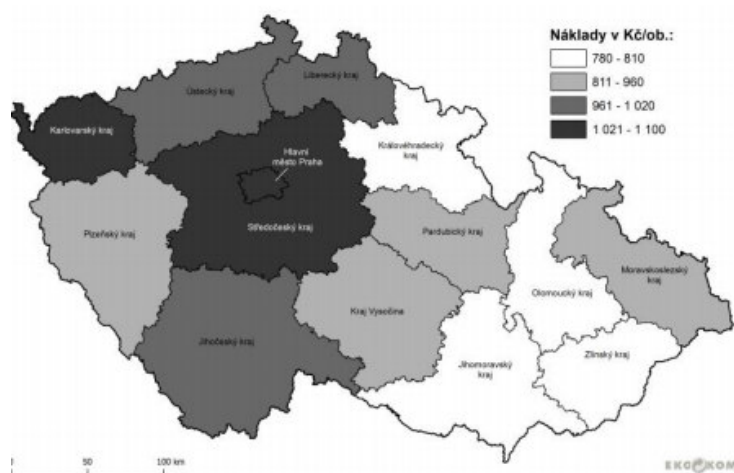
4. Ekonomika odpadového hospodářství obcí

Jedním z hlavních faktorů, které ovlivňují rozsah činností v oblasti nakládání s odpady v obcích, a tím také možnosti plnění zákonných cílů dle POH, jsou náklady a celková ekonomika odpadového hospodářství obcí. V hodnocení jsou použity údaje z ročního dotazníku obcí systému EKO-KOM, které byly poskytnuty kraji nebo veřejně prezentovány.

Celkové náklady na odpadové hospodářství jsou dány součtem cen služeb za jednotlivé činnosti odpadového hospodářství obce. Průměrné náklady na provoz odpadového hospodářství v obcích ČR pro rok 2017 činily 938 Kč/obyvatel. V Kraji Vysočina byly průměrné náklady nižší a to 855 Kč/obyvatel. Náklady na OH obcí jsou v Kraji Vysočina dlouhodobě nižší, než je průměr ČR. Patří mezi kraje s nižšími náklady.

Rozdíl v celkových nákladech mezi kraji za rok 2017 ukazuje obr. č. 1.

Obr. č. 1: Celkové náklady na OH obcí podle krajů (2017)

Hlavní město Praha	1097
Jihočeský kraj	1019
Jihomoravský kraj	780
Karlovarský kraj	1044
Královéhradecký kraj	807
Liberecký kraj	992
Moravskoslezský kraj	847
Olomoucký kraj	809
Pardubický kraj	811
Plzeňský kraj	960
Středočeský kraj	1107
Ústecký kraj	1007
Vysočina	855
Zlínský kraj	804
Celkem ČR	938

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Pro porovnání rozdílnosti celkových nákladů v Kč/obyvatel v území jednotlivých ORP je uvedena tabulka č. 28. Údaj je vždy průměrem za všechny obce, které v území ORP vykázaly příslušný údaj.

Tabulka č. 28: Celkové náklady na odpadové hospodářství obcí v kraji Vysočina dle území ORP (2016)

Území ORP	Jednotkové náklady Kč/obyv.
Bystřice nad Pernštejnem	755,8
Havlíčkův Brod	1 019,4
Humpolec	871,1
Chotěboř	794,1
Jihlava	781,1
Moravské Budějovice	821,7

Náměšť nad Oslavou	865,4
Nové Město na Moravě	841,7
Pacov	1 278,1
Pelhřimov	899,5
Světlá nad Sázavou	675,5
Telč	942,0
Třebíč	762,4
Velké Meziříčí	923,3
Žďár nad Sázavou	505,4
Kraj Vysočina	817,7

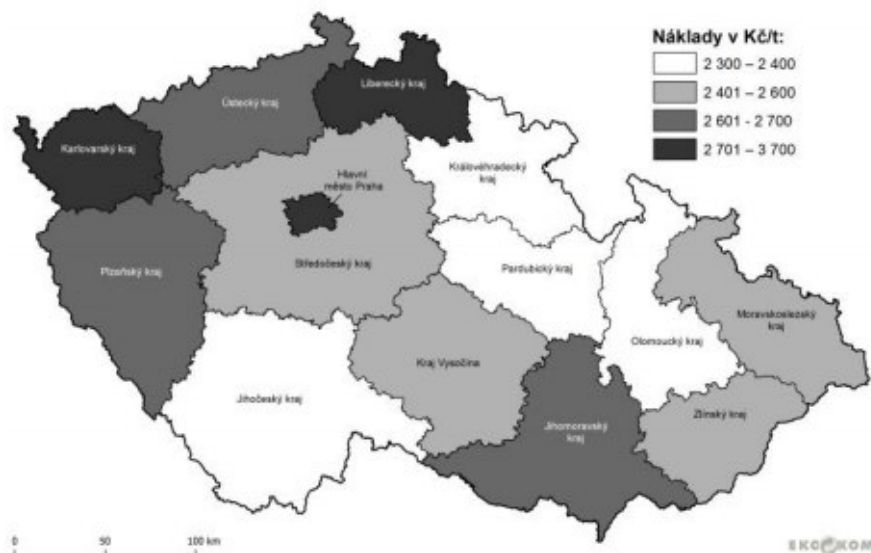
Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Rozdílné náklady jsou způsobeny rozsahem služeb v obcích, i když vzhledem ke stejným zákonným povinnostem se mezi obcemi příliš neliší. Další příčinou je cena služby, kterou obce platí za zajištění nakládání s odpady. V kraji mají převládající postavení na trhu komunální firmy, které jsou vlastněné nebo spoluvlastněné obcemi a městy. To může být také jednou z příčin spíše nižších nákladů ve srovnání s některými českými kraji, kde převládají nadnárodní a privátní firmy a úroveň nákladů pro obce je výrazně vyšší.

Směsný komunální odpad

Největší část nákladů na OH obcí tvoří náklady spojené se sběrem, svozem a odstraněním SKO (průměrně 54 % v ČR v r. 2017). Průměrné náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem za rok 2017 v ČR byly stanoveny na 532 Kč/obyvatel/rok. V přepočtu na jednu tunu svezeneho a odstraněného směsného KO to představuje cca 2 739 Kč. Porovnání nákladů krajů ukazuje obr. č.2 a tabulka č.29.

Obr. č. 2: Náklady na SKO v jednotlivých krajích ČR (2017)

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Tabulka č. 29: Porovnání nákladů na SKO v jednotlivých krajích (2017)

	Kč/t	Kč/ob	kg/ob
Hlavní město Praha	3749	733	195
Jihočeský kraj	2399	492	205
Jihomoravský kraj	2731	500	183
Karlovarský kraj	3015	584	194
Královéhradecký kraj	2385	447	187
Liberecký kraj	3228	590	183
Moravskoslezský kraj	2474	464	188
Olomoucký kraj	2255	443	196
Pardubický kraj	2424	476	196
Plzeňský kraj	2716	527	194
Středočeský kraj	2577	577	224
Ústecký kraj	2587	516	200
Vysočina	2502	460	184
Zlínský kraj	2573	443	172
Celkem ČR	2739	532	195

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem za rok 2017 v Kraji Vysočina činily průměrně 460 Kč/obyvatel (452 Kč/obyvatel v r. 2016). V přepočtu na tunu SKO činily náklady 2 502 Kč/t (2 444 Kč/t v r. 2016). Obce Vysočiny dosahují nižších nákladů než je průměr ČR. Rovněž průměrná produkce SKO je nižší – v r. 2017 dosáhla 184 kg/obyvatel (186 kg/obyvatel v r. 2016).

Cena skládkování se v kraji se pohybovala průměrně kolem 1055 Kč/t (r. 2016), přičemž průměr ČR se pohyboval kolem 1142 Kč/t. Rozdíly v produkci a nákladech na SKO v jednotlivých územích ORP ukazuje tabulka č. 30. Jedná se o průměrné hodnoty ze všech obcí, které poskytly relevantní údaje. Červeně označené jsou nestandardní hodnoty.

Tabulka č. 30: Porovnání produkce a nákladů na SKO v jednotlivých územích ORP (2016)

	Kč/t celkem	Kč/t skládka	Kč/ob	kg/ob
Bystřice nad Pernštejnem	2 378	1 180	524,9	216,1
Havlíčkův Brod	2 270	1 023	434,0	189,8
Humpolec	2 644	1 046	535,5	210,3
Chotěboř	2 064	955	436,3	208,3
Jihlava	2 857	1 143	446,7	154,6
Moravské Budějovice	2 511	1 055	477,8	185,6
Náměšť nad Oslavou	3 048	1 063	497,3	168,6
Nové Město na Moravě	2 723	1 074	509,4	181,9
Pacov	3 440	1 039	709,2	210,4
Pelhřimov	2 537	1 061	497,3	200,2
Světlá nad Sázavou	2 218	1 035	454,5	204,5
Telč	2 586	1 036	425,3	171,4
Třebíč	2 578	1 085	456,5	175,8
Velké Meziříčí	2 508	1 022	508,0	216,2

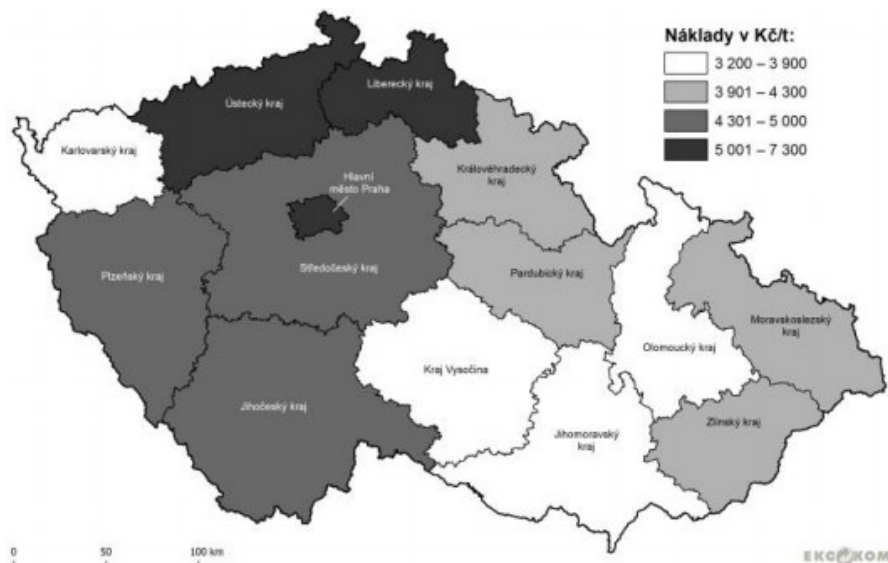
Žďár nad Sázavou	1 171	919	222,7	191,0
Celkem kraj	2 444	1 055	451,6	185,7

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Tříděný sběr recyklovatelných odpadů

Náklady spojené s tříděným sběrem recyklovatelných KO (papír, plast, sklo, nápojový karton, kov) představují asi 18 % z celkových průměrných nákladů na OH obcí v ČR. Každoročně díky narůstajícímu sběru celkové náklady rostou. V roce 2017 tvořily 182 Kč/obyvatel (166 Kč/obyvatel v r. 2016). Rozdíly mezi kraji ukazuje obrázek č. 3 a tabulka č. 31.

Obr. č. 3: Porovnání nákladů na tříděný sběr recyklovatelných KO v krajích (2017)

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Tabulka č. 31: Porovnání nákladů na tříděný sběr v jednotlivých krajích (2017)

	Kč/t	Kč/ob	kg/ob
Hlavní město Praha	7335	310,0	42,3
Jihočeský kraj	4918	196,1	39,9
Jihomoravský kraj	3293	109,4	33,2
Karlovarský kraj	3615	149,3	41,3
Královéhradecký kraj	4294	180,8	42,1
Liberecký kraj	5414	181,2	33,5
Moravskoslezský kraj	3933	145,5	37,0
Olomoucký kraj	3212	123,1	38,3
Pardubický kraj	3976	146,3	36,8
Plzeňský kraj	5056	219,3	43,4
Středočeský kraj	4806	215,0	44,7
Ústecký kraj	5466	157,1	28,7
Vysočina	3854	169,7	44,0
Zlínský kraj	3970	136,6	34,4

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Náklady jsou vztaženy na sběr komodit, u nichž má obec zajišťuje sběr a další nakládání na vlastní náklady. Většinou se jedná o náklady spojené se sběrem papíru, plastů, skla a nápojových kartonů. Sběr kovů probíhá většinou prostřednictvím výkupen a částečně sběrných dvorů, kde nejsou náklady vyčísleny. Výkon tříděného sběru v tabulce zahrnuje pouze uvedené nákladové komodity.

Obce v Kraji Vysočina mají jedny z nejnižších nákladů spojených s tříděným sběrem v ČR. Při průměrném vysokém výkonu třídění mají nízké jednotkové ceny (Kč/t). Průměrné náklady na obyvatele činily v r. 2017 cca 170 Kč (161 Kč/obyvatel v r.2016).

Pro porovnání výkonu tříděného sběru a jeho nákladovosti v území jednotlivých ORP je uvedena tabulka č. 32.

Tabulka č. 32: Porovnání výkonu a nákladů na tříděný sběr v jednotlivých územích ORP (2016)

	Kč/t	Kč/obyv.	kg/obyv.
Bystřice nad Pernštejnem	3 134	108,8	37,2
Havlíčkův Brod	6 459	265,4	48,7
Humpolec	4 805	212,4	45,9
Chotěboř	4 052	186,6	53,7
Jihlava	3 174	139,9	51,5
Moravské Budějovice	3 886	107,3	40,8
Náměšť nad Oslavou	3 216	144,1	50,6
Nové Město na Moravě	3 261	166,9	54,3
Pacov	2 976	167,1	61,2
Pelhřimov	4 075	174,7	44,3
Světlá nad Sázavou	3 378	119,7	37,9
Telč	3 467	155,0	54,1
Třebíč	3 111	110,9	49,0
Velké Meziříčí	4 048	192,9	57,4
Žďár nad Sázavou	3 303	155,9	54,4
Celkem kraj	3 816	161,4	49,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Ostatní náklady

K ostatním nákladům na OH obcí patří náklady spojené se sběrem bioodpadů, objemných odpadů, nebezpečných odpadů, provozem sběrných dvorů, provozem pouličních košů, likvidací černých skládek apod. V tabulce č. 33 je uveden přehled vybraných průměrných nákladů za ČR v Kč/obyvatel a jejich vývoj v posledních 3 letech.

Tabulka č. 33: Náklady na OH obcí ČR (Kč/obyvatel/rok)

	2015	2016	2017
Bioodpad vč. veřejné zeleně	67	73	75
Objemný odpad	62	63	63
Sběrné dvory	106	102	107
Černé skládky	8	8	8

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Příjmové položky

Základní příjmovou položkou odpadového hospodářství obcí jsou poplatky od obyvatel. Průměrný poplatek od občanů v ČR v r. 2017 činil cca 491 Kč/obyvatel (492 Kč/obyvatel v r. 2016).

Druhým největším příjmem do obecních rozpočtů jsou odměny za zpětný odběr a využití obalových odpadů v systému EKO-KOM. v r. 2017 činily v ČR průměrně 121 Kč/obyvatel (112 Kč/obyvatel v r. 2016).

Porovnání příjmových položek OH obcí ČR a Kraje Vysočina ukazuje tabulka č. 34.

Tabulka č. 34: Průměrné příjmové položky OH obcí v ČR a Kraji Vysočina (2016)

	ČR	KV
platby obyvatel	492,0	487,1
živnostníci	21,2	22,4
druhotné suroviny	19,3	19,9
rekreanti a chataři	28,0	28,1
odměna EK	112,1	135,4
odměna KS	10,7	16,5
celkem	683,3	709,4

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Při porovnání průměrných nákladů a příjmů je zřejmé, že obce Kraje Vysočina doplácí průměrně 17 % nákladů ze svého rozpočtu. To je méně, než je průměr ČR (cca 27 % v r. 2016).

5. Obalové odpady

Cíl POH KV v oblasti zpětného odběru, recyklace a využití obalů a obalových odpadů jsou určeny povinným osobám, tj. výrobcům, plničům a prodejcům obalů a balených výrobků. Míra recyklace a využití obalů a obalových odpadů je stanovena podílem celkového množství jednorázových obalů uvedených na trh v ČR a množstvím využitých obalových odpadů. Je posuzována na úrovni ČR, nelze ji hodnotit na úrovni kraje nebo menších sídelních jednotek.

Produkce obalových odpadů se pohybuje kolem ...t/rok (2017). Většinu odpadů tvoří ostatní odpady, které jsou z velké části recyklovatelné. Nebezpečné obalové odpady tvoří .. % z celkové produkce (... t v r. 2017).

Část obalových odpadů je uváděna v evidenci odpadů u obcí. Jedná se vesměs (až na malé výjimky) o recyklovatelné složky tříděného sběru komunálních odpadů (papír, plast, sklo, nápojový karton, kovy), které jsou díky neurčitosti zařazování tříděného sběru KO v obcích částečně evidovány jako odpady z obalů do podskupiny 15 01. Obalové odpady z obcí jsou proto uvedeny jako součást produkce KO z obcí (viz. soustava indikátorů k POH).

Vývoj produkce obalových odpadů v Kraji Vysočina je uveden v tabulce č. 35.

Tabulka č. 35: Vývoj produkce obalových odpadů v Kraji Vysočina

Kód	Název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
150101	Papírové a lepenkové obaly	17 570	17 263	18 084	18 911	21651	21883	21635	22920

150102	Plastové obaly	5 761	6 230	6 518	7 413	8 168	10 489	10 127	10 300
150103	Dřevěné obaly	933	776	1 094	1 063	1 328	1 363	1 651	1 804
150104	Kovové obaly	190	189	117	114	98	112	144	194
150105	Kompozitní obaly	361	335	291	365	362	518	633	641
150106	Směsné obaly	2 602	2 281	1 419	1 268	1 586	1 743	1 888	1 995
150107	Skleněné obaly	5 855	6 812	5 120	5 024	4 411	4 096	2 678	2 723
150109	Textilní obaly	4	2	2	1	1	1	1	1
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	897	949	1 014	1 160	1 295	1 617	1 464	1 777
150111	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	8	9	11	7	12	8	8	11
	Celkem	34 182	34 846	33 671	35 325	38 911	41 828	40 228	42 366
	Z toho nebezpečných	905	959	1 025	1 168	1 452	1 754	1 601	1 951
	Z toho celkem z obcí	5 482	6 250	6 693	4 252	8 402	8 506	7 040	8 628

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

V ČR nejsou komunální obalové odpady většinou sbírány samostatně. Výskyt použitých obalů v komunálním odpadu, zejména pak v tříděném sběru recyklovatelných komunálních odpadů je stanovován AOS EKO-KOM, a.s. na základě skladby komunálních odpadů. Vypočtený podíl je pak používán pro výpočet míry recyklace obalů v ČR. Tento ukazatel však nelze uplatnit pro území jednotlivých krajů, protože nejsou k dispozici údaje o množství obalů a balených výrobků uvedených na trh v krajích či menších územních jednotkách.

Spolupráce obcí, kraje a AOS EKO-KOM, a.s.

V ČR je zajišťován zpětný odběr a využití odpadů z obalů, zejména pak odpadů prodejních, prostřednictvím AOS EKO-KOM, a.s. Společnost spolupracuje s obcemi na základě smlouvy. Obce v rámci svého OH zajišťují sběr a další nakládání s použitými obaly, které jsou nedílnou součástí komunálních odpadů, zejména pak odděleně sbíraných recyklovatelných komodit. Obce dostávají od AOS odměnu, které zohledňuje náklady obcí spojené s nakládáním s obalovými odpady. AOS kromě odměn nabízí obcím podporu při rozvoji sběrné sítě, informování obyvatel a další aktivity. V současné době spolupracuje s EKO.KOM, a.s. 686 obcemi Kraje Vysočina.

Kraj Vysočina má také od r. 2004 uzavřenou smlouvu o spolupráci s EKO-KOM, a.s. na realizaci projektu Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky. Projekt pokračuje i v r. 2018. Aktivity jsou zaměřené na podporu informovanosti a technická podpora třídění, soutěž obcí „My třídíme nejlépe“, dvoudenní seminář pro pracovníky úřadů a zástupce samospráv, osvětové aktivity pro veřejnost, články v novinách apod. Více informací je uvedeno v kapitole o plnění jednotlivých cílů.

Nakládání s obalovými odpady

Velká část obalových odpadů, zejména pak od ostatních původců (vyjma obcí) jsou kvalitní druhotné suroviny, které se většinou dobře obchodují. Obalové odpady sbírané v obcích jsou součástí tříděného sběru odpadů, které se dále upravují na druhotné suroviny a obchodují. Kvalita komunálních obalových odpadů je ale nižší než v případě komerčních obalových odpadů.

Vývoj nakládání s obalovými odpady produkovanými v Kraji Vysočina ukazuje tabulka č. 36.

Tabulka č. 36: Nakládání s obalovými odpady v Kraji Vysočina

Rok	Energetické využití	Materiálové využití	Skládkování	Spalování	Celkem
2012	0%	97%	2%	0%	100%
2013	1%	98%	1%	0%	100%
2014	1,3%	97,1%	1,1%	0,5%	100%
2015	2,0%	97,0%	0,7%	0,3%	100%
2016	1,6%	97,5%	0,7%	0,2%	100%
2017	0,6%	98,1%	0,9%	0,4%	100%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

6. Výrobky s ukončenou životností

Pro výrobky s ukončenou životností v režimu zpětného odběru platí stejné principy jako u obalů. Cíle pro recyklaci a využití vybraných výrobků (elektrozařízení, baterie a akumulátory, pneumatiky) jsou stanoveny pro povinné osoby, kterými jsou především výrobci a dovozci těchto výrobků. Plnění cílů lze posuzovat pouze na úrovni ČR, protože jsou vztaženy k množství výrobků uvedených na český trh.

Zpětný odběr a využití výrobků je zajišťován prostřednictvím kolektivních systémů, případně individuálními systémy. Místa zpětného odběru jsou zřizována podle potřeb kolektivních systémů a povinných osob v souladu se zákonem o odpadech.

Zpětný odběr elektrozařízení

Kolektivní systémy Asekol, Elektrowin, Ekolamp, Rema a další spolupracují také s obcemi, kde jsou místem zpětného odběru nejčastěji sběrné dvory, případně sběrné nádoby rozmístěné po dohodě s obcí na území obce. Přehled sběrných míst v území je většinou k dispozici na webových stránkách jednotlivých kolektivních systémů.

Množství zpětně odebraných elektrických a elektronických zařízení (EEZ) v Kraji Vysočina za rok 2016 je uvedeno v tabulce č. 37. Jedná se o data z kolektivních systémů, které poskytly informace kraji.

Tabulka č. 37: Zpětně odebrané EEZ v Kraji Vysočina (2016)

Kolektivní systém (2016)	Zpětně odebrané EEZ (t)
ASEKOL	1 088
EKOLAMP – světelné zdroje	26
EKOLAMP – svítidla	23
ELEKTROWIN	1 959

REMA SYSTÉM	173
RETELA	84

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2017

V rámci zpětného odběru EEZ od uvedených kolektivních systémů bylo sesbíráno v Kraji Vysočina za rok 2016 cca 6,6 kg/obyvatel, za rok 2017 to bylo 6,7 kg/obyvatel.

Zpětný odběr baterií a akumulátorů

Baterie akumulátory jsou sbírány obdobně jako EEZ v režimu zpětného odběru, Jejich sběr je zajišťován především kolektivním systémem ECOBAT. Sběr ale zajišťují také další systémy REMA Batery, Asekol, Elektrowin apod. Podrobné údaje o množství zpětně odebraných baterií na území kraje nejsou k dispozici. V roce 2016 bylo na území kraje prostřednictvím majoritního systému ECOBAT vysbíráno 101,8 t baterií.

Kromě zpětného odběru jsou baterie i nadále sbírány v režimu odpadů a to nejčastěji na sběrných dvorech nebo ve výkupnách odpadů (zejména olověné akumulátory). Produkce jednotlivých druhů odpadů je uvedena v tabulce č. 38.

Tabulka č. 38: Produkce odpadních baterií v Kraji Vysočina v t/rok (2017)

Kód odpadu	Produkce (A00)	Produkce (BN30)	Celkem
16 06 01	154,78	267,80	422,58
16 06 02	4,36	0,71	5,06
16 06 03	0,00	0,00	0,00
16 06 04	110,26	0,00	110,26
16 06 05	28,95	0,00	28,95
20 01 33	0,996	7,45	8,45
20 01 34	0,00	0,00	0,00
celkem	299,346	275,96	575,3

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Vývoj produkce baterií v režimu odpadů je uveden v tabulce č. 39.

Tabulka č. 39: Vývoj produkce odpadních baterií v Kraji Vysočina (t/rok)

rok	Produkce A00	Produkce BN30
2010	169,53	465,4
2011	172,43	480,95
2012	173,25	514,08
2013	299,55	401,85
2014	199,06	444,37
2015	319,5	238,38
2016	358,73	240,49
2017	299,35	275,96

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Zpětný odběr pneumatik

Zpětný odběr pneumatik zajišťuje v ČR od roku 2016 systém ELTMA (ELT Management Company Czech Republic). ELTMA má zřízena místa zpětného odběru ve smluvních pneusevisech a autosvisech, kde dochází k přirozené výměně pneumatik. Jejich přehled je uveden na webových stránkách společnosti.

Místa zpětného odběru nejsou sběrné dvory obcí. V Kraji Vysočina za rok 2017 bylo sebráno na místech zpětného odběru 2 511 tun pneumatik.

Použité pneumatiky jsou ovšem i nadále evidovány v režimu odpadů. Vývoj produkce odpadních pneumatik ukazuje tabulka č. 40. Odpadní pneumatiky často zatěžují sběrné dvory obcí, které pak likvidují pneumatiky na vlastní náklady.

Tabulka č. 40: Vývoj produkce odpadních pneumatik v Kraji Vysočina (t/rok)

rok	Produkce A00 + BN30
2010	1 522
2011	1 121
2012	814
2013	806
2014	910
2015	1 015
2016	1 039
2017	960

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Vozidla s ukončenou životností

V roce 2016 bylo na území Kraje Vysočina evidováno 6 713,76 t autovraků. Jedná se o produkci odpadu 16 01 04 dle Katalogu odpadů (BN30, AN60). Vývoj produkce autovraků na území Kraje Vysočina je uveden v tabulce č. 41.

Tabulka č. 41: Produkce vozidel s ukončenou životností v Kraji Vysočina (t/rok)

rok	Produkce
2010	7 242,85
2011	6 682,05
2012	6 724,71
2013	6 357,57
2014	7 581,48
2015	6 199,09
2016	6 713,76
2017	6 299,22

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Podrobné údaje o zpracování autovraků na území kraje nejsou známy. Seznam zpracovatelů autovraků je uveřejněn v Registru zařízení a spisů a dále také na stránkách MŽP v sekci „Autovraky“. V současné době se na území kraje nachází 30 aktivních zpracovatelů autovraků.

Spolupráce Kraje Vysočina s kolektivními systémy

Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracuje na základě smluv s kolektivními systémy Asekol, Elektrowin a Ecobat. Aktivity podporované ve smlouvách jsou zaměřeny na zlepšení technického zajištění míst zpětného odběru a na informační a komunikační podporu zpětného odběru výrobků a předcházení vzniku odpadů z těchto výrobků. Podrobnější informace jsou uvedeny u hodnocení plnění jednotlivých cílů POH KV.

7. Stavební odpady

Stavební a demoliční odpady jsou nejvýznamnější skupinou odpadů z hlediska celkové produkce. Za rok 2017 byla evidována produkce celkem 832 tis. t stavebních odpadů. Vývoj produkce stavebních odpadů je uveden v tabulce č 42. Jedná se dopočtené hodnoty.

Tabulka č. 42: Vývoj produkce stavebních a demoličních odpadů v Kraji Vysočina

rok	Podíl (%) na celkové produkci odpadů v KV	Produkce v tis. t/rok
2010	32,50	278,54
2011	32,77	292,56
2012	36,61	330,86
2013	30,83	257,68
2014	44,50	512,26
2015	48,88	636,96
2016	46,66	638,19
2017	55,52	832,36

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2017

Vývoj produkce stavebních odpadů podle jednotlivých druhů odpadů je uveden v tabulce č. 43.

Tabulka č. 43: Vývoj produkce stavebních a demoličních odpadů dle druhů odpadů

Kód	Název	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
170101	Beton	11 416	24 603	39 091	66 355	45142	59840	105079	72338
170102	Cihly	3 429	4 524	14 405	16 579	10316	11604	9783	20996
170103	Tašky a keramické výrobky	202	421	258	296	364	229	443	686
170106	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky	2 112	261	815	256	3384	989	46	455
170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	60 878	37 147	14 382	32 793	48109	29984	45023	37016

170201	Dřevo	324	582	1 293	1 804	2657	853	1563	1649
170202	Sklo	288	282	316	357	663	372	218	268
170203	Plasty	243	292	337	324	303	220	459	1025
170204	Sklo, plasty a dřevo obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné	797	738	1 085	723	851	1028	1348	1354
170301	Asfaltové směsi obsahující dehet	43	99	677	105	48	56	68	5217
170302	Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01	8 371	13 383	16 605	7 803	18206	31917	19052	17610
170303	Uhelný dehet a výrobky z dehtu	18	37	20	21	25	8	10	15
170401	Měď, bronz, mosaz	1 479	1 474	1 509	1 629	2186	1821	2827	2849
170402	Hliník	1 716	1 818	2 392	2 434	2968	1828	1843	1982
170403	Olovo	47	73	79	63	82	23	18	19
170404	Zinek	181	171	198	147	129	142	259	111
170405	Železo a ocel	77 350	112 834	95 410	94 293	92758	78980	84185	89615
170406	Cín	1	3	4	4	3	3	3	3
170407	Směsné kovy	523	466	1 378	1 130	1316	1783	617	521
170409	Kovový odpad znečištěný nebezpečnými látkami	149	2	0	1	2	0	17	10
170410	Kabely obsahující ropné látky, uhelný dehet a jiné nebezpečné látky	1	1	6	8	0	1	1	0
170411	Kabely neuvedené pod číslem 17 04 10	364	264	566	1 006	1376	1292	1904	1680
170503	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	11 372	37 674	6 499	3 079	13500	2185	12403	607
170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	124 815	90 769	103 845	86 001	321076	441872	389456	502100
170505	Vytěžená hlušina obsahující nebezpečné látky					10	0	0	0
170506	Vytěžená hlušina neuvedená pod číslem 17 05 05	136	244	1 235	502	3602	1386	553	0
170507	Štěrka ze	154	332	172	198	356	770	2947	1327

	železničního svršku obsahující nebezpečné látky								
170508	Štěrka ze železničního svršku neuvedený pod číslem 17 05 07	189	8 427	1 803	4 305	2049	292	952	33153
170601	Izolační materiál s obsahem azbestu	84	86	93	204	131	813	1094	85
170603	Jiné izolační materiály, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	24	93	27	136	57	22	21	190
170604	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03	564	969	752	898	938	1160	832	1113
170605	Stavební materiály obsahující azbest	1 521	1 208	2 922	1 432	1483	1566	1560	2267
170801	Stavební materiály na bázi sádky znečištěné nebezpečnými látkami	6	6	13	10	9	13	14	15
170802	Stavební materiály na bázi sádky neuvedené pod číslem 17 08 01	28	18	19	33	20	41	164	91
170901	Stavební a demoliční odpady obsahující rtuť	9				0	0	0	0
170902	Stavební a demoliční odpady obsahující PCB (např. těsnící materiály obsahující PCB, podlahoviny na bázi pryskyřic obsahující PCB, utěsněné zasklené dílce obsahující PCB, kondenzátory obsahující PCB)			8		0	0	0	0
170903	Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů)	289	320	949	123	77	334	90	63

	obsahující nebezpečné látky								
170904	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	10 296	12 635	29 525	33 351	27063	41015	29149	35931
	celkem	319 418	352 252	338 690	358 407	601259	714 443	713 999	832 361
	Z toho NO	16 578	40 855	13 287	6 296	19 989	7 818	19 672	11 609

Zdroj: POH KV, 2016. Krajská databáze o odpadech

Nakládání se stavebními odpady na území Kraje Vysočina je uvedeno v tabulce č. 44. Z uvedených hodnot je zřejmé, že se na zařízeních v kraji zpracovává více odpadů i z jiných krajů.

Tabulka č. 44: Vývoj nakládání se stavebními odpady v Kraji Vysočina

rok	Podíl využitých odpadů (%)	Podíl odstraněných odpadů (%)
2010	84,24	18,50
2011	106,43	8,14
2012	147,81	2,68
2013	182,11	1,51
2014	103,13	0,67
2015	79,96	0,61
2016	107,08	0,80
2017	111,7	0,80

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Při porovnání množství produkováných stavebních odpadů s množstvím stavebním odpadů, které jsou v kraji zpracovávány, je nutné konstatovat, že do kraje je přiváženo poměrně značné množství stavebních odpadů (cca 98 tis. t v r. 2017) z okolních krajů. Rozdíl ukazuje tabulka č. 45.

Tabulka č. 45: Porovnání množství produkováných stavebních odpadů v Kraji Vysočina s množstvím stavebním odpadů, které jsou v kraji zpracovávány

	2010	2011	2012	2 013	2014	2015	2016	2017
produkce v kraji v t	319 418	352 252	338 690	358 407	601259	714443	713999	832356
nakládání v t	301 894	387 084	519 087	492 144	619298	526363	717640	930054
podíl nakládání oproti produkci s odpady v kraji	95%	110%	153%	137%	103%	73,7%	100,5%	111,7%

Zdroj: POH KV, 2016, krajská databáze o odpadech

8. Odpady s obsahem PCB a perzistentních organických znečišťujících látek, odpady s obsahem azbestu

V roce 2016 bylo na území kraje dle zákonné evidence vyprodukováno 2 730,4 t odpadů s obsahem azbestu. Na skládky na území Kraje Vysočina bylo uloženo 995,2 t odpadů

s obsahem azbestu. Lze předpokládat, že v souladu se zákonem o odpadech byl veškerý produkováný azbestový odpad odstraněn skládkováním.

Ostatní specifické odpady nebyly produkovány.

9. Odpadní oleje

Dle údajů z Hodnocení plnění POH KV za rok 2017 byla produkce odpadních olejů 1 159,1 t olejů, dále pod kódem BN30 bylo převzato 0,2 t. Celkem tedy 1,59 tis. t.

Na území kraje nejsou odpady materiálově, ani energeticky využívány. Oleje jsou odváženy ke zpracování (regenerace na paliva) mimo kraj.

10. Odpady ze zdravotnické a veterinární péče

V roce 2017 vyprodukovali původci (zdravotnická, veterinární a podobná zařízení) na území kraje 1 704,74 t odpadů ze zdravotnictví a veterinární péče, z toho bylo 1 551,8 t odpadů nebezpečných.. Velká část 1 660,96 t byla odstraněna spálením v zařízení na území kraje, část (60,7 t) byla uložena na skládky. Jednalo o odpady kategorie ostatní bez infekčních vlastností.

11. Kaly z čistíren odpadních vod

Kaly z čistíren odpadních vod jsou dlouhodobě využívány na zemědělské půdě nebo zpracovávány kompostováním. Vyhláška 437/2016 Sb. o podmínkách použití kalů na zemědělské půdě z roku 2017 stanovila nové požadavky na úpravu kalů a zpřísnila kvalitativní limity na jejich použití. To by mohlo částečně omezit dosavadní využití kalů v zemědělství.

Vývoj produkce kalů (odpad 19 08 05) je ukázán v tabulce č. 46.

Tabulka č. 46: Vývoj produkce kalů z ČOV v Kraji Vysočina

Rok	2014	2015	2016	2017
Kaly z ČOV (t)	6766,8	6903,8	6746,4	6308,9

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

V roce 2017 bylo na území kraje vyprodukováno 6,3 tis.t kalů z ČOV. Veškeré kaly byly využity na zemědělské půdě. Na území Kraje Vysočina se využívají kaly dovezené z okolních krajů (viz tabulka č. 47).

Tabulka č. 47: Porovnání produkce a nakládání s kaly z ČOV v Kraji Vysočina

	2014	2015	2016	2017
produkce v kraji v t	6766,8	6903,8	6746,4	6308,9
Využití na zemědělské půdě	17584,2	22087,9	9268,2	6797,3
podíl % využití na zemědělské půdě	259,9	319,9	137,4	107,7

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

12. Vyhodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady

Podrobné vyhodnocení sítě zařízení určených pro nakládání s odpady na území Kraje Vysočina bylo provedeno v roce 2015 v souvislosti se zpracováním Analytické části nového POH KV. V hodnotící zprávě za rok 2016 je uveden bez bližšího komentáře a charakteristiky jednotlivých zařízení přehled zařízení, která jsou uvedena v registru zařízení (jedná se o zařízení se souhlasem k provozu dle §14 a 33b). Ostatní zařízení nejsou uvedena.

Přehled počtu jednotlivých typů zařízení uvádí tabulka č. 48.

Tabulka č. 48: Přehled zařízení pro nakládání s odpady na území kraje.

Typ zařízení	Počet
Autovrakoviště (demontáž autovraků)	25
Biologická dekontaminace, biodegradace (mimo kompostování)	1
Bioplynová stanice	3
Drtící linka	19
Fyzikálně –chemická úprava	5
Kompostárna (§ 14 odst. 1)	63
Kompostárna (§ 33b odst. 1 – malé zařízení)	114
Rafinace olejů nebo jiný způsob opětovného využití olejů	3
Rekultivace, terénní úpravy	18
Sběr elektroodpadu	2
Sběrné místo autovraku	28
Sběrný dvůr	50
Skládka odpadů	9
Solidifikace	0
Spalovna	5
Třídění odpadu	49
Výkupna, sběrna, sklady odpadů oprávněných osob	172
Zpracování elektroodpadu	6

Zdroj: Hodnocení plnění POH KV, 2018

Skutečný stav zařízení a jejich využitelnosti pro nakládání s odpady v kraji není v současné době znám.

Jen u sběrných dvorů bylo v rámci POH KV evidováno 86 lokalit se sběrným dvorem (53 se souhlasem) nebo sběrným místem zřízeným vyhláškou obce. Dále 11 dotřídňovacích linek na papír a plast, 4 zařízení na zpracování druhotných surovin, 11 skládek atd. Největší rozdíly jsou u kompostáren.

Pro vyhodnocení dostatečnosti kapacit je jen samotný registr vydaných souhlasů nedostačující.

Příloha č. 4

Stav a možností plnění cílů POH KV

V následujícím textu je uveden detailní popis stavu plnění jednotlivých vybraných cílů, pro které je stanoven Akční plán: Popis vychází z dostupných datových zdrojů, které byly uvedeny v úvodu Akčního plánu.

U každého cíle je zhodnoceno jeho plnění a je uveden přehled aktivit, které je vhodné do budoucna realizovat v rámci Akčního plánu.

1. Cíle pro oblast předcházení vzniku odpadů

Hlavní cíl

Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.

Hlavní cíl je doplněn několika dílčími cíli, které jsou zaměřeny na:

- komplexní informační podporu
- zapojení veřejné správy
- podporu nízkoodpadových a inovativních technologií ve výrobní a průmyslové sféře
- informování o dobrovolných nástrojích
- odpady z potravin
- stabilizace produkce složek KO a jejich snižování
- stabilizaci produkce nebezpečných, stavebních, textilních odpadů a odpadů z výrobků ve zpětném odběru
- podporu využívání servisních a charitativních středisek
- prosazování předcházení vzniku odpadů v činnosti kolektivních systémů

K těmto cílům jsou pak navržena opatření, která jsou určena zejména pro veřejnou správu a samosprávu na úrovni kraje a obcí, dále obecně na občany a další vybrané subjekty v Kraji Vysočina. Doba realizace opatření se předpokládá pro období platnosti POH KV.

K plnění cílů je v POH KV uvedeno 10 opatření – viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Opatření pro předcházení vzniku odpadů

Číslo	Název opatření
1	Koordinovaný přístup v oblasti předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina.
2	Podpora informační základny o oblasti předcházení vzniku odpadů v rámci Kraje Vysočina.
3	Podpora a propagace předcházení vzniku odpadů na území samospráv s ohledem na stabilizaci a snižování produkce komunálního odpadu.
4	Informační a technická podpora zajišťující prodloužení životnosti některých výrobků, zajišťující zpětný odběr některých výrobků, vč. přípravy na opětovné využití; zejména v případě oděvů, textilu, obuvi, nábytku, nádobí, koberců, elektrických a elektronických zařízení v rámci Kraje Vysočina.
5	Informační podpora vedoucí ke snižování produkce odpadů z potravin.
6	Informační a technická podpora domácího a komunitního kompostování za účelem podpory snižování produkce biologicky rozložitelných odpadů a ukládání těchto odpadů na skládky.

7	Podpora směřující k propagování informací o předcházení vzniku odpadů v rámci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty „EVVO“ na území Kraje Vysočina.
8	Podpora přístupů zohledňujících udržitelný rozvoj a environmentální aspekty se zaměřením na předcházení vzniku odpadů v rámci veřejné správy (krajská a obecní úroveň).
9	Informační a technická podpora vedoucí ke stabilizaci produkce stavebních a demoličních odpadů.
10	Spolupráce územních samospráv s neziskovým sektorem na propagaci předcházení vzniku odpadů.

Zdroj: POH KV

1.1 Stav plnění cíle

Kraj Vysočina je velmi aktivní v podpoře aktivit na předcházení vzniku odpadů. Cíl stanovený v POH KV je plněn bez výhrad.

Finanční podpora

Na předcházení vzniku odpadů a třídění využitelných složek vypsala Kraj Vysočina grantový program Odpady 2016 s finanční alokací 1,4 mil. Kč. K poskytnutí dotace v plné výši bylo doporučeno 33 žádostí za 1 392 964 Kč. Projekty byly zaměřené na:

- pořízení kompostérů a kompostovacích sil
- pořízení nebo pronájem nádob na opětovné použití textilu
- pořízení velkoobjemových a sběrných nádob na využitelné složky komunálního odpadu
- interiérové nádoby a sady tašek na třídění odpadů
- informování občanů a propagace předcházení vzniku odpadů, opětovném použití a správném třídění odpadů (např. využití výrobků a materiálů vyrobených z recyklovaných materiálů, uspořádání výměnné burzy knih, hraček, oblečení, zelené slavnosti, apod.)
- repasování a opravy stávajících kontejnerů na tříděný odpad
- zpevnění ploch a vybudování kontejnerových stání pro kontejnery/nádoby na tříděný odpad nebo k opětovnému použití

Příjemci dotace:

- obce, městyse a města Kraje.
- podnikatelé - právnické osoby se zaměřením na oblast odpadové hospodářství
- organizace zřizované obcí se zaměřením na odpadové hospodářství

V grantovém programu Odpady 2017 bylo alokováno 3 mil. Kč. Celkem bylo podpořeno 66 žádostí. Hlavním obsahem žádostí byly obdobně jako v roce 2016 informační aktivity, nákup sběrných nádob nebo kompostérů do domácností.

Plnění opatření (č.) – 2, 3, 6, 7, 8

Spolupráce s kolektivními systémy

Na předcházení vzniku odpadů je zaměřena i spolupráce s kolektivními systémy Elektrowin a Asekol. Ve spolupráci s těmito kolektivními systémy uspořádal KÚ Kraje Vysočina v roce 2016 Mezinárodní konferenci příkladů dobré praxe k problematice předcházení vzniku odpadu a opětovnému použití. Od roku 2017 spolupracuje Kraj Vysočina i se společností Ecobat (zpětný odběr a oddělený sběr baterií).

Příklady akcí: Jízda do stanice Recyklace, Baterkománie, Jsem zpět

Environmentální osvěta zaměřená na sociálně znevýhodněné

Recyklohraní

Plnění opatření (č): 2, 3, 4, 7

Další akce

Krajská konference ekologické výchovy pro školní koordinátory EVVO se zaměřením na odpady

Konference příkladů dobré praxe (2018)

Seminář pro zástupce samospráv Dejte odpadům druhou šanci

Plnění opatření (č): 1, 2, 3, 6, 8, 10

1.2 Doporučené činnosti pro další období

Organizace

- Pravidelné setkávání a diskuze s partnery aktivit pro předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina

- Zástupci kraje, obcí, kolektivních systémů, AOS, neziskových organizací, organizací se sociálními a charitativními aktivitami, pracovníci EVVO

Plnění: průběžně dle potřeby

- Vytvoření přehledu aktivit na předcházení vzniku odpadů v Kraji Vysočina (především pro komunální odpady, bioodpady, odpady z potravin, výrobky zpětného odběru, stavební odpady). Přehled aktivit vytvořit pro úroveň veřejné správy a pro úroveň průmyslové sféry.

Plnění: 2019, aktualizace případně v r. 2021 (nový zákon o odpadech)

- koordinace a hodnocení aktivit pro oblast předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina.

Plnění: průběžně

Komunikace

- doplnit a aktualizovat Informace o předcházení vzniku odpadů do krajské komunikační kampaně v oblasti OH při využití standardních komunikačních kanálů

Plnění: od 2019 průběžně

- Rozšířit portál Odpady Vysočiny o oblasti předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina. Obsahové zaměření:

- obecné a průřezové informace o předcházení vzniku odpadů
- popis klíčových aktivit na území Kraje Vysočina;
- příklady dobré praxe z komunální úrovně;
- příklady pro předcházení vzniku odpadů pro různé cílové skupiny (obce, občané, školní, zdravotnická a sociální zařízení, živnostníci, průmysl, apod.);
- propagace a harmonogram aktivit dotýkajících se předcházení vzniku odpadů.

Plnění: 2019, aktualizace průběžně

Informační a vzdělávací podpora

- Prezentace a vyhodnocení aktivit v oblasti předcházení vzniku odpadů na odborných seminářích a konferencích

- výukové semináře pro pracovníky obcí a obecních institucí s tematikou přípravy a realizace opatření pro předcházení vzniku konkrétních skupin odpadů v gesci obcí

- zajištění exkurzí a prezentace příkladů dobré praxe v ČR a příp. zahraničí pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)
- pořádání konference, tematických seminářů, putovních výstav k problematice předcházení vzniku odpadů na území Kraje Vysočina

Plnění: průběžně dle potřeby

- Vytvoření vhodných informačních a osvětových materiálů v oblasti předcházení vzniku odpadů pro jednotlivé cílové skupiny a zajistit zveřejnění a vhodnou distribuci materiálů
 - Zpracování příručky pro obce, jak prakticky aplikovat téma předcházení vzniku odpadů (např. používání opakovaně použitelného nádobí při různých akcích realizovaných obcí či na obecním (veřejném) prostranství/pozemku; zapojování lokálních médií, umělců apod. do osvětových kampaní).
 - Zpracování příručky, jak prakticky aplikovat předcházení vzniku odpadů do různých institucí především zřizovaných obcemi (školská zařízení, zájmová zařízení, domovy pro seniory apod.).
 - Zpracování informačních materiálů pro spotřebitele, jak předcházet vzniku potravinových odpadů
 - Zpracování příručky, jak prakticky předcházet vzniku potravinových odpadů v obci/kraji a v institucích zřizovaných obcemi/kraji (školská zařízení, domovy pro seniory, ...);
 - Zpracování příručky, jak prakticky předcházet vzniku odpadů v rámci obecních úřadů.

Plnění: jednorázově dle potřeby

Úřad a příspěvkové organizace kraje

- Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů při běžném výkonu veřejné správy včetně chodu kanceláří, budov a zařízení, při jednání a různých akcích pořádaných krajem
 - Aktualizace a doplnění vnitřní směrnice o nové trendy
 - Vzdělávání zaměstnanců úřadů a krajských organizací
 - Doplnění a údržba systému třídění a následného nakládání s odpady v úřadu a krajských organizacích

Plnění: průběžně

Ostatní aktivity

- Ověření možností na propojení sociálního sektoru a odpadového sektoru v otázce sběru a využití upotřebených věcí na území Kraje Vysočina.

Plnění: dle potřeby

- Ověření možností odebírání opotřebeného a použitelného zboží/výrobků v rámci stávající struktury obecních systémů (mobilních svozy odpadů, sběr v rámci sběrných dvorů), vč. možnosti ověření zapojení zájmových a neziskových organizací;

Plnění: dle potřeby

- Setkání krajů – výměna zkušeností, tvorba materiálů pro předcházení vzniku odpadů
- Podpora spolupráce s Potravinovou bankou Vysočina, o.s.- revize dohody s krajem, rozvoj možnosti podpory

Plnění: jednorázově (2019-20), dále průběžně dle potřeby

Finanční podpora

- Finanční podpora některých aktivit obcí a dalších organizací z grantového programu Fondu Vysočiny (např. kompostéry, informační aktivity apod.)

Plnění: každoročně

2. Cíle pro oblast nakládání s odpady

V následujícím textu jsou popsány krajské cíle pro vybrané skupiny odpadů, jak byly uvedeny v Akčním plánu.

2.1. Komunální odpady (včetně živnostenských)

Cíl 1: Zavedení tříděného sběru minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů.

Cíl 2: Zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností (a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností) na nejméně 50 % do r. 2020 (postupné cíle – 2016 – 46 %, 2018 – 48 %)

Cíl 3: Zvyšování informovanosti o obecním a krajském systému pro nakládání s komunálními odpady

Cíl 6: Podpora zavedení systému společného nakládání s komunálními a živnostenskými odpady v obcích

Krajské zásady

- Zachování samostatného komoditního sběru pro papír, plasty (směs), sklo (čiré a barevné), kovy, případně další komodity (nápojový karton, textil).
- Nádobový sběr ve veřejné sběrné síti pro papír, plasty, sklo (příp. nápojové kartony). Sběr kovů ve sběrných dvorech/sběrných místech určených obcí
- Vlastnictví sběrné sítě obcemi (možno využít kombinaci s bezplatným užitím od AOS)
- Pytlový sběr je pouze doplňkovým způsobem sběru papíru, plastů, nápojových kartonů. Náhrada nádobového způsobu sběru je možná v případě malých obcí s většinovým podílem obyvatel žijících v rodinných domech.
- Ostatní způsoby sběru (sběrné dvory/sběrná místa, školní sběry, příležitostné sběry) jsou doplňkovým způsobem sběru.
- Sběr prostřednictvím privátních výkupen odpadů není podporovaným prvkem odpadového hospodářství (dále také „OH“) zejména z důvodu nestability provozu těchto zařízení (závisí na vývoji trhu s druhotnými surovinami).
- Úprava (roztřídění) směsného komunálního odpadu nenahrazuje oddělený sběr využitelných složek komunálních odpadů.
- Využití spolupráce se systémem zpětného odběru a využití obalových odpadů AOS.
- Obce zajišťují samy nebo prostřednictvím oprávněných osob (na základě jasně definované smlouvy) předání tříděných odpadů do zařízení, které vyrábí z odpadů druhotnou surovinu (dotřídňovací linka), nebo do zařízení, které odpady přímo zpracovává

do konečných výrobků. Obce mají informace, v kterém konkrétním zařízení je jimi produkováný odpad zpracován.

- Obce v rámci meziobecní spolupráce spolupracují při společné organizaci odděleného sběru KO (nebo celém systému nakládání s KO) za účelem zvýšení efektivity celého systému a jeho ekonomické udržitelnosti.
- Obce jako původci odpadů zařazují pro potřeby zákonné evidence tříděný odpad, získaný v rámci odděleného sběru jako komunální odpady (s obsahem obalové složky), tj. skupina 20 Katalogu odpadů, ve všech částech sběrného systému.
- Poskytnutí možnosti zapojení právníkům osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání produkující odpad podobný komunálnímu do systému nakládání s odpady v obci (pokud jej má obec zavedený)
- Stanovení systému nakládání s živnostenskými odpadů v rámci obecního systému nakládání s KO (systém a rozsah sběru odpadů, způsob zpoplatnění apod.)

Směrná část POH KV uvádí při dodržení zásad tato základní opatření:

- Zajištění dostatečně dostupné, kvalitní a dlouhodobě udržitelné sběrné sítě pro sběr recyklovatelných odpadů min. papíru, plastů, skla a kovů pro občany a další účastníky systému nakládání s odpady v obcích
- Zvýšení účinnosti odděleného sběru a míry recyklace papíru, plastů, skla a kovů z komunálních odpadů
- Zajištění dostatečné sítě zařízení na úpravu (dotřídění) papíru a plastů z odděleného sběru komunálních odpadů

2.1.1. Stav plnění cílů

Cíl 1

Zákonná povinnost odděleného sběru papíru, plastů, skla a kovů v obcích byla zavedena od počátku r. 2015. Podle Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 je uvedena, že je cíl plněn částečně. Je však potřeba poznamenat, že zpracovatel Hodnocení vycházel s dat za rok 2014, novější údaje nejsou uvedeny. Při doplnění údajů do r. 2017 je možné konstatovat, že cíl je plněn bez výhrad.

Obce mají většinou vytvořené systémy na sběr všech komodit, které jsou zakotveny v obecních vyhláškách. Výnos některých komodit je ale zanedbatelný – v případě kovů převládá stále sběr přes výkupny, které ale řada obcí nezačleňuje do svého obecního systému OH.

Obce Kraje Vysočina patří mezi obce s nejlépe vybavenou sběrnou sítí. V r. 2016 bylo na území kraje instalováno téměř 22 tis. sběrných nádob, hustota sběrné sítě se pohybovala kolem 82 obyvatel/sběrné místo. V rámci kraje není tedy nutné dále investovat do masivního nákupu sběrných nádob. Je ale nutné optimalizovat jejich rozmístění v obcích s ohledem na donáškové vzdálenosti tak, aby jednotlivá stanoviště byla co nejlépe využívána.

V posledních letech je nabízen obcím systém sběru door to door, kdy jsou malé sběrné nádoby umísťovány k nemovitostem pro jednotlivé domácnosti. Tento systém je často doprovázen zaváděním různých motivačních slev z poplatku pro občany. Systém může být funkční v malých obcích, kde je nedostatek veřejných sběrných míst nebo velmi nízká úroveň třídění odpadů. Je ale nutné jej vždy realizovat v komplexu dalších opatření (sběr bioodpadu, snížení frekvence svozu SKO apod.), systém také neznamená zrušení veřejných sběrných míst a rovněž tak není vhodný pro sběr všech tříděných komodit. Samotný systém

má vyšší provozní náklady. Je potřeba si také uvědomit, že není vhodný do bytových domů a sídlišť, takže pro větší obce a města není univerzálně použitelný.

Obce KV mají většinou uzavřenou smlouvu s EKO-KOM, a.s. (686 obcí s 507 214 obyvateli – r. 2017). Využívají také bezplatné výpůjčky sběrných nádob na doplnění nebo rekonstrukci sběrné sítě.

Cíl 2

Postup pro výpočet indikátoru, kterým se hodnotí míra recyklace papíru, plastů, skla a kovů v KO, nebyl doposud MŽP stanoven. Výpočet použitý v Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 uvádí míru recyklace jako účinnost tříděného sběru v hodnotě 38,4 %. Jiný způsob výpočtu byl ovšem zvolen v POH KV, kdy byla míra recyklace stanovena pro rok 2015 na 47 %.

Nelze tedy s určitostí říci, zda je cíl plněn či neplněn. Je nutné provést aktualizaci propočtů podle obou metod.

Je ale potřeba konstatovat, že Kraj Vysočina patří dlouhodobě mezi kraje s nejlepším výkonem tříděného sběru v ČR. Množství vyříděných komunálních (a obecních obalových) odpadů neustále narůstá. V r. 2017 vyřídil každý průměrný občan 72,7 kg papíru, plastů, skla, nápojových kartonů a kovů (52 kg bez kovů). Nárůst oproti roku 2015 byl 13 % (16 % bez kovů). Celkové množství vyříděných odpadů z obcí za rok 2017 bylo 36,9 tis. t.

Nejsou k dispozici žádné informace o zapojování živnostníků do obecních systémů OH, byť je to jedno z opatření pro dosažení cíle 2.

Dalším opatřením je zajištění dostatečné sítě dotřídňovacích linek na úpravu papíru a plastů z odděleného sběru. V Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 je uveden pouze počet zařízení. Z přehledu ale není jasné, o jaká konkrétní zařízení se jedná. Poslední revize zařízení byla provedena v r. 2015 v souvislosti s tvorbou POH KV. S ohledem na očekávaný nárůst tříděných odpadů z obcí je nutné znát stav zařízení v kraji a případné projekty související s výstavbou nebo rekonstrukcí zařízení.

Cíl 3

Součástí opatření na plnění tohoto cíle je také zvýšení aktivní účasti obyvatel na třídění KO a to prostřednictvím dlouhodobých informačních kampaní, vzdělávání zastupitelů obcí a pravidelného informování obyvatel. Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracuje s AOS a kolektivními systémy. Ve společných projektech jsou také komunikační aktivity ve formě soutěží pro obce, venkovních akcí, tištěných materiálů, polepů svozových automobilů a MHD, tašek na třídění v domácnostech apod. Aktivity posledních let jsou uvedeny v přehledu:

Aktivity kraje v projektu se spol. EKO-KOM, a.s.

- Soutěž obcí My třídíme nejlépe + finanční dary výhercům,
- Spolufinancování semináře Dejme odpadům druhou šanci
- Putovní výstavy Hierarchie nakládání s odpady (2015) a Recyklovaná móda (2016) (bezplatně zájemcům k zapůjčení)
- 2018 Infokampaň zaměřená na sociálně znevýhodněné rodiny (288 rodin – školní pomůcky a infomateriály v barvách tříděných komodit v krajském batůžku)

Aktivity kraje v projektech se spol. ASEKOL, ELEKTROWIN, Ecobat

- Mezinárodní konference k opětovnému použití a předcházení vzniku odpadů (2.pol. dubna 2016/2018)
- Jízda do stanice Recyklace
- Recyklujeme s hasiči – finanční dary výhercům
- 2018 Bateriaťonanie (zapojení krajského + 20 pověřených úřadů obcí II)
- Letní dovádění s Vysočinou (8x neděle o prázdninách výukový program Ekokomu a Elektrowinu)

Informování a komunikace v OH je částečně odvozena od koncepce EVVO pro Kraj Vysočina (strategické cíle 3, 4, 6).

Přesto ale není pro odpady vytvořena jednoznačná komunikační strategie, která by zohledňovala potřebné kroky v realizaci jednotlivých opatření k plnění cílů POH KV, zejména pak pro oblast komunálních odpadů., kde je úspěšnost založena na participaci široké veřejnosti, obcí a dalších cílových skupin.

Cíl 6

Kraj nemá k dispozici žádné údaje o zapojení živnostníků do obecních systémů nakládání s odpady.

2.1.2. Doporučené činnosti pro další období

Sběrná síť

- Vyhodnocení sběrné sítě povinných (papír, plast, sklo, kovy, nápojový karton) a dalších komodit (textil, oleje) v obcích kraje
 - Agregované datové výstupy pro komodity papír, plast, sklo, kovy, nápojový karton od AOS EKO-KOM – údaje za kraj a podle území ORP (počet obcí/obyvatel se sběrem dané komodity, počet sběrných nádob podle komodit, hustota sběrné sítě v počet obyvatel/sběrné místo, počet sběrných dvorů/sběrných míst, výkupen, ostatní způsoby sběru)
 - Zjišťovací šetření u obcí (např. ve spolupráci se svozovými firmami, DSO apod.)
- Příručky a informační materiály na spolupráci obcí při sdílení sběrných dvorů (využití sběrného dvora jiné obce), zapojení výkupen do systému OH obce (s využitím metodických pokynů MŽP a dalších zdrojů)

- Zpracování jednoduchých příruček a jejich zveřejnění a distribuce do obcí

Plnění: dle potřeby

Síť dotřídňovacích linek na úpravu papíru, plastů

- Revize kapacity a vybavenosti dotřídňovacích linek na úpravu papíru a plastů zejména z komunálních sběrů a dalších zařízení na úpravu recyklovatelných komunálních odpadů (výkupny apod.)
 - Zjišťovací šetření v konkrétních zařízeních na území kraje dle registru zařízení (kapacita plánovaná, skutečná, vybavenost zařízení, zpracovávané odpady, možnosti odbytu apod.)

Plnění: jednorázově, opakovat cca 1x 2 roky

- Pravidelná kontrola zařízení

Plnění: průběžně

Zapojení živnostníků

- Vytvoření příručky pro obce o možnosti zapojení živnostníků do systému OH obce (s příklady dobré praxe), zveřejnění a distribuce do obcí

Plnění: jednorázově

Komunikace a informační podpora

- Vyhodnocení postojů obyvatel a samospráv obcí Kraje Vysočina k systému OH (využití pro přípravu komunikační strategie a hodnocení účinnosti komunikačních kampaní)

Plnění: jednorázově, dále doporučeno 1x 2 roky

- Realizace krajské komunikační kampaně (s využitím spolupráce s AOS, KS apod.) zaměřené na činnosti dle hierarchie předcházení s odpady

Plnění: každoročně

- Prezentace stavu a vývoje OH v oblasti třídění a recyklace KO, výměna zkušeností na odborných seminářích a konferencích
 - semináře pro zástupce samospráv obcí a odborné pracovníky obcí
 - zajištění exkurzí a prezentace příkladů dobré praxe v ČR a příp. zahraničí pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)

Plnění: dle potřeby, průběžně

Finanční podpora

- Podpora optimalizace sběrné sítě v obcích z Fondu Vysočiny
 - Podpora projektů optimalizace sběrné sítě v obcích s cílem zlepšit využití sběrné sítě a zvýšit výkon tříděného sběru, zefektivnit náklady (náklady na projekt odvozené od počtu obyvatel, nejedná se o nákup sběrných nádob)

Plnění: dle potřeby

- Podpora informačních a komunikačních aktivit obcí v oblasti OH z Fondu Vysočiny

Plnění: každoročně

2.2. Směsný komunální odpad

Cíl 4: Významné omezení skládkování směsného komunálního odpadu a jeho využití (zejména energetické) ve vhodných zařízeních

Cíl 5: Snížení produkce směsných komunálních odpadů

S ohledem na zákaz skládkování od r. 2024 se jedná o zásadní strategické cíle, které mají zásadní vliv i na plnění cíle na omezení skládkování BRKO v r. 2020.

Ve směrné části POH KV jsou uvedeny zásady pro realizaci opatření k plnění cílů.

Zásady

- Sběr SKO od obyvatel je zajišťován v obcích ve vhodných sběrných nádobách typicky s horním výsypem. Nádoby by měly být ve vlastnictví obcí, případně majitelů nemovitostí. Sběrné nádoby, umístěné na veřejných prostranstvích by měly být umístovány na zpevněných plochách s dobrým přístupem pro obsluhu nádob. Nedoporučuje se budování uzavřených přístřešků, které často vedou ke vzniku skládek v okolí sběrných nádob.
- Úprava směsných komunálních odpadů jejich roztříděním a dalšími procesy (např. mechanicko-biologická úprava) není využitím, nenahrazuje oddělený sběr recyklovatelných složek KO, ani biologicky rozložitelných složek, ani dalších složek komunálních odpadů sbíraných odděleným sběrem.

- Od roku 2024 platí zákaz skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovatelných a využitelných odpadů.
- Pro efektivní přepravu směsných komunálních odpadů do vhodných zařízení na jeho využití je nutné využít logistickou síť překládacích stanic.
- Překládací stanice by měly být v majetku obcí nebo jejich svazků či jiných uskupení (např. obchodních společností vlastněných obcemi).
- Směsný komunální odpad bude v maximální míře energeticky využíván na odpovídajících zařízeních, která splňují parametry zařízení pro energetické využívání odpadů (dále také „ZEVO“).
- Podporovat budování odpovídající efektivní infrastruktury nutné k zajištění využití odpadů včetně směsného komunálního odpadu.
- Nepodporovat výstavbu dalších skládek komunálních odpadů.

Opatření

1. Omezení produkce směsných komunálních odpadů
2. Zajištění dostatečné sítě zařízení k přepravě a následnému energetickému využití SKO

2.2.1. Stav plnění cílů

Cíl 4

V Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 nebyl cíl posuzován. Přitom údaje o produkci SKO v Kraji Vysočina jsou k dispozici, stejně tak jako údaje o způsobu nakládání s těmito odpady. Vzhledem k tomu, že cíle pro SKO mají vazbu na plnění cílů pro bioodpady, kde je cílová hodnota stanovena pro rok 2020, není možné tvrdit, že zhodnocení cíle není s ohledem na rok 2024 relevantní.

Pokud se zhodnotí dostupné údaje, tak i přes pokles produkce SKO se způsob nakládání s ním nijak zásadně nezměnil a více než 98 % SKO se i nadále skládá. Cíl tedy není plněn.

Pro zajištění splnění cíle chybí v kraji potřebná zařízení. Právě řešení nakládání s SKO bylo klíčovým tématem projektu Kraje Vysočina a obcí ISNOV. Díky řadě studií a dalších činností byly variantně posouzeny možnosti vybudování ZEVO na území kraje, což se v současné době jeví jako nereálné. Reálnou variantou je přeprava odpadů do vhodných ZEVO na území jiných krajů (především SAKO Brno). Podmínkou pro zajištění využití SKO v takových zařízeních je efektivní přeprava SKO a dalších odpadů na větší vzdálenosti s využitím překládacích stanic. Projekt na překládací stanice je rovněž součástí ISNOV.

V současné době jsou však aktivity měst, svazků obcí a obcí roztržštěné, není jasná další úloha SOV (Sdružení obcí Vysočiny), které mělo být sjednocující organizací. Stejně tak není vyjasněná role Kraje Vysočina při podpoře společného řešení.

Cíl 5

Z dat uvedených v Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 je zřejmé, že celková evidovaná produkce SKO v posledních letech kolísá. Pokles je ale zaznamenán u produkce SKO z obcí. Zde skutečně dochází ke snižování produkce – mezi lety 2015 a 2016 o cca 2 %.

Cíl je tedy plněn, i když pokles není nijak zásadní a rozhodně neodpovídá nárůstu vyříděných využitelných KO a bioodpadů.

Na podporu plnění cíle jsou zaměřeny také všechny aktivity cílů 1, 2, 3, 6 (viz předchozí kapitola).

2.2.2. Doporučené činnosti pro další období

S plněním cílů pro SKO souvisí všechny doporučované činnosti pro cíl 1, 2, 3 a 6

Zhodnocení stavu komunálního OH

- Benchmarking (porovnání) výkonů tříděného sběru využitelných komunálních odpadů včetně bioodpadů, produkce SKO v obcích dle ORP a velikostních skupin. Porovnání s velikostními skupinami v kraji, ČR.
- Hodnocení nákladovosti OH obcí se zaměřením na hlavní položky OH – SKO, tříděný sběr, bioodpady, sběrné dvory apod. Porovnání v rámci ORP a velikostních skupin. Porovnání s velikostními skupinami v kraji, ČR
 - Odborná studie

Plnění: jednorázově, aktualizace doporučena 1x 2 roky
- Zhodnocení sítě zařízení pro nakládání s SKO na území kraje a v okolních krajích (odborná studie)
 - Sklárky (skutečné kapacity, životnost sklárky)
 - Překládací stanice (kapacity, vybavení, druhy odpadů) a záměry projektů
 - ZEVO a další technologie a záměry projektů

Plnění: jednorázově, aktualizace 1 x 2 roky

Podpora spolupráce obcí

- Jednání s obcemi, městy, SOV a dalšími uskupeními obcí o možnostech dosažení cílů POH KV s cílem nalézt optimální řešení i s ohledem na předpokládaný vývoj legislativy
- Plnění: dle potřeby (doporučeno min. 1x ročně ve vazbě na hodnocení plnění cílů POH)*

Finanční podpora

- Zpracování projektové dokumentace na překládací stanici odpadů ve vlastnictví obcí nebo jimi vlastněných organizací s podporou Kraje Vysočina (i retrospektivní podpora na již připravované projekty). Stanice musí být v souladu s POH KV
- Plnění: dle potřeby*

2.3. Bioodpady

Cíl 7: Zavedení a/nebo rozšíření odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů v obcích.

Cíl 8: Rozvoj infrastruktury k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů

Cíl 9: Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na sklárky

V směrné části POH KV jsou uvedeny zásady pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a BRKO.

Zásady:

- Zavedení odděleného sběru bioodpadů rostlinného původu v obcích, který zahrnuje odpad z domácností (především ze zahrad rodinných domků) a odpad z údržby veřejné zeleně. Systém stanovit obecně závaznou vyhláškou obce OZV).
- Oddělený sběr dalších druhů bioodpadů (včetně živočišných) je možný pouze ve vazbě na vhodné zařízení v regionu, které dokáže zajistit hygienizace odpadů a další nakládání s nimi. V případě sběru bioodpadů také živočišného původu je nutné upravit podmínky sběru s ohledem na bezpečnost, ochranu lidského zdraví a hygienu.
- Zvolený systém a rozsah sběru musí vycházet z kvalitativních a kvantitativních požadavků koncových zpracovatelů bioodpadů z dané obce.
- Obec je odpovědná zajistit využití sebraných bioodpadů na vhodných zařízeních především s vazbou na regionální zemědělskou výrobu při využití kompostů a dalších vhodných produktů ze zpracování bioodpadů.
- Mechanicko-biologická úprava a energetické využití biologicky rozložitelné složky obsažené ve směsném komunálním odpadu nenahrazují povinnost obce zavést systém odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů a jejich následné využití.
- Důsledná podpora prevenčních opatření – domácí kompostování a využívání komunitních kompostáren pro zpracování a využití vhodných rostlinných zbytků.
- Podporovat rozvoj infrastruktury pro sběr a zpracování bioodpadů s ohledem na využitelnost výstupních produktů ze zařízení a využitelnost zařízení pro komunální bioodpady. Základní infrastruktura pro sběr bioodpadů (sběrné nádoby, velkokapacitní kontejnery, dovybavení sběrných dvorů apod.) bude majetkem obcí/sdružení obcí (nebo jiných vhodných uskupení obcí. Obce/sdružení obcí mohou také vlastnit zařízení pro zpracování bioodpadů „malá“ zařízení dle §33b zákona o odpadech, kompostárny jako zařízení podle § 14 zákona o odpadech).

Opatření

1. Zavedení a/nebo rozšíření odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů v obcích
2. Zvýšení aktivní účasti obyvatel na odděleném sběru bioodpadů a nakládání s rostlinnými zbytky z obce
3. Zajištění dostatečné sítě zařízení pro nakládání s odděleně sbíranými bioodpady

2.3.1. Stav plnění cílů

Cíl 7

Obce v kraji Vysočina patří mezi nejaktivnější v ČR, co se týče odděleného sběru bioodpadů. Systémy sběru byly zaváděny v řadě obcí již před rokem 2015, kdy začala platit zákonná povinnost. Způsoby sběru bioodpadů v obcích a jejich rozsah byly naposledy hodnoceny při zpracování Analytické části POH KV (stav za rok 2014). V současné době kraj nedisponuje žádnými údaji o rozšíření sběru bioodpadů v obcích.

Cíl je dle Hodnocení za rok 2016 plněn s výhradami. Lze předpokládat, že všechny obce plní zákonné povinnosti a systém mají stanovený v obecně závazné vyhlášce.

Systém je v řadě obcí doplněn domácím (případně komunitním) kompostováním. O rozšíření domácího kompostování svědčí i trvalá poptávka města obcí po domácích kompostérech, které byly podporovány v minulých letech z Fondu Vysočiny.

Je ale nutné provést šetření a zjistit skutečný stav sběru bioodpadů.

Nástrojem pro rozšíření odděleného sběru bioodpadů a rovněž tak domácího kompostování pro předcházení vzniku odpadů je kvalitní informační kampaň. Je potřeba do krajské kampaně začlenit pravidelné informování o nakládání s bioodpady.

Cíl 8

Dostatek kapacit byl konstatován již v r. 2015 při zpracování POH KV.

V Kraji Vysočina je podle Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 dostatek zařízení ke zpracování bioodpadů za účelem jejich dalšího využití (171 kompostáren, 113 malých zařízení). Zařízení nejsou ale dále hodnocena z pohledu kapacity, technologického vybavení a kvality výstupů, které by měly být použitelné na zemědělskou půdu. Důležitým kritériem je také možnost a schopnost technologie zpracovávat kaly z čištění odpadních vod, pro které se zpřísnil režim pro použití na zemědělské půdě.

Ve směrné části POH KV je v rámci opatření k zajištění dostatečné sítě zařízení pro nakládání s bioodpady jedním z nástrojů zpracování odborných studií, které vyhodnotí stav provozovaných zařízení na území kraje včetně komunitních kompostáren. Revize zařízení byla provedena v rámci výzkumného projektu Ochrana vod – Pilotní ověření – management využití kompostu vyrobeného z odpadu na zemědělských plochách v oblastech ochrany vod, který probíhal v období 9/2017-8/2018, který zpracovala Agentura ZERA pro potřeby Kraje Vysočina.

V rámci projektu bylo zjištěno, že je na území kraje provozováno 59 (55) kompostáren §14, 120 malých kompostáren §33, 36 kompostáren dle §10. Většinou se jedná o kompostárny do 1500 t/rok. Zpracování bioodpadů probíhá také v bioplynových stanicích (3). V rámci průzkumu byly revidovány i sběrné dvory, ve kterých jsou sbírány bioodpady (52, z toho 15 sbírá BRKO). Kapacita kompostáren byla stanovena na 93,3 tis. t bioodpadů za rok. Kapacita bioplynových stanic zpracovávajících bioodpady je cca 18,3 tis. t/rok. Celková kapacita všech těchto zařízení se pohybuje kolem 112 tis.t/rok, což převyšuje stávající evidovanou produkci odděleně sbíraných bioodpadů. Část kompostáren (25 %) není provozována kvalitně.

V rámci kraje nejsou zatím realizována žádná konkrétní opatření na podporu využití kompostů na zemědělské půdě.

Cíl 9

Cíl není dlouhodobě plněn. Podíl skládkovaných BRKO se sice postupně snižuje, ale potvrzuje se, že pro plnění cíle je zásadní vyřešit využití SKO a objemných odpadů, které obsahují významný podíl BRKO.

Činnosti spojené s podporou dosažení tohoto cíle jsou totožné s činnostmi uvedenými pro SKO a pro bioodpady. Je potřeba si uvědomit, že další cíl pro omezení skládkování BRKO je stanoven na rok 2020. Je tedy nutné řešit využití SKO co nejdříve a to bez ohledu na zákaz jeho skládkování od r. 2024.

2.3.2. Doporučené činnosti pro další období

Sběrná síť v obcích

- Vyhodnocení sběrné sítě pro oddělený sběr bioodpadů v obcích Kraje Vysočina (odborná studie). Studie bude sloužit i jako podklad pro případnou finanční podporu obcí v této oblasti.
 - Zhodnocení způsobů sběru (sběrné nádoby, pytle, velkoobjemové kontejnery, sběrní dvory, sběrná místa apod.) jednotlivých druhů bioodpadů (ze zahrad, z domácností, z veřejné zeleně) s ohledem na její účinnost

- Zhodnocení opatření k předcházení vzniku bioodpadů v obcích (domácí kompostování, komunitní kompostování)
- Lze spolupracovat s AOS – agregovaná data podle velikostních skupin obcí a území ORP za Kraj
- Zjišťovací šetření v obcích

Plnění: jednorázově, opakovat 1x2 roky (součást studie na hodnocení stavu sběrné sítě a ostatních zařízení)

Podpora sítě zařízení pro zpracování bioodpadů

- Aktualizace přehledu zařízení a jejich kapacit pro zpracování bioodpadů (i z hlediska vhodnosti pro zpracování kalů z ČOV) na území Kraje Vysočina

Plnění: jednorázově, následně 1x 2-3 roky

- Zhodnocení možností a nástrojů na podporu odbytu kompostu a dalších výstupů ze zařízení

Plnění: od r. 2020 průběžně

- Podpora vzorových zařízení na kompostování bioodpadů s cílem propagovat správné technologické postupy vedoucí k dosažení vysoké kvality kompostů, které jsou aplikovány do půdy

- Vytipování několika vhodných zařízení pro využití na exkurze, poradenství apod.
- Informační, příp. finanční podpora zařízení

Plnění: od r. 2020 průběžně dle potřeby

- Kontrola provozu zařízení na zpracování bioodpadů (včetně těch v areálech skládek) s cílem zamezit skládkování bioodpadů

Plnění: průběžně

Komunikace a informační podpora

- Vyhodnocení účasti obyvatel na třídění bioodpadů a domácím, komunitním kompostování, vyhodnocení postojů samospráv obcí
 - Součást celkového průzkumu postojů obyvatel a obcí

Plnění: jednorázově, dále 1x 2 roky

- Začlenění témat nakládání s bioodpady do celokrajské komunikační kampaně

Plnění: každoročně

- Prezentace výsledků nakládání s bioodpady, výměna zkušeností na odborných seminářích a konferencích

- semináře pro zástupce samospráv obcí a odborné pracovníky obcí
- zajištění exkurzí a prezentace příkladů dobré praxe v ČR a příp. zahraničí pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)

Plnění: průběžně dle potřeby

Finanční podpora

- nákup domácích kompostérů do obcí z Fondu Vysočina

Plnění: každoročně, dle potřeby

- podpora na vytvoření a propagaci vzorových zařízení na zpracování bioodpadů z Fondu Vysočina
Plnění: 2020, 2021
- podpora informačních aktivit k nakládání s bioodpady včetně prevenčních činností z Fondu Vysočina
Plnění: každoročně

2.4. Obaly a obalové odpady

Cíl 15: Podpora dosažení požadované míry recyklace a využití obalových odpadů.

Cíl podporuje dosažení celorepublikových cílů pro recyklaci a využití odpadů z obalů, které jsou závazné pro povinné osoby podle zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

Kraj a obce mohou spolupracovat na zajištění sítě míst zpětného odběru, následné recyklaci obalů a informování občana – spotřebitele o správném nakládání s použitými obaly v rámci obecních systémů sběru a nakládání s odpady.

Ve směrné části POK KV jsou uvedeny zásady:

- Rozvoj spoluúčasti a spolupráce s povinnými osobami ze zákona o obalech prostřednictvím autorizovaných obalových společností (AOS) podle principu „znečišťovatel platí“ a „rozšířené odpovědnosti výrobce“, na zajištění sběru (zpětného odběru) a využití obalové složky komunálních odpadů při zachování integrovaného systému nakládání s komunálními a obalovými odpady
- Zachování a rozvíjení dostupnosti sítě odděleného sběru recyklovatelných komunálních odpadů včetně jejich obalové složky
- Rozsah a způsob sběru recyklovatelných komunálních a obalových odpadů komunikují a spoluvytváří obce v součinnosti s povinnými osobami (AOS) s ohledem na technické, ekonomické a územní možnosti a podmínky a aktuální legislativní rámec.

Opatření:

1. Zajištění dostatečně dostupné, kvalitní a dlouhodobě udržitelné sběrné sítě pro sběr (zpětný odběr) recyklovatelných komunálních a obalových odpadů

2.4.1. Stav plnění cíle

Celorepublikový cíl je plněn, stejně tak krajský cíl je plněn bez výhrad. Obce Kraje Vysočina jsou dlouhodobě zapojené do systému zpětného odběru a využití odpadů z obalů, provozovaného autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. (více než 97 % obcí, více než 99 % obyvatel Kraje Vysočina). Ve spolupráci s AOS rozšiřují sběrnou síť, informují obyvatele formou komunikačních kampaní a využívají další typy projektů na zlepšení systému tříděného sběru komunálních a obalových odpadů.

Kraj Vysočina spolupracuje s AOS EKO-KOM, a.s. od r. 2004. Spolufinancuje různé činnosti v rámci společného projektu Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky.

2.4.2. Doporučené činnosti pro další období

Sběrná síť (místa zpětného odběru)

- Doplnění sběrných prostředků na interiérová veřejná místa (objekty obcí, kraje) pro oddělený sběr využitelných KO a použitých obalů
 - Nákup vhodných sběrných prostředků nebo využití nabídky AOS, a instalace v objektech kraje

Plnění: průběžně dle potřeby

2.5. Vybrané výrobky (odpadní elektrická a elektronická zařízení, baterie a akumulátory)

Cíl 16: Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.

Cíl č. 17: Podpora zvyšování úrovně tříděného sběru odpadních přenosných baterií akumulátorů

Cíle podporují dosažení celorepublikových cílů pro zpětný odběr, recyklaci a využití odpadních elektrozařízení a odpadních baterií, které jsou závazné pro povinné osoby dle zákona o odpadech.

Kraj a obce mohou spolupracovat na zajištění sítě míst zpětného odběru a informování občana – spotřebitele o způsobech zpětného odběru a aktivitách v oblasti předcházení vzniku odpadů z elektrozařízení.

Ve směrné části POK KV jsou uvedeny zásady:

- Zachování a rozvíjení spoluúčasti a spolupráce s povinnými osobami (výrobci a dovozci) podle principu „znečišťovatel platí“ a „rozšířené odpovědnosti výrobce“, na zajištění sběru (zpětného odběru) a využití příslušných složek komunálních odpadů (elektrozařízení, přenosné baterie a akumulátory a pneumatiky).
- Zachování a rozvíjení dostupnosti sítě sběru pro vybrané výrobky (zpětný odběr elektrozařízení, přenosné baterie a akumulátory a pneumatiky) v obcích a u dalších subjektů.
- Rozsah a způsob sběru vybraných výrobků (zpětný odběr elektrozařízení, přenosné baterie a akumulátory a pneumatiky) komunikují a spoluvytváří obce v součinnosti s povinnými osobami a s ohledem na technické, ekonomické a územní možnosti a podmínky a aktuální legislativní rámec. Využívání nástrojů pro spolupráci s povinnými osobami vyplývající ze zákona.
- Zlepšení ochrany životního prostředí ze strany všech subjektů zapojených do životního cyklu elektrozařízení.

2.5.1. Stav plnění cílů

Cíl 16

Celorepublikový cíl je plněn, stejně tak krajský cíl je plněn bez výhrad. Obce Kraje Vysočina dlouhodobě spolupracují s kolektivními systémy, které zastupují výrobce. Jsou to především Asekol, s.r.o., Elektrowin, a.s., Rema, a.s., Ekolamp, s.r.o.

Kolektivní systémy vytvářejí síť míst zpětného odběru a to i ve spolupráci s obcemi (sběrné dvory, sběrná místa určená obcí, sběrné nádoby na území obce). Obdobně jako v případě AOS společně informují obyvatele formou komunikačních kampaní a využívají další typy projektů na zlepšení systému zpětného odběru.

Kraj Vysočina spolupracuje s kolektivními systémy Asekol a Elektrowin na společných projektech, jejichž součástí je rozvoj sběrné sítě a především informování obyvatel o zpětném odběru a využití elektrozařízení včetně prevenčních aktivit.

Cíl 17

Cíl nebyl pro nedostatek údajů posuzován. Na území kraje spolupracuje s obcemi především kolektivní systém Ecobat. Zpětným odběrem baterií se ale zabývají i další systémy.

Ecobat s.r.o. má také od r. 2017 uzavřenou dohodu o partnerství a spolupráci s Krajem Vysočina. V rámci dohody jsou realizovány především venkovní akce (Baterkománie) a komunikační aktivity.

Odpaní baterie a akumulátory jsou kromě zpětného odběru evidovány v režimu zákona o odpadech (zejména olověné akumulátory jsou vykupovány ve výkupnách).

2.5.2. Doporučené činnosti pro další období

Sběrná síť (místa zpětného odběru)

- Vyhodnocování zajištění zpětného odběru elektrozařízení na území Kraje Vysočina
 - Kraj dostává roční zprávy kolektivních systémů o systému zpětného odběru a jeho výsledcích, včetně porovnání s ostatními kraji

Plnění: každoročně

- Doplnění sběrných prostředků na venkovní veřejná místa a interiérová veřejná místa (objekty obcí, kraje) pro oddělený sběr drobných elektrozařízení, přenosných baterií a akumulátorů
 - využití nabídky kolektivních systémů a instalace v objektech kraje

Plnění: průběžně

2.6. Odpadní pneumatiky

Cíl č. 19: Podpora zvýšení úrovně tříděného sběru odpadních pneumatik

Cíl podporuje dosažení celorepublikových cílů pro zpětný odběr, recyklaci a využití pneumatik, které jsou závazné pro povinné osoby dle zákona o odpadech.

Zásady a opatření ve směrné části jsou obdobné jako u ostatních výrobků v režimu zpětného odběru.

2.6.1. Stav plnění cíle

Cíl nebyl hodnocen. Na území Kraje Vysočina vytvořil systém ELTMA síť pneuservisů a autoservisů, které jsou místy bezplatného zpětného odběru. Přes existující síť je stále poměrně velké množství pneumatik produkováno v režimu odpadů. Zbytečně se tak zatěžují náklady především sběrné dvory provozované obcemi.

2.6.2. Doporučené činnosti pro další období

- Zajistit ve spolupráci s kolektivními systémy dostatečné informování o možnostech zpětného odběru pneumatik pro občany a další původce pneumatik

- Začlenění informací do celokrajské komunikační kampaně

Plnění: 2019, průběžná aktualizace

2.7. Kaly z čistíren odpadních vod

Cíl č. 20: Zvýšení využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod

Cíl je plněn bez výhrad.

Doporučené činnosti

- Zajistit ve vztahu ke kvalitě kalů a možnostem jejich zpracování informování veřejnosti k oddělenému sběru léčiv, chemických prostředků a dalších odpadů (včetně olejů) mimo kanalizační síť. Informování o nevhodnosti kuchyňských drtičů.

- Začlenění informací do celokrajské komunikační kampaně

Plnění: 2019, dále podle potřeby

- Hodnocení způsobů nakládání s kaly u provozovatelů ČOV na území kraje a možností jejich využití ve vazbě na kompostárny a další zařízení v kraji

- Zjišťovací šetření u provozovatelů ČOV také s využitím poznatků z revize zařízení na zpracování bioodpadů

Plnění: 2020, dále 1x 2 roky

2.8. Vytvoření sítě zařízení pro nakládání s odpady

Cíl č. 26: Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území Kraje Vysočina

V Závazné části POH jsou uvedeny zásady pro vytváření sítě zařízení.

2.8.1. Stav plnění cíle

Plnění cíle nebylo v hodnotící zprávě k POH hodnoceno. V Hodnocení plnění POH KV za rok 2016 je uveden pouze výčet povolených zařízení podle registru zařízení bez jakéhokoliv hodnocení významu a dostatečnosti zařízení pro nakládání s konkrétními druhy odpadů. Poslední podrobné hodnocení bylo provedeno v souvislosti se zpracováním POH KV v r. 2014-5.

Z hodnocení vyplynulo, že na území KV je vytvořená dostatečná síť zařízení pro nakládání s většinou odpadů, které jsou řešeny v rámci POH.

Doplnění je nutné u sítě sběrných dvorů/stálých sběrných míst. Bude nutné posílit také kapacitu dotřídovacích linek na papír, plast.

Zásadním zařízením, které není v KV umístěno, je ZEVO, které by zajistilo energetické využití SKO a dalších vhodných odpadů produkovaných na území KV. Pro zajištění energetického využití odpadů je nutné vybudování logistické sítě překládacích stanic, které umožní efektivní přepravu odpad do vhodných ZEVO mimo KV.

Pro některá zařízení jsou uvedena kritéria a podmínky (i pro případnou veřejnou podporu) ve Směrné části POH KV.

2.8.2. Doporučené činnosti pro další období

- Hodnocení skutečně provozovaných zařízení (šetření u provozovatelů zařízení, obcí, zhodnocení možností nakládání s odpady v okolních krajích) vyjma zařízení, která jsou hodnocena v samostatných studiích (sběrná síť, dotřídovací linky na papír, plast, zpracování bioodpadů, zařízení pro nakládání a přepravu SKO)

- Zjišťovací šetření (odborná studie)

Plnění: jednorázově, aktualizace 1x 2 roky

- Podpora projektů (podpora z veřejných finančních zdrojů včetně Fondu Vysočiny) a následně rozsahu souhlasů k provozu zařízení pouze v případě dodržení podmínek pro síť zařízení uvedených ve směrné části POH KV

Plnění: průběžně

2.9. Podpora ostatních skupin odpadů

Jedná se o skupiny odpadů, kde jsou plněny zákonné cíle bez výhrad, nebo o odpady, u kterých nejsou pro kraj stanoveny žádná opatření ani nástroje k jejich realizaci.

Informační podpora

V rámci činností Kraje Vysočina se předpokládá zpracování komunikační strategie a z ní vycházející návrh dlouhodobé komunikační kampaně na podporu plnění cílů POH KV. Hlavní témata a oblasti pro komunikaci byla již uvedena v předchozích kapitolách. Kromě toho je ale potřeba začlenit informace (většinou cílené na širokou veřejnost, případně na obce):

- Možnosti a způsoby sběru autovraků na území Kraje Vysočina a možnosti opětovného využití dílů z autovraků – široká veřejnost
- Informace o nutnosti odděleného sběru a speciálního nakládání s nebezpečnými odpady s ohledem na jejich vlastnosti a vliv na lidské zdraví a životní prostředí – široká veřejnost
- Informace o správném soustředování a nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče – zdravotní a veterinární zařízení
- Informace o výskytu a bezpečném nakládání s odpady s PCB, perz. org. látek, azbestu – široká veřejnost
- Způsoby sběru, svozu a dalšího nakládání se stolními oleji a tuky, BRO z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu – široká veřejnost, původci

Pro většinu sdělení je vhodné využití internetových sdělení (krajský web a webové stránky obcí)

Odborná podpora

- Zpracování příručky pro obce a instituce kraje o možnostech využití stavebních recyklátů ve stavbách veřejného charakteru

Kontrolní činnost

- Kontrola množství nebezpečných odpadů používaných na technologické zabezpečení skládek
- Kontrola zařízení ke sběru a výkupu odpadů a bazarů ve spolupráci s ostatními kontrolními orgány

Příloha č. 5

Harmonogram aktivit pro plnění cílů POH KV

Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina je schválen pro období 2016 – 2025. Po tuto dobu jsou stanoveny pro některé skupiny odpadů konkrétní cíle s daným termínem. Pro některé skupiny odpadů, stejně tak pro síť zařízení jsou cíle průběžné v rámci celého plánovacího období.

Konkrétně stanovené cíle jsou:

rok 2020

- **50 % recyklace papíru, plastů, skla a kovů z KO**

Zvýšení na 50 % hm. celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností.

- Postupný cíl - r. 2016 – 46 %, r. **2018 – 48 %**

- **Snížení množství skládkovaných BRKO na 35 % oproti r. 1995**

Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.

- **70 % recyklace stavebních a demoličních odpadů**

Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou materiály nahrazeny v souladu s platnou legislativou stavebním a demoličním odpadem kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených v Katalogu odpadů pod katalogovým číslem 17 05 04 (zemina a kamení).

- **Recyklace a využití obalů a odpadů z obalů**

- Zvýšit celkovou recyklaci obalů na úroveň 70 % do roku 2020.
- Zvýšit celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2020.
- Zvýšit recyklaci plastových obalů na úroveň 50 % do roku 2020.
- Zvýšit recyklaci kovových obalů na úroveň 55 % do roku 2020.
- Dosáhnout 55 % celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.
- Dosáhnout 50 % recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.

Rok 2024

- **Zákaz skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovatelných a využitelných odpadů.**

Rok 2025

- **Předat veškerá zařízení a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylyů do konce roku 2025** oprávněným osobám, nebo zařízení a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylyů do této doby dekontaminovat.

Rok 2028

- **Odstranit odpady s obsahem polychlorovaných bifenylyů** v držení oprávněných osob k nakládání s odpady **do konce roku 2028**

Cíle pro výrobky režimu zpětného odběru

Elektrozařízení

- V letech 2016 – 2021 dosáhnout minimálních úrovní sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení s postupnými cíli pro každý rok
- Zajistit vysokou míru využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití elektroodpadu pro období 2015 – 2018 a od pol. 2018 dále.

Baterie

- V letech 2015 – 2016 dosáhnout požadovaných úrovní tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů
- Dosahovat vysoké recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů od 2015 a dále

Autovraky

- Dosahovat vysoké míry využití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků) od 2015 a dále

Pneumatiky

- Dosáhnout požadované úrovně sběru pneumatik pro rok 2016 a 2020 a dále.
- Dosahovat vysoké míry využití při zpracování odpadních pneumatik od 2016 dále

Tyto konkrétní cíle tvoří základní milníky v harmonogramu realizace Akčního plánu. Zásadní je rok 2020, jak pro recyklaci KO, tak omezení BRKO. Cíl pro omezení BRKO úzce souvisí s cílem na omezování produkce množství skládkovaného SKO, jehož konečný termín je 2024, ale postupný v r. 2020.

Proto je řada činností a opatření v Akčním plánu směřována do období do r. 2020.

Nové evropské cíle oběhového hospodářství

V pol. r. 2018 byly schváleny nové cíle související se strategií oběhového hospodářství EU. Tyto cíle jsou obsaženy v novelizovaných evropských směrnících o odpadech, o skládkování, o obalech a výrobcích s ukončenou životností. Jedná se zejména o tyto cíle:

- Cíl pro skládkování komunálních odpadů - 10% z produkce komunálních odpadů v roce 2035.
- Cíl pro recyklaci komunálních odpadů - 55% v roce 2025, 60% v roce 2030, 65% v roce 2035 (cíl bude předmětem revize).
- Povinné třídění bioodpadu - od 31. 12. 2023 (revizní klauzule na stanovení cíle pro recyklaci bioodpadu).
- Povinné třídění textilu - od r. 2025.
- Povinné třídění nebezpečných složek komunálních odpadů - od r. 2025.
- Potravinový odpad – indikativní redukční cíle pro EU a harmonizovaná metodika. 2023 vyhodnocení cílů

- Vyhodnocení možnosti zavedení cílů pro přípravu k opětovnému použití, opětovné použití pro textilní odpad, komerční odpad, ostatní průmyslový odpad, recyklaci bioodpadů v r. 2024
- od r. 2027 bude do recyklace započítáván pouze odděleně tříděný bioodpad (nelze tedy započítat výstupy z MBÚ)
- 31. 12. 2025 – cíle pro recyklaci obalových odpadů dle materiálů:
 - o 50 % plastů,
 - o 25 % dřeva,
 - o 70 % železných kovů,
 - o 50 % hliníku,
 - o 70 % skla,
 - o 75 % papíru a lepenky.
- 31. 12. 2030 - 70 % veškerých obalových odpadů musí být recyklováno
- 31. 12. 2030 – cíle pro recyklaci obalových odpadů dle materiálů
 - o 55 % plastů,
 - o 30 % dřeva,
 - o 80 % železných kovů,
 - o 60 % hliníku,
 - o 75 % skla,
 - o 85 % papíru a lepenky.

Novelizované evropské směrnice obsahují celou řadu dalších ustanovení, která ovlivní nakládání s odpady v ČR. Předpokládá se, že všechny uvedené cíle budou součástí nového zákona o odpadech, který by měl vstoupit v platnost v roce 2021.

S jistotou bude aktualizován i Plán odpadového hospodářství ČR a na něj budou navazovat aktualizace krajských POH. Lze tedy očekávat, že se krajské POH budou měnit ještě v době platnosti stávajících POH.

Nicméně harmonogram činností v Akčním plánu vychází z platného POH KV pro období 2016 – 2025.

Harmonogram je pouze doporučený. Zahájení jednotlivých aktivit a jejich realizace závisí na konkrétních možnostech Kraje Vysočina a na aktuálních potřebách při plnění cílů POH.

1. Harmonogram činností v oblasti předcházení vzniku odpadů

Časový harmonogram činností v oblasti předcházení vzniku odpadů je uveden v tabulce č. 1. Podrobný popis všech aktivit je uveden v Příloze č. 4 k Akčnímu plánu.

Tabulka č. 1: Harmonogram činností – předcházení vzniku odpadů

aktivita	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Rok														
2019														
2020														
2021														
2022														
2023														
2024														
2025														

Organizace

1. Setkávání s partnery
2. Přehled aktivit na předcházení vzniku odpadů
3. Podpora aktivit pro oblast předcházení vzniku

Komunikace

4. Informace o předcházení vzniku odpadů v celokrajské komunikační kampani kraje
5. Rozšířit a doplňovat portál Odpady Vysočiny o oblasti předcházení vzniku

Informační a vzdělávací podpora

6. Výukové semináře, exkurze
7. Konference
8. Příručky a informační materiály v oblasti předcházení vzniku

Úřad a příspěvkové organizace kraje

9. Realizace opatření na předcházení vzniku odpadů při činnosti kraje
10. Doplnění manuálu pro kraj, Úřad a jeho organizace
11. Vzdělávání zaměstnanců úřadů a institucí

Ostatní aktivity

12. Ověření a podpora možností využití upotřebených věcí
13. Podpora spolupráce s Potravinovou bankou Vysočina

Finanční podpora

14. Finanční podpora obcí a dalších organizací z Fondu Vysočiny

2. Harmonogram činností v oblasti nakládání s odpady

Harmonogram je rozdělen do několika oblastí podle typů aktivit kraje. Podrobný přehled činností je uveden v Příloze č. 4 k Akčnímu plánu.

1.3 Kontrola a hodnocení stavu OH na území kraje

Tabulka č. 2: Harmonogram činností – kontrola a hodnocení stavu OH

aktivita	1	2	3	4
Rok				
2019				
2020				
2021				
2022				
2023				
2024				
2025				

Hodnocení produkce, nakládání s odpady, a dalších parametrů

1. Benchmarking produkce vybraných složek KO (včetně výkonu tříděného sběru využitelných komunálních odpadů a bioodpadů), nákladů v OH obcí výkonů
2. Hodnocení produkce a způsobu nakládání s vybranými skupinami odpadů dle POH

Hodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji

3. Vyhodnocení sítě zařízení pro nakládání s odpady (revize kapacity a vybavenosti dotřídňovacích linek na papír, plast, zařízení pro nakládání s SKO, sběrná síť v obcích, sběrné dvory)
4. Aktualizace přehledu zařízení pro zpracování bioodpadů (včetně způsobu nakládání s kaly z ČOV)

1.4 Odborná podpora, podpora spolupráce obcí

Tabulka č. 3: Harmonogram činností – odborná podpora, podpora obcí

aktivita	1	2	3	4	5	6	7
Rok							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							

Odborná podpora

Odborné studie/projety

1. Zhodnocení možností a nástrojů na podporu odbytu kompostů z odpadů, podpora vzorových zařízení

Informační materiály, příručky

2. Příručka o spolupráci obcí při sdílení sběrných dvorů, zapojení výkopen do systému OH obce
3. Příručka pro obce na možnosti zapojení živnostníků do systému OH obce
4. Příručka pro obce a instituce kraje o možnostech využití stavebních recyklátů ve stavbách veřejného charakteru
5. Informační materiály pro obce s tematikou OH

Podpora spolupráce obcí

6. Jednání s obcemi za účelem plnění cílů POH KV

Spolupráce s kraji

7. Spolupráce s ostatními kraji, výměna zkušeností při plnění cílů POH

1.5 Komunikační a informační aktivity

Tabulka č. 4 Harmonogram činností – komunikace a informování

aktivita	1	2	3	4
Rok				
2019				
2020				
2021				
2022				
2023				
2024				
2025				

Realizace komunikačních aktivit krajem

Krajská komunikační kampaň

1. Vyhodnocení postojů obyvatel a samospráv obcí k systému OH
2. Realizace krajské komunikační kampaně

Prezentace, odborné semináře, konference, exkurze pro zástupce obcí (samospráva + odborný pracovník)

3. Semináře, konference pro zástupce obcí

4. Semináře, konference pro další cílové skupiny

1.6 Finanční podpora, výkon státní správy

Tabulka č. 5 Harmonogram činností – finanční podpora, státní správa

aktivita	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rok									
2019									
2020									
2021									
2022									
2023									
2024									
2025									

Finanční podpora

1. Podpora projektů optimalizace sběrné sítě v obcích
2. Podpora informačních a komunikačních aktivit obcí v oblasti OH
3. Podpora informačních aktivit k nakládání s bioodpady včetně prevenčních činností
4. Zpracování projektové dokumentace na překládací stanici odpadů ve vlastnictví obcí nebo jimi vlastněných organizací
5. Nákup domácích kompostérů do obcí
6. Podpora na vytvoření a propagaci vzorových zařízení na zpracování bioodpadů

Výkon státní správy

7. Pravidelné porady s pracovníky ORP nad metodikami a postupy řešení konkrétních případů s cílem sjednotit stanoviska k řešení
8. Kontrola provozu zařízení na zpracování bioodpadů a nebezpečných odpadů
9. Kontrola zařízení ke sběru a výkupu odpadů ve spolupráci s ostatními kontrolními orgány

Příloha č. 6

Možnosti řešení regionálního odpadového hospodářství

1. Stávající stav

Shrnutí názorů měst se statutem ORP

Následující vyjádření vycházejí z dotazníkového šetření, které bylo provedeno v rámci přípravy Akčního plánu na podzim 2018.

Otázka:

Měl by KV (v rámci stávajícího právního rámce svých pravomocí a možností) realizovat společné aktivity s obcemi/městy v oblasti OH?

Všechna města se vyjádřila, že KV je důležitým koordinátorem pro další rozvoj OH v celém regionu zejména v souvislosti s omezením skládkování komunálních odpadů. Kraj by měl navázat na předchozí aktivity (projekt ISNOV) a prosazování celého projektu. Důležité pro vzájemnou komunikaci (např. koordinaci komunikace krajem) je podle zástupců oslovených měst zejména:

- Zaměřit se na řešení SKO, nalezení koncovky (ZEVO) pro obce
- Výstavbu překládacích stanic
- Vyjednání podmínek energetického využití pro obce v kraji
- Koordinace činnosti měst a obcí v OH, zejména při využití složek KO a SKO

Dále města navrhovala a doporučovala:

- Vyčlenit prostředky na podporu výstavby infrastruktury pro nakládání s odpady v obcích (větší investice)
- Vyřešit použití kompostů vyrobených z komunálních bioodpadů do zemědělství, podpořit odbyt
- Podpořit motivaci lidí k předcházení vzniku, třídění a využití odpadů, osvětová činnost
- Zhodnotit možnosti přepravy odpadů do vzdálenějších zařízení (železnice, silnice)
- Vytvoření návrhu vzhledu separačních stání ve specifických zástavbách historická centra, sídliště apod.) s ohledem na jejich funkčnost
- Metodickou pomoc kraje při novelách zákonů a vyhlášek, metodiky vytvářet a konzultovat s obcemi a městy, aby vycházely z praktických zkušeností.

2. Možnosti řešení pro KV

2.1. Východiska

- Částečná připravenost jednotlivých měst, svazků obcí, nebo svozových firem - projekty a realizace překládacích stanic.

- Spolupráce obcí v OH v některých částech kraje (svazky obcí, organizace vlastněné obcemi pro nakládání s odpady). Až na výjimky měst se statutem ORP nespolupracují s okolními obcemi
- Dostatečná informovanost obcí o možnostech meziobecní spolupráce

Další faktory:

- Nejasné právní prostředí – v přípravě nový zákon o odpadech (je obtížné činit strategická rozhodnutí obcí bez dlouhodobě stabilních pravidel, např. v otázkách zákazu skládkování, koncepce skládkovacího poplatku, určení výnosu poplatku apod.).
- Pokračuje příprava SAKO na výstavbu dalšího kotle ve spalovně (ZEVO) s volnou kapacitou pro obce KV
- Jiné technologie pro využití SKO (včetně ZEVO) nejsou na území KV v přípravě
- Změny v možnostech přepravy odpadů.

2.2. Možnosti koordinace a řešení regionálního OH v KV

Z pohledu regionálního řešení je možné zvážit několik variant:

Varianta 1 – vytvoření celokrajské obecní organizace, resp. obchodní firmy (a.s., družstvo), která bude zastupovat všechny obce (příp. většinu obcí) v kraji za účelem zajištění využití SKO

- Organizace by zajistila smluvní vztah s dodavatelem služeb na využití SKO a dalších složek KO (ZEVO) – výběr na základě veřejné soutěže
- Obce zajistí dodávku odpadů do ZEVO prostřednictvím překládacích stanic (dále „PS“)
 - o PS vlastní obce jako společné zařízení, které pronajímají organizaci / obce prostřednictvím organizace vlastní všechny překládací stanice, organizace vybírá v soutěži provozovatele (odpadové firmy)
 - o organizace najímá smluvně provozovatele, podílí se na koordinaci způsobu přepravy odpadů z PS do smluvního ZEVO (zejména u železnice)
- Obce nebo svazky si zajišťují sběr a svoz odpadů na základě vlastních soutěží s podmínkou předání SKO a dalších odpadů na společné PS.
- Další možnosti – společné obchodování s vytříděnými odpady (centrální výběr.řízení na úpravce a obchodníky s druhotnými surovinami), koordinace využití bioodpadů v rámci kraje (zařízení vers. zemědělci)

Výhody

- Snížení administrativní zátěže pro malé obce
- Centrální řešení přepravy odpadů
- Kontrolované zajištění energ. využití SKO pro obce
- Případné další služby pro zpracování a využití odpadů

Nevýhody

- Velmi obtížná organizace spolupráce 704 obcí
- Nutnost nastavit způsob spolupráce kraje a obcí, resp. obchodní firmy/organizace zastupující obce

Možnosti Kraje

- Pomoc při založení obchodní organizace (kraj nebude spoluvlastníkem)

- Koordinace jednání obcí
- Podpora přípravy potřebných dokumentů a kroků pro založení obch. organizace

Varianta 2 – vytvoření několika obchodních firem vlastněných obcemi ve spádovém území (např. 9 podle navrženého umístění překládacích stanic až 15 podle správního území ORP) a zřízení **Koordinačního centra**

- Obce založí obchodní firmy (s.r.o., a.s., družstvo), které budou spoluvlastnit PS. Firmy budou řízené odborným managementem placeným obcemi.
- Firmy si najmou na základě soutěže provozovatele PS (např. svozovou firmu), případně ji mohou samy provozovat
- Firmy budou mít smlouvu s dodavatelem služby na využití SKO (ZEVO) na základě soutěže s technickými pravidly dohodnutými v Koordinačním centru
- Firmy budou zajišťovat provoz PS a přepravu odpadů do ZEVO
- Firmy mohou zajistit společné obchodování s vyříděnými odpady (výběr.řízení na úpravce a obchodníky s DS), koordinace využití bioodpadů v rámci kraje (zařízení vers. zemědělci) dle dohody v Koordinačním centru
- Obce nebo svazky si samostatně zajišťují sběr a svoz odpadů na základě vlastních soutěží s podmínkou předání SKO a dalších odpadů na společnou PS.

Koordinační centrum

- Založí a financují obce a kraj. Může mít formu např. obecně prospěšné společnosti nebo spolku (případně obchodní společnosti)
- Členy jsou obchodní firmy obcí (viz výše), příp. jednotlivé obce a svazky obcí a kraj
- Zajistí koordinaci výstavby, resp. vybavenosti PS pro přepravu
- Doporučí a případně dohodne podmínky pro nejvhodnější přepravu do ZEVO (zejména je nutná koordinace v případě železniční přepravy) a zajistí její koordinaci (členové mohou platit centru za poskytované služby)
- Jedná s dodavateli služeb pro využití služeb za účelem zjištění kapacit a možností využití daného zařízení, na základě toho doporučí obcím a jejich obch. organizacím technické podmínky pro výběrové řízení
- Přípravuje odborné podklady, hodnocení stavu a vývoje OH s ohledem na plnění cílů POH, ověřuje technologické možnosti využití a zpracování odpadů na území kraje
- Přípravuje a zajišťuje informační, osvětové aktivity pro potřeby obcí
- Zajišťuje komunikaci mezi obcemi a samosprávou kraje v oblasti OH

Výhody

- Snížení administrativní zátěže pro malé obce
- řízené řešení přepravy odpadů a dalších aktivit v oblasti nakládání s odpady
- zajištění energ. využití SKO pro obce a podpora využití dalších odpadů
- vzájemná interakce kraje a obcí při plnění cílů POH

Nevýhody

- nutnost, aby obce založily společné firmy a byly je schopné řídit
- nutnost aktivního přístupu ORP měst a kraje

Možnosti Kraje

- Pomoc při založení obchodních organizací obcí
 - Koordinace jednání obcí
 - Podpora přípravy potřebných dokumentů a kroků pro založení obch. organizace

- Spoluúčast na založení a provozování Koordinačního centra
 - o Zřízení centra s odborným managementem a přímým napojením na samosprávu kraje
 - o Informační a osvětová podpora, odborná podpora (studie, ověřovací projekty) pro obce

Varianta 3 – zachování stavu, kdy obce a města řeší OH (včetně zajištění využití všech složek KO) samostatně, a kraj poskytuje pouze odbornou, informační a osvětovou podporu

3. Další postup

Pro výběr možné varianty regionálního odpadového hospodářství je možný postup (ze strany KV):

- Rozpracovat základní principy variant spolupráce obcí a kraje
- Podklady poslat městům ORP, funkčním svazkům a organizacím vlastněných obcemi
- Svolat jednání měst ORP (majoritní zástupci obcí z hlediska produkce odpadu) s cílem najít cestu, tj. volba některé z variant nebo nadefinování dalšího postupu mezi městy, obcemi a krajem ohledně plnění cílů POH.
- Po zvolení varianty pak zajistit následně její rozpracování a realizaci